

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Индивидуален финансов отчет

„Холдинг БДЖ“ ЕАД

31 декември 2023 г.

БДЖ BDZ

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Нефинансова декларация	-
Декларация за корпоративно управление	-
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за финансовото състояние	1
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Отчет за паричните потоци	6
Пояснения към индивидуалния финансов отчет	7

БДЖ BDZ

“ХОЛДИНГ БЪЛГАРСКИ ДЪРЖАВНИ ЖЕЛЕЗНИЦИ” ЕАД

ул. „Иван Вазов“ № 3, София 1080
тел. +359 2 981 1110 | факс +359 2 987 7151
holding.bdz.bg | holding@bdz.bg | bdz@bdz.bg

**АНАЛИЗ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА „ХОЛДИНГ БДЖ“ ЕАД
за 2023 г.**

I. Ключови финансови показатели:

Финансови показатели (в хил. лв.)	Отчет 2023 г.	БП 2023 г.	Отчет 2022 г.	Отчет 2023/ Отчет 2022		Отчет 2023/ БП 2023	
				+ -	%	+ -	%
Приходи - Общо	8 401	8 318	5 502	2 899	53%	83	1%
в т. ч. Приходи от продажби на ДМА и КМА	3 569	3 009	746	2 823	378%	560	19%
Административно подпомагане	2 323	2 322	2 321	2	-	1	-
Приходи от почивни станции	704	1 340	339	365	108%	(636)	-47%
Други приходи	525	931	852	(327)	-38%	(406)	-44%
Финансиране по Програма за хуманитарно подпомагане	1 261	500	1 058	203	19%	761	152%
Финансиране от ДБ за компенсация цена на ел. енергия	19	216	186	(167)	-90%	(197)	-91%
Оперативни разходи	(7 224)	(9 841)	(6 763)	461	7%	(2 617)	-27%
Материали, горива, енергия	(2 173)	(2 288)	(1 959)	214	11%	(115)	-5%
Разходи за персонала	(3 225)	(4 197)	(2 941)	284	10%	(972)	-23%
Външни услуги	(970)	(1 781)	(1 043)	(73)	-7%	(811)	-46%
Балансова стойност на продадените ДМА и КМА	(96)	(587)	(49)	47	96%	(491)	-84%
Лихви просрочени плащания	(11)	(24)	(28)	(17)	-61%	(13)	-54%
Обезценка на активи	(147)	-	(61)	86	141%	147	100%
Себестойност на продадени стоки и други текущи активи	(140)	(430)	(70)	70	100%	(290)	-67%
Разходи за брак и отписване на ДМА и КМА	-	-	(10)	(10)	-100%	-	-
Други разходи	(462)	(533)	(602)	(140)	-23%	(71)	-13%
пЕБИТДА	1 177	(1 523)	(1 261)	2 438	-193%	2 700	-177%
Нетен ефект от спечеленото дело	-	-	7 149	(7 149)	-100%	-	-
Приходи	-	-	9 298	(9 298)	-100%	-	-
Разходи	-	-	(2 149)	(2 149)	-100%	-	-
ЕБИТДА	1 177	(1 523)	5 888	(4 711)	-80%	2 700	-177%
Разходи за амортизации	(523)	(620)	(534)	(11)	-2%	(97)	-16%
ЕБИТ	654	(2 142)	5 354	(4 700)	-88%	2 796	-131%
Нетен резултат от финансова дейност	(12)	(19)	30	(42)	-140%	7	-37%
Финансови приходи	7	23	108	(101)	-94%	(16)	-70%
Финансови разходи	(19)	(42)	(78)	(59)	-76%	(23)	-55%
Печалба/ (Загуба) преди данъци	642	(2 161)	5 384	(4 742)	-88%	2 803	-130%
Икономия/(разход) от данък върху дохода	(28)	-	368	(396)	-108%	(28)	100%
Нетна печалба/(загуба) след данъци	614	(2 161)	5 016	(4 402)	-88%	2 775	-128%
Друг всеобхватен доход	1 173	-	3	1 170	39000%	1 173	-
Обща всеобхватна печалба/(загуба)	1 787	(2 161)	5 019	(3 232)	-64%	3 948	-183%

Резултатите от дейността на „Холдинг БДЖ“ ЕАД през 2023 г. продължават да са повлияни от ефектите, свързани с осъществената издръжка на настанените украински граждани в почивните бази на дружеството.

В изпълнение на Решение на Министерски съвет № 318 от 20.05.2022 г., считано от 28.05.2022 г. в почивните бази, собственост на „Холдинг БДЖ“ ЕАД – ПВЦ Приморско, ПВЦ Железничар и ЦПВК Паничище (до 30.09.2022 г.), са настанени лица, получили временна закрила на територията на Република България, вследствие на военните действия в Украйна.

През 2023 г. със собствени средства „Холдинг БДЖ“ ЕАД е осигурило издръжката на настанените лица (нощувка и изхранване), като дейността свързана с издръжка на настанените украинските граждани отчита загуба в размер на 1 332 хил. лева (за 2022 г.: загуба – 1 730 хил. лева). За покриване на част от извършените разходи дружеството ежесечно е кандидатствало за получаване на финансова помощ по Програма за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна, като в отчетената загуба е отразено и получено финансиране в общ размер на 1 261 хил. лева, (за 2022 г.: 1 058 хил. лева) от очакван размер за периода от 1 592 хил. лева.

За отчетния период е осигурена възможността за свободно ползване на ЦПВК Паничище и бунгалата в Ахтопол и Фичоза за отдих и почивка както на външни, така и на служителите и работниците от Групата на „Холдинг БДЖ“ ЕАД и придружаващите ги членове на техните семейства.

Въпреки наличието на посочените неблагоприятни условия и произтичащи от тях затруднения, „Холдинг БДЖ“ ЕАД приключи 2023 г. с печалба в размер на 614 хил. лева, основно от реализирани в по-малък размер разходи в сравнение с планираните по Бизнес програмата за 2023 г. и повече приходи от сделки по продажба на неоперативни активи.

ЕБИТДА – показателя за 2023 г. е с положителна стойност 1 177 хил. лева, която се влошава спрямо същия период на предходната година с 4 711 хил. лева. Спрямо Бизнес програмата за 12-те месеца на 2023 г. ЕБИТДА подобрява стойността си с 2 700 хил. лева в резултат на реализирани повече от планираните приходи от продажба на неоперативни активи и от ненапълно реализирани бюджетирани разходи за основна дейност.

Влошаването на ЕБИТДА спрямо същия период на миналата година се дължи на отчетения отрицателен резултат от продължаващата издръжка на украински граждани, както и на отчетения през 2022 г. положителен нетен ефект от спечеления дългогодишен спор с „Първа инвестиционна банка“ АД. През 2022 г. отчетения нетен ефект от спечеленото дело срещу „ПИБ“ АД е печалба в размер на 7 149 хил. лева и е формирана от:

- Възстановена сума във връзка с изплащане на погасителни вноски за периода от 07.05.2009 г. до 24.05.2011 г. в размер на 9 646 хил. лв., включително извършени разноси, законна и мораторна лихва;
- Отчетени разходи свързани със изплатени суми по делото в размер на 2 497 хил. лв. за:
 - юридическо обслужване и услуги - 1 351 хил. лв.,
 - съдебни такси - 798 хил. лв.,
 - сторниране на неоснователно претендирани лихви за забавено плащане - 348 хил. лв. към „БДЖ Пътнически превози“ ЕООД върху вноските възстановени от ПИБ за периода от 24.05.2011 до 6.03.2014 г.

ЕБИТ е с положителна стойност 654 хил. лева по отчет за 2023 г., която се влошава с 4 700 хил. лева спрямо 12-те месеца на миналата година. Основна причина за намаляване на стойността спрямо същия период на миналата година е отразеният ефект от спечеленото дело в отчета за 2022 г. Спрямо Бизнес програмата ЕБИТ подобрява стойността си с 2 796 хил. лева.

Нетния финансов резултат след данъци за 2023 г. е печалба в размер на 614 хил. лева при отчетена печалба за предходната година в размер на 5 016 хил. лева. Влошаването на резултата с 4 402 хил. лева се дължи основно на отчетения в 2022 г. положителен ефект от спечелен дългогодишен спор с „ПИБ“ АД. Негативно влияние върху финансовият резултат през 2023 г. продължава да оказват извършените разходи, свързани с продължаващата издръжка на украинските граждани и несвоевременно получаване на полагащото се финансиране, съгласно условията на Програмата за хуманитарно подпомагане .

Спрямо Бизнес програмата финансовия резултат се подобрява с 2 775 хил. лева, в резултат на реализирани в по-голям размер от планирани приходи от продажба на неоперативни активи и неосъществени бюджетирани разходи за дейността.

II. Приходи

Приходи (в хил. лв.)	Отчет 2023 г.	Бизнес програма 2023 г.	Отче т 2022 г.	Отчет 2023/ Отчет 2022		Отчет 2023/ БПр. 2023	
				+ -	%	+ -	%
Нетни приходи от продажби, в т.ч.:	7 121	7 602	4 258	2 863	67%	(481)	-6%
Други приходи	7 121	7 602	4 258	2 863	67%	(481)	-6%
от външни клиенти	347	437	692	(345)	-50%	(90)	-21%
от почивни бази	451	410	192	259	135%	41	10%
от продажба на ДА (само за ХБДЖ)	3 153	330	735	2 418	329%	2 823	855%
от продажба на КМА	272	2 679	10	262	2620%	(2 407)	-90%
от продажба на СЛ:	2 898	3 746	2 629	269	10%	(848)	-23%
- наем тягов и подвижен жп състав и активи	32	389	3	29	967%	(357)	-92%
- други услуги между СЛ	81	105	119	(38)	-32%	(24)	-23%
- приходи от Почивни Бази	253	930	147	106	72%	(677)	-73%
- приходи от продадени ДМА на СЛ	126	-	0	126	100%	126	100%
- приходи от продадени КМА на СЛ	18	-	1	17	1700%	11	100%
- експертно и административно подпомагане	2 323	2 322	2 321	2	-	1	-
- лихви просрочени плащания (СЛ)	65	-	38	27	71%	32	100%
Финансиране по Програма за хуманитарно подпомагане	1 261	500	1 058	203	19%	761	140%
Финансиране от ДБ за компенсация цена на ел. енергия	19	216	186	(167)	-90%	(197)	-91%
Приходи общо	8 401	8 318	5 502	2 899	53%	83	1%

Реализираните приходи на „Холдинг БДЖ“ ЕАД за 2023 г. са в размер на 8 401 хил. лева. Спрямо отчета за 2022 г. се увеличават с 2 899 хил. лева или с 53% основно от увеличение на приходите от продажба на дълготрайни и краткотрайни активи с 2 823 хил. лева. Спрямо планираните за 2023 г. приходите бележат увеличение с 1% или с 83 хил. лева.

Приходи от продажби на нетекущи (ДМА) и текущи активи (КМА) на „Холдинг БДЖ“ ЕАД спрямо Бизнес програмата за 2023 г. са с 553 хил. лв. повече, което се дължи на:

- Реализиран приход от непланирана продажба на товарни вагони в размер на 2 234 хил. лева;
- Реализиран по-голям приход спрямо планирания от продажба на теснопътни товарни вагони - 713 хил. лева и с 83 хил. лв. от продажба на материали и резервни части;
- Реализиран приход от продажба на тягов подвижен състав с 24 хил. лева по-малко от планирания в Бизнес програма за 2023 г.;
- Нереализирани, планирани продажби на 423 бр. бракувани товарни вагони с очакван приход 2 279 хил. лева, 20 бр. бракувани пътнически вагони с планиран приход от 120 хил. лева и продажба на недвижими имоти за 54 хил. лева.

Спрямо същия период на предходната година приходи от продажба на неоперативни активи са с 2 823 хил. лева повече или с 53%, в т. ч:

- От продажба на подвижен жп състав – 2 562 хил. лева;
- От продажба на скрап – 272 хил. лева;
- От продажба на имоти – 6 хил. лева;
- От продажба на резервни части и материали – 17 хил. лева по-малко.

Приходи от почивни бази са по-малко с 636 хил. лева или неизпълнение от 47% на планираните по Бизнес програма за 2023 г. Дължи се на невъзможността да се използват морските бази от служители и външни лица поради удължаване срока на действие на Програмата за хуманитарно подпомагане на украински лица с предоставена временна закрила в Р. България.

През 2023 г. приходите от почивни бази се увеличават с 365 хил. лева спрямо отчетените през 2022 г. в резултат на осигурената възможност за отпих и почивка както на външни, така и на служителите и работниците от Групата на „Холдинг БДЖ“ ЕАД и придружаващите ги

членове на техните семейства през целия период в ЦПВК Паничище и за летния сезон в бунгалата в Ахтопол и Фичоза.

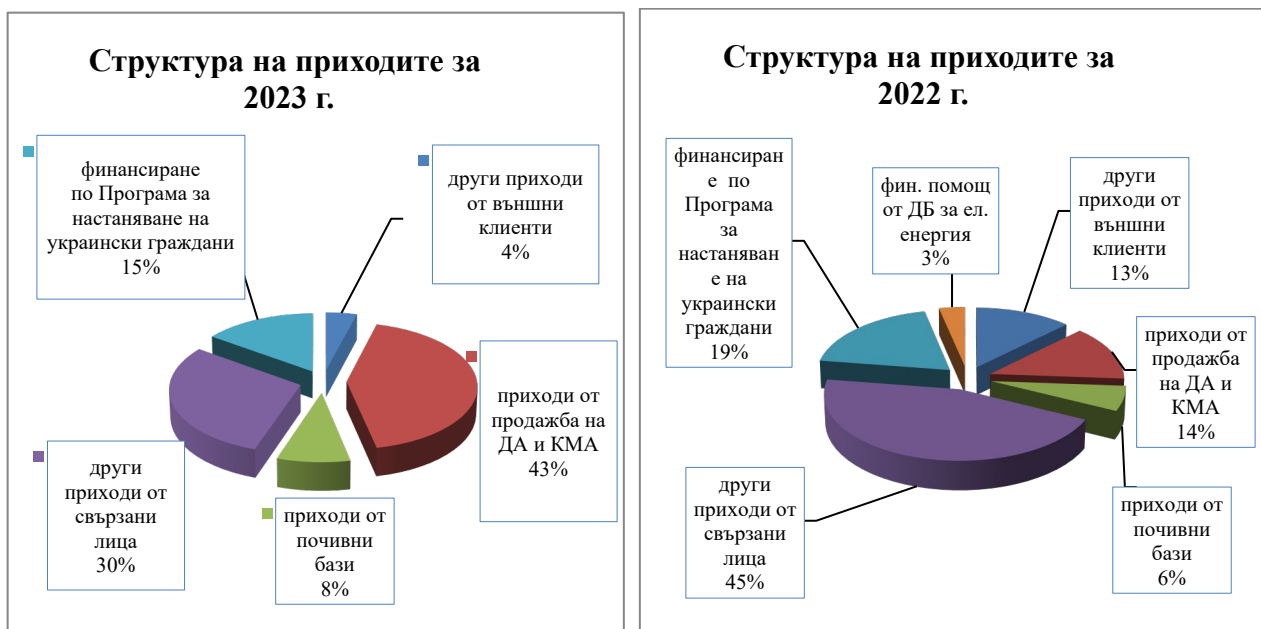
Други приходи – реализирани са 525 хил. лв. включващи 148 хил. лв. приходи от отдадени по наем имоти и подвижен жп състав, 245 хил. лв. приходи от отписани задължения, 65 хил. лв. от безвъзмездно получени нетекущи активи от външни организации, 65 хил. лв. приходи от глоби и неустойки от свързани лица и други за 2 хил. лв.. Спрямо планираните за 2023 г. се отчита намаление в размер на 406 хил. лв. дължащо се на нереализирани планирани приходи от наем на имоти от НК ЖИ за 379 хил. лв. и наем подвижен жп състав за 360 хил. лв. В сравнение с отчетените през 2022 г. е налично намаление от 327 хил. лв. от наем на сгради, терени и подвижен железопътен състав.

Приходите от финансираня са в общ размер на 1 280 хил. лв. с 564 хил. лв. повече от планираната и с 36 хил. лв. повече спрямо отчетната през предходната година.

Отчетения приход по Програмата за настаняване на украински граждани е в размер на 1 261 хил. лева, или увеличение с 19% спрямо съпоставимата година. Спрямо Бизнес програма се отчитат 761 хил. лева повече в резултат на планиран активен режим на работа на почивните бази, считано от 24.02.2023 г.

Полученото финансиране от Държавния бюджет за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия е в общ размер на 19 хил. лева за 2023 г., което е със 167 хил. лева по-малко от предходния отчетен период за 2022 г. и със 197 хил. лева по-малко от планираните средства, поради понижаване цената на електроенергията.

В следващите графики е показана структурата на приходите по отчет за 12-те месеца на 2023 г. и за съпоставимия период на 2022 г.:

III. Разходи

Разходи (в хил. лв.)	Отчет 2023	Бизнес програма 2023	Отчет 2022	Отчет 2023/2022 + / -	Отчет 2023/БП + / -	Отн. Дял
материали, в т.ч.:	2 173	2 288	1 959	214	-115	30%
- готова храна и напитки (кетъринг)	1 529	350	1 149	380	1 179	21%
- вода	74	101	34	40	-27	1%
- горива	25	30	85	-60	-5	-
- ел. енергия	330	940	428	-98	-610	5%
- топлоенергия	113	361	135	-22	-248	2%
- други материали	102	506	128	-26	-404	1%
външни услуги, в т.ч.:	970	1 781	1 043	-73	-811	13%
- услуги	382	769	355	27	-387	5%
- имуществени и други застраховки	4	7	11	-7	-3	-
- други услуги от НК "ЖИ"	182	182	181	1	0	3%
- техн. обслужване и текущ ремонт	54	463	83	-29	-409	1%
- такса смет	144	142	141	3	2	2%
- други услуги между СЛ	204	219	272	-68	-15	3%
заплати	2 550	3 124	2 356	194	-574	35%
социални осигуровки и надбавки	675	1 074	585	90	-399	9%
други разходи, в т.ч.:	856	1 574	820	36	-718	12%
- лихви просрочени плащания	11	24	28	-17	-13	-
- обезценка на активи	147	-	61	86	147	2%
- бракуване на активи	-	-	10	-10	-	-
- себестойност на продадени стоки и други текущи активи	140	430	70	70	-290	2%
- местни данъци и такси и ЗКПО	138	329	455	-317	-191	2%
- балансова стойност на продадени нетекущи активи	96	587	49	47	-491	1%
- ДДС украински лица	78	-	95	-17	78	1%
- други разходи	246	204	52	194	42	3%
Общо	7 224	9 841	6 763	461	-2 617	100%

Отчетените оперативни разходи за 12-те месеца на 2023 г. са в размер на 7 224 хил. лв. и са по-малко спрямо планираните с 26,59% или 2 617 хил. лева, като най-голямо намаление се отчита в разходите за персонал с 972 хил. лева, за външни услуги с 811 хил. лева, разходи за консумативи 890 хил. лева (вода, ел. енергия, топлоенергия и гориво) и разходи за осигуряване на храна за почиващите в базите на Поделение за почивна дейност с 290 хил. лева.

Разходи за оперативна дейност през 2023 г. отбелязват увеличение спрямо отчета за същия период на 2022 г. с 461 хил. лева. Най-значимо изменение в посока увеличение се отчита при разходи за доставка на готова храна и напитки (кетъринг) с 380 хил. лева, разходи за персонал с 284 хил. лева от нарастване на средната месечна работна заплата. Отчита се намаление при разходите за консумативи (разходи за вода, гориво, ел. и топлоенергия) със 140 хил. лева и разходите за външни услуги със 73 хил. лева.

Материали – по отчет за 2023 г. са 1 631 хил. лева, с 354 хил. лева повече спрямо същия период на предходната година и със 775 хил. лева спрямо планираните, в резултат на:

- **Доставка на готова храна и напитки** – отчетени са разходи за доставка на готова храна и напитки в размер на 1 529 хил. лв. по сключени договори за кетъринг във връзка с осигуряване изхранване на настанените в почивните бази украински граждани, което е с 1 179 хил. лв. повече спрямо планираните и с 380 хил.лв повече спрямо предходната година.
- **Вода** – отчетени са 74 хил. лева за 2023 г., с 27 хил. лева по-малко спрямо бюджета и с 40 хил. лева повече спрямо отчета за същия период на предходната година.
- **Горива** – отчетени са 25 хил. лева през 2023 г. Отчетените разходи са по-малко със 5 хил. лева от бюджетиранияте и с 60 хил. лева спрямо същия период на предходната година в резултат на намаляване на цената.

- **Ел. енергия и топлоенергия** – разходът за отчетния период на 2023 г. е в размер на 443 хил. лева. Спрямо бюджета има намаление от 858 хил. лева. Спрямо същия период на 2022 г. разходите за ел. енергия и топлоенергия намаляват със 120 хил. лева поради отбелязано намаление на цените спрямо предходния период на 2022 г.

Външни услуги – 970 хил. лева по отчетни данни за 2023 г. Спрямо бюджета се отчита намаление от 811 хил. лева. Намаление се наблюдава при:

- ✓ Техническо обслужване и текущ ремонт - 409 хил. лева;
- ✓ Разрушаване на сгради 100 хил. лева.
- ✓ Проектиране и частичен ремонт на сградата, намираща се на ул. Иван Вазов № 3 - 100 хил. лева.
- ✓ Разходи за преместване, придвижване, прегариране, управление, стопанисване и др. на тягов подвижен състав -95 хил. лв.
- ✓ Оценки за определяне на справедлива пазарна стойност от независим оценител – 90 хил. лева.
- ✓ Разходи за външни услуги от свързани лица със 15 хил. лева

Спрямо същия период на 2022 г. разходите за външни услуги отчитат намаление със 73 хил. лева, което основно се дължи на намаление на разходите за:

- ✓ Услуги, текущо поддържане и ремонт от СЛ с 68 хил. лева;
- ✓ Разходи за почистване, ХЕИ и пране на бельо с 54 хил. лева;
- ✓ Техническо обслужване и текущ ремонт с 29 хил. лева;
- ✓ Имуществени застраховки със 7 хил. лева.

Увеличение бележат основно разходите за външни консултантски услуги с 92 хил. лева.

Разходите за персонал за 12-те месеца на 2023 г. са в размер на 3 225 хил. лева и представляват 41% от оперативните разходи на „Холдинг БДЖ“ ЕАД. Спрямо съпоставимия период на миналата година разходите за персонал нарастват с 284 хил. лева в резултат на повишаване на минималната работна заплата за страната с 9,86% от 01.01.2023 г. Спрямо бизнес програмата при разходите за персонал се отчита икономия с 972 хил. лева, основно поради по – малката численост на персонала предвидена в бюджет и планираните по бюджет възнаграждения на Съвета на директорите за по – голяма численост на състава.

Показатели	мярка	12-те месеца			Отчет 2023/ Отчет 2022		Отчет 2023/ План 2023	
		отчет 2023	план 2023	отчет 2022	+ -	%	+ -	%
Възнаграждения на персонала	хил. лева	2 317	2 820	2 068	249	12%	-503	-18%
Възнаграждения на Съвет на директорите	хил. лева	157	228	221	-64	-29%	-71	-31%
Възнаграждения на Одитен комитет	хил. лева	76	76	67	9	13%	-	-
Ср. списъчен брой на персонала	брой	88	136	91	-3	-3%	-48	-35%
Средна месечна работна заплата	лева	1 973	1 541	1 630	343	21%	432	28%
социални осигуровки и надбавки	хил. лева	675	1 074	585	90	15%	-399	-37%
% на социалните разходи	%	29.1%	38.1%	28.3%	-	3%	-	-23%

Средно списъчният брой на персонала към 31.12.2023 г. е 88 броя и е намален с 3 броя спрямо 31.12.2022 г., а спрямо планираната численост се отчита намаление 48 бр.

Други разходи - намаляват със 718 хил. лв, спрямо планираните, а спрямо отчета за миналата година нарастват с 36 хил. лв.

Спрямо бюджета нетното намалението на „Други разходи“ е в резултат на:

- ✓ намаление на разходите за осигуряване на храна в почивните бази с 290 хил. лева в резултат на нереализирано планирано освобождаване на морските бази от настанените украински лица към 24.02.2023 г.,

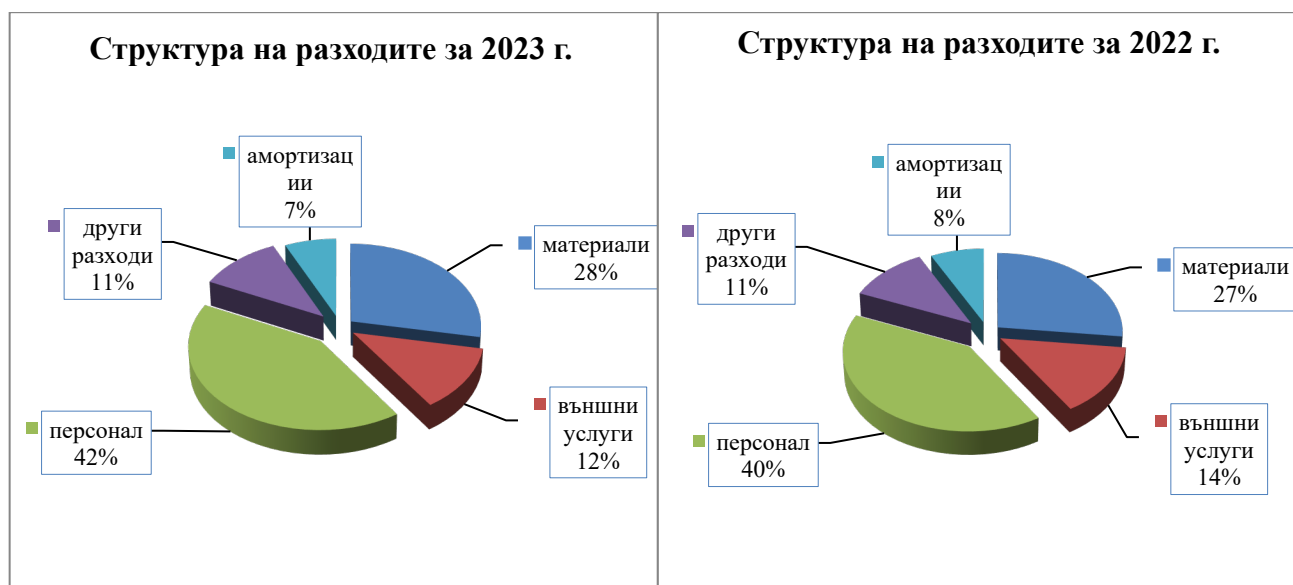
- ✓ отчетена по – ниска балансова стойност на продадени активи с 491 хил. лева,
- ✓ отчетени по – малко разходи за 50% наеми на отдадени имоти със 191 хил. лева в резултат на нереализирани планирани постъпления от ДП НКЖИ,
- ✓ отчетени непланирани разходи за обезценка на материални запаси в размер на 147 хил. лева.

Спрямо отчета за 2022 г. нетното намалението на „Други разходи“ се дължи на:

- ✓ извършена обезценка на материални запаси в по-голям размер с 87 хил. лева;
- ✓ увеличение на разходи със 70 хил. лв. за осигуряване на храна на почиващите работници и служители в почивните бази извън настанените украински лица,
- ✓ по-висока балансова стойност на реализираните продажби на неоперативни активи с 47 хил. лева,
- ✓ увеличение на разходите за отписани вземания и липси на активи със 193 хил. лева.
- ✓ намаление на разходите за алтернативни данъци с 317 хил. лева,
- ✓ намаление на разходите за дължими обезщетения за просрочени плащания със 17 хил. лева и др.

Амортизации – разходите за амортизация са 7% от общите разходи, отчетени са 523 хил. лева за 2023 г.. Спрямо Бизнес програмата за 2023 г. намаляват с 97 хил. лева в резултат на нереализирани планирани инвестиции, а в сравнение с 12-те месеца на предходната година намаление от 11 хил. лева.

Относителният дял на разходите по икономически елементи за 2023 г. и 2022 г. са показани в долните графики:

IV. Финансови приходи и разходи

За 2023 г. дружеството отчита финансови разходи в общ размер на 19 хил. лв., които намаляват със 23 хил. лв, спрямо планираните и 59 хил. лв. спрямо отчета за миналата година.

Финансовите приходи включват приходи от получени дивидент от Eurofima за 7 хил. лв. (2022 г.:23 хил. лв.). Спрямо 2022 г. намаляват финансовите приходи от лихви с 85 хил. лв. в резултат на извършено увеличение на инвестицията в дъщерното предприятие „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД през 2023 г. с непарична вноска (апорт), представляваща вземане на „Холдинг БДЖ“ ЕАД в размер на 3 000 хил. лв. по предоставен паричен заем от 2021 г.

V. Баланс

Данните за движението на активите и пасивите по баланс към 31.12.2023 г., показват:

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС (в хил. лева)	Отчет 31.12.2023	План 31.12.2023	Отчет 31.12.2022	Отчет/Отчет (%)	Отчет/План (%)
Нетекущи активи	229 929	230 539	228 457	0.64%	-0.26%
Текущи активи, в т.ч.:	22 993	18 182	22 361	2.83%	26.46%
Материални запаси	1 177	1 239	1 350	-12.81%	-5.00%
Краткосрочни вземания	9 883	9 250	9 784	1.01%	6.84%
Краткосрочни финансови активи	1 847	1 847	1 847	-	-
Парични средства	10 086	5 846	9 380	7.53%	72.54%
Активи държани за продажба	2 907	2 773	3 168	-8.24%	4.83%
Текущи пасиви, в т.ч.:	10 986	10 717	10 916	0.64%	2.51%
Краткосрочни заеми	8 423	8 423	8 423	-	-
Работен капитал (текущи активи - текущи пасиви)	12 007	7 465	11 445	4.91%	60.85%
Зает капитал (актив - текущи пасиви)	244 843	240 777	243 070	0.73%	1.69%
Нетекущи пасиви	17 189	17 311	17 216	-0.16%	-0.70%
Чиста стойност на активите	227 654	223 466	225 854	0.80%	1.87%
Печалба (загуба)	614	-2 161	5 016	-87.76%	-128.41%
Финансов резултат от минали години	-169 478	-169 835	-174 632	-2.95%	-0.21%
Резерви	147 595	146 539	146 547	0.72%	0.72%
Основен капитал	248 923	248 923	248 923	-	-
Собствен капитал	227 654	223 466	225 854	0.80%	1.87%

Нетекущите активи се увеличават с 1 472 хил. лева спрямо 31.12.2022 г., дължащо се на отчетени инвестиционни разходи, както и на възстановени от държани за продажба в нетекущи активи на 68 бр. товарни вагони по справедлива стойност.

Текущи активи се увеличават с 632 хил. лева спрямо 31.12.2022 г. от увеличение на паричните средства със 706 хил. лева и краткосрочни вземания с 99 хил. лева. Материалните запаси намаляват с 173 хил. лева.

Собственият капитал е 227 654 хил. лева към 31.12.2023 г. и нараства с 1 800 хил. лева спрямо 31.12.2022 г., в следствие на отчетения положителен финансов резултат за годината, както и от формиран допълнителен преоценъчен резерв от възстановените от държани за продажба в нетекущи активи 68 броя товарни вагона по справедлива стойност.

Работният капитал е с положителна стойност 12 007 хил. лева и се увеличава с 562 хил. лева в сравнение с 31.12.2022 г. в резултат на увеличение на текущите активи.

VI. Анализ на вземанията

Вземания в хил. лв.	Общ размер към 31.12.2023	Обезценка към 31.12.2023	Балансова стойност към 31.12.2023	Общ размер към 31.12.2022	Обезценка към 31.12.2022	Балансова стойност към 31.12.2022	Изменение /+/-
Търговски вземания и вземания от СЛ:							
Чужди жп администрации	32 024	32 024	-	32 024	32 024	-	-
Интерконтейнер	1 339	1 339	-	1 339	1 339	-	-
БДЖ Кончар АД	39	39	-	47	47	-	-
ДП НК ЖИ	16	16	-	36	35	1	-1
Краткосрочни вземания от СЛ	9 367	-	9 367	9054	-	9 054	313
Други	52	48	4	634	632	2	2
Общо:	42 837	33 466	9 371	43 134	34 077	9 057	314
Други вземания:							
Предоставени аванси	1 153	1 122	31	1 277	1 250	27	4
Съдебни и присъдени вземания	9 705	9 513	192	11 278	11 254	24	168
Други краткосрочни вземания	5 481	5 192	289	5 954	5 283	671	-382
Данъчни вземания	-	-	-	5	0	5	-5
Общо:	16 339	15 827	512	18 514	17 787	727	-215

Вземания в хил. лв.	Общ размер	Обезценка	Балансова	Общ размер	Обезценка	Балансова	Изменение /+-/
	към 31.12.2023	към 31.12.2023	стойност към 31.12.2023	към 31.12.2022	към 31.12.2022	стойност към 31.12.2022	
Дългосрочни вземания от СЛ							
БДЖ - Товарни превози ЕООД	471	-	471	3 000	-	3 000	-2 529
Общо:	471	-	471	3 000	-	3 000	-2 529
Всичко:	59 647	49 293	10 354	64 648	51 864	12 784	-2 430

Вземанията към 31.12.2023 г. са в общ размер 59 647 хил. лева. След извършена обезценка на вземанията през изминалите финансови години, балансовата им стойност е в размер на 10 354 хил. лева и спрямо 31.12.2022 г. са намалени с 2 430 хил. лева.

Вземанията от клиенти и свързани лица на „Холдинг БДЖ“ ЕАД са от следните контрагенти:

- ✓ Чужди жп администрации – в общ на размер на 32 024 хил. лева. Вземанията са напълно обезценени.
- ✓ Интерконтейнер – в размер на 1 339 хил. лева. Вземанията са напълно обезценени.
- ✓ ДП „НК ЖИ“ – в размер на 16 хил. лева и са изцяло обезценени.
- ✓ Краткосрочни вземания от СЛ са в размер на 9 367 хил. лева.
- ✓ Дългосрочните вземания от СЛ са в размер на 471 хил. лв. и представляват вземания по сключено споразумение с „БДЖ-ТП“ ЕООД за разсрочено плащане на задълженията, възлизащи към 31.12.2023 г. в общ размер 940 хил. лева. Спрямо 2022 г. същите намаляват с 2 529 хил. лв. в резултат на извършено увеличение на капитала на „БДЖ-ТП“ ЕООД с непарична вноска (апорт) на вземане в размер на 3 000 хил. лв. по предоставена паричен заем.

VII. Анализ на задълженията

В таблицата по-долу е представен анализ на задълженията на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, спрямо тяхната ликвидност и изискуемост към 31.12.2023 г.

Задължения в хил. лв.	към 31.12.2023 г.			към 31.12.2022 г.			Изменение +/-
	Нетекущи	Текущи	Общо	Нетекущи	Текущи	Общо	
Търговски задължения и задължения към СЛ:	16 954	976	17 930	17 014	1 227	18 241	-311
ДП "НК ЖИ"	16 954	80	17 034	17 014	80	17 094	-60
Чужди жп администрации	-	627	627	-	636	636	-9
Свързани лица в Група БДЖ	-	3	3	-	2	2	1
Други	-	266	266	-	509	509	-243
Получени аванси от клиенти	-	-	-	-	3	3	-3
Към персонала и осигурителни предприятия	141	419	560	108	525	633	-73
Данъчни задължения	-	72	72	-	60	60	12
Получени гаранции	-	901	901	-	435	435	466
Други задължения	-	182	182	-	235	235	-53
Съдебни дела	-	-	-	-	1	1	-1
Провизии	-	12	12	-	6	6	6
Всичко:	17 095	2 562	19 657	17 122	2 492	19 614	43

Задълженията към 31.12.2023 г. се увеличават нетно с 43 хил. лева спрямо 31.12.2022 г., като изменението по някои основни контрагенти е, както следва:

- ✓ Търговски задължения – намаление с 259 хил. лева;
- ✓ ДП "НК ЖИ" – намаление с 60 хил. лева;
- ✓ Задължения към персонала и осигурителни предприятия – намаление със 73 хил. лева;
- ✓ Данъчни задължения – увеличение с 12 хил. лева;
- ✓ Получени гаранции – увеличени с 466 хил. лева във връзка с внесени депозити за участие и добро изпълнение по започнати процедури, респективно сключени договори за продажба на неоперативни активи.

- ✓ Други задължения – намаление с 53 хил. лв.

VIII. Задължения към финансови институции:

Задълженията на „Холдинг БДЖ“ ЕАД към 31.12.2023 г. са без изменение спрямо съпоставимия период на 2022 г. и са в общ размер на 8 423 хил. лева. Същите продължават да бъдат обект на съдебен спор. Структурата на задълженията към финансови институции е показана в следващата таблица

№	Задължения	към 31.12.2023			към 31.12.2022		
		Просрочени	Текущи	Общо	Просрочени	Текущи	Общо
1	Първа инвестиционна банка АД	8 423	-	8 423	8 423	-	8 423
	главница	7 306	-	7 306	7 306	-	7 306
	лихва	1 117	-	1 117	1 117	-	1 117
	всичко:	8 423	-	8 423	8 423	-	8 423

IX. Ключови показатели за изпълнение на финансови и нефинансови цели и показатели за 2023 г.

Финансови показатели:

Ключови показатели за изпълнение на финансовите цели	Отчет 31.12.2023 г	Бизнес програма 31.12.2023	Отчет 2023/ БП 2023 + -
Коефициент на ефективност на разходите	1.0827	0.7942	0.2885
Коефициент на рентабилност на собствения капитал	0.0027	-0.0097	0.0124
Коефициент на задлъжнялост	0.1238	0.1254	-0.0017
Коефициент на обща ликвидност	2.0929	0.0202	2.0728

- **Ефективност на разходите** – коефициента нараства с 0,29 за разглеждан период спрямо планирания в Бизнес програмата 2023 г.
- **Рентабилност на собствения капитал** - коефициента нараства с 0,01 спрямо планирания в Бизнес програмата за 2023 г.
- **Задлъжнялост** – коефициента намалява с 0,0017 спрямо планирания.
- **Обща ликвидност** – коефициента е нараснал с 2,07 над планираната си стойност и достигна приемливите за съответния коефициент стойности.

Нефинансови показатели:

№	Нефинансови цели и показатели за изпълнение	Измерител	Планирана стойност	Постигната стойност
1	Модернизация и обновяване на почивните бази	хил. лв.	250	221
2	Повишаване на ангажираността на служителите, чрез подобряване на условията на труд, осигуряване на справедливо възнаграждение спрямо работните резултати и създаване на условия за пълноценна почивка, спорт и други дейности извън работното време	%	100	-
3	Повишаване репутацията на организацията чрез стриктно спазване на приложимите законови и други изисквания към нейните аспекти по околна среда	%	100	-
4	Повишаване качеството на обслужване в почивните бази	% на заетост	50	34

Забележка: В % на заетост на почивните бази за 2023 г. не се включена формираната заетост в морските бази от настанените украински лица в тях.

Х. Събития, които са настъпили след датата, към която е съставен годишният финансов отчет

На 01.03.2024 г. Дружеството е получило финансиране по Програма за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна в размер на 165 хил. лв., като същото е отразено като приход от финансиране към 31.12.2023 г.

На 15.03.2024 г. Дружеството е получило разпределен дивидент от Eurofima за 2023 г. в размер на 49 хил. лева.

С Протокол №ПД-29/22.02.2024 г. на Министъра на транспорта и съобщенията е назначен за член на Одитния комитет на дружеството Петър Стефанов.

ХІ. Отчет за изплатено възнаграждение на ключов управленски персонал на Дружеството

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал се състоят от следните разходи:

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Заплати	252	344
Разходи за социални осигуровки	17	21
Други разходи – командировки, гориво и др.	10	16
Общо възнаграждения	279	381

Изплатените възнаграждения от Дружеството са в съответствие с определена бална оценка за всяко едно тримесечие, въз основа на постигнатите резултати на показателите и критериите, посочени в Приложение №2 към чл.56 от Правилника за прилагане на закона публичните предприятия. Дружеството не е изплащало допълнителни възнаграждения и/или тантиеми през периода.

Длъжността на Изпълнителен директор се изпълнява от Атанас Атанасов до 07.08.2023 г. а от 07.08.2023 г. от Георги Друмев. В състава на Съвета на директорите участват като Председател – Иво Тодоров – до 06.01.2023 г., от 06.01.2023 г. до 07.08.2023 г. – Владимир Дунчев, от 07.08.2023 г. – Юлия Варадинова-Милкова, членове – Петко Петков и Калин Стоянов – до 06.01.2023 г., Валя Петрова и Атанас Атанасов от 06.01.2023 г. до 07.08.2023 г., и от 07.08.2023 г. Димитър Михайлов и Георги Друмев.

ХІІ. Прогноза за развитието на дружеството

В Бизнес програма 2024-2026 г. на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, като компания – майка, осъществяваща стратегическо управление и контрол върху дейността на дъщерните дружества, е заложено изпълнението на следните цели:

Основните стратегически цели на „Холдинг БДЖ“ ЕАД са подобряване на качеството на предоставяните транспортни услуги, възстановяване на конкурентоспособността и нарастване на пазарния дял на Група „Холдинг БДЖ“ ЕАД и на жп транспорт чрез:

- Модернизация и обновяване на подвижния състав, с цел осигуряване на модерен, комфортен и надежден подвижен жп състав;
- Електронна цифровизация на процесите и комуникационните канали с клиентите чрез внедряване на интегрирани информационни системи за оперативно, административно и маркетингово управление;
- Подобряване на обслужването на клиентите и увеличаване на тяхната удовлетвореност;

- Запазване на лидерската позиция и повишаване на конкурентоспособността на „БДЖ Пътнически превози“ ЕООД при предоставяне на услугата железопътен превоз на пътници, чрез въвеждане на търговски влакове и промяна ценовата политика на дружеството;
- Устойчиво подобряване на финансовото състояние на дружеството и групата;
- Повишаване на мотивацията и ангажираността на служителите;
- Стратегическо управление и контрол върху дъщерните дружества;
- Продажба на неоперативни активи - движимо (товарни вагони, локомотиви) и недвижимо имущество (сгради, терени и др.), с цел осигуряване на паричен ресурс за реализиране на инвестиционни намерения.
- Модернизация и обновяване на почивните бази;
- Окончателно решаване на проблема със задлъжнялостта на „Холдинг БДЖ“ ЕАД и на Групата към ДП „НКЖИ“.

Показатели на Бизнес план 2024 г.

Бюджетът за 2024 г. на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е изграден на базата на разработените бюджети по дирекции и отдели на Централно управление, и на бюджета на Поделение за почивна дейност.

В разходната част са включени заявените доставки на материали, услуги и инвестиции от дирекциите и отделите към „Холдинг БДЖ“ ЕАД и ППД. Разходите са съобразно прогнозния списък с обществени поръчки за 2024 г. и тяхната финансова обезпеченост.

Прогнозирано е изменение на възнагражденията в съответствие с промяната на минималната работна заплата за страната от 01.01.2024 г. в размер на 933 лв. и постигнатите договорености в подписаното КТД за 2024 г. за увеличение размера на предоставяните средства за храна от 150 лв. на 200 лв.

Прогнозата е разработена при следните допускания по поделения:

- Централно управление ще продължи да оказва експертно и административно подпомагане на дъщерните дружества в съответствие с подписаните договори и анекси, актуализирани последно през 2021 година в следствие на повишените разходи за персонала. През 2024 г. не е предвидена промяна.
- Реалистични пазарни допускания за реализация на неоперативни активи, като продажбите на дълготрайни и краткотрайни активи ще се организира и осъществява от Централно управление.
- Поделение за почивна дейност планира да реализира приходите съобразно активния работен период за почивните станции: на целогодишна база - ЦПВК Паничище и за летния сезон на бунгала в Ахтопол и Фичоза.
- Продължаваща издръжка на настанени украински граждани в ПВЦ Приморско и ПВЦ Железничар до 31.12.2024 г.
- Планирани инвестиции за възстановяване на материално - техническата база на ПВЦ Железничар и ПВЦ Приморско, както и получаване на безвъзмездно финансиране за тях в размер на 30% от стойността им от държавния бюджет и/или фондове на ЕС

Основните финансови показатели по Бизнес плана за 2024 г. са:

През 2024 г. основните източници на приходи се запазват като се запазва най-големия дял на приходите от продажби на нетекущи дълготрайни активи (ДА), от Поделение за почивна дейност, от експертно и административно обслужване на дъщерните дружества и др.

Прогнозните приходи на „Холдинг БДЖ“ ЕАД за 2024 г. са в по-голям размер със 77%, сравнение с 2023 г. основно поради очакваното увеличение на продажбите на ДМА и КМА с 5

187 хил. лева спрямо предходната година. Увеличение отбелязват и други приходи, основно от планирано обезщетение за ползвани площи за периода 2023-2024 г. от ДП „НКЖ“, в общ размер на 767 хил. лв.

Планираната финансовата помощ по Програмата за настаняване на украински граждани е в размер на 1 378 хил. лв. и е с 263 хил. лв. повече от спрямо 2023 г.

Оперативните преки разходи нарастват с 4 101 хил. лева. Увеличение бележат разходите за материали с 460 хил. лв. в резултат основно на осигуряване готова храна и напитки (кетъринг) на настанените украински граждани - 192 хил. лв. и съобразно възникналата необходимост от доставка на материали от външни доставчици със 152 хил. лв.. Увеличават се разходи за ел. енергия и топлоенергия с 88 хил. лева. Разходи за персонал отбелязват ръст с 1 499 хил. лв., дължащо се на планирано увеличение на мин. работна заплата от м. януари 2024 г. от 780 лв. на 933 лв. и увеличение размера на предоставяните средства за храна от 150 лв. на 200 лв.. Разходи за външни услуги се увеличават в резултат на включените планирани поръчки по одобрен списък с 510 хил. лв. В бюджет 2024 г. се предвиждат по-голям очакван размер на други разходи с 1 632 хил. лв. дължащо се основно на увеличение на разходите за данъци с 449 хил. лв. в резултат на начислени вноски в размер на 50% от получени наеми от отдадени под наем имоти и по – висока балансова стойност на предвидените за продажба неоперативни активи – 1 074 хил. лв.

ЕБИТДА – показателя е с положителна стойност 3 419 хил. лева, която се подобрява спрямо 2023 г. в резултат на планирана реализация на повече приходи от продажба на неоперативни активи и основно от увеличаване на разходи за: издръжка на украински граждани, увеличение размера на минималната работна заплата за страната.

ЕБИТ – след разходите за амортизация се подобрява като е планирана положителна стойност в размер на 2 883 хил. лв.

Финансов резултат – при направените допускания се очаква през 2024 г. печалба в размер на 2 881 хил. лева.

Продажба на неоперативни активи - в Бюджет 2024г. са планирани приходи от продажба на активи, съобразно очакванията за реализацията им на свободния пазар, както следва:

Приходи от продажба на ДА – 2 620 хил. лв.:

- Навес Горна Оряховица – 70 хил. лв.;
- Сграда Панагюрище – 50 хил. лв.;
- Продажба на ПВЦ почивна база Росенец – 2 300 хил. лв.
- Почивна база Вонеща вода за 200 хил. лв. по схемата „дълг срещу собственост“ с НК ЖИ.

Приходи от продажби на подвижен жп състав – 6 130 хил. лв.:

- Продажба на 600 бр. товарни вагони – 5 800 хил. лв.;
- Продажба на 30 бр. пътнически вагони в т. ч. бракувани – 180 хил. лв.;
- Продажба на 3 бр. тягов подвижен състав – 150 хил. лв.

Приходи от продажба на резервни части от складове – 200 хил. лв.

Инвестиционна програма - предвидени са инвестиции в общ размер на 1 194 хил. лева, без ДДС за подобряване на материално-техническата база на почивните станции, ремонт и поддръжка на сградния фонд и др.

Планирано е „Холдинг БДЖ“ ЕАД да продължи приетите от ръководството мерки за намаляване на търговските задължения, оптимизиране на оперативните разходи, реализиране на всички продажби на неоперативни активи по приетия план-график.

XIII. Действията в областта на научноизследователската и развойната дейност

В структурата на „Холдинг БДЖ” ЕАД не са осъществени действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

XIV. Наличие на клонове на предприятието

Организационно – управленската структура на „Холдинг БДЖ” ЕАД към 31.12.2023 г. включва поделение за „Почивна дейност” (ППД), създадено през 2008 г., с основна дейност: ръководство и експлоатация на почивните бази с оглед осигуряване на социална политика на „Холдинг БДЖ” ЕАД за обезпечаване на отбиха, профилактиката и възстановяване здравето на персонала, работещ в дружествата на Холдинговата група.

XV. Използвани от предприятието финансови инструменти

В дейността на „Холдинг БДЖ” ЕАД не са използвани механизми и предимства на финансови инструменти и политика на хеджиране (форуърдни договори, суапове, опционни сделки, деривативни продукти, фючърсни договори и др.).

Заличено, съгласно чл.59, ал.3
и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД

инж. Георги Друмев

Изпълнителен директор

30 април 2024 г.

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл.48 от Закона за счетоводството

Долуподписаният,

Георги Друмев, в качеството си на Изпълнителен директор на

**„Холдинг Български държавни железници” ЕАД, с ЕИК: 130822878, със седалище
и адрес на управление гр. София 1000, ул. „Иван Вазов” №3**

ДЕКЛАРИРАМ, че:

I. ОПИСАНИЕ НА БИЗНЕС МОДЕЛА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

1. Правен статут

„Холдинг БДЖ“ ЕАД като продължител на „БДЖ“ ЕАД е дружество - майка и е регистрирано в Република България в съответствие със Закона за железопътния транспорт, който е в сила от 1 януари 2002 г., с Решение на Софийски градски съд от 15 януари 2002 г. Седалището и адресът на управление е гр. София, ул. „Иван Вазов” №3. Едноличен собственик на капитала на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е българската държава. Правата на едноличния собственик на капитала се упражняват от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Капиталът на „Холдинг БДЖ“ ЕАД се увеличава съгласно Разпореждане №3 от 20.12.2019 г. на Министерски съвет на Р. България, срещу увеличаване дела на едноличния собственик с непарична вноска, представляваща вземане на държавата срещу „Холдинг БДЖ“ ЕАД, в размер на 219 973 хил. лева, включващо главница в размер на 196 658 хил. лева и лихва към 31.12.2019 г. в размер на 23 315 хил. лева. Увеличението на капитала на дружеството е в съответствие с получената на 16 юни 2017 г. нотификация от Европейската комисия с Решение (ЕС) 2017/2372 за допустима държавна помощ S.A.31250-2011/C.

На 27.03.2020 г. в изпълнение на посоченото Разпореждане в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, е вписано увеличението на капитала на дружеството с непарична вноска, срещу записване на нови 21 997 293 броя поименни акции с право на глас, с номинална стойност от 10 (десет) лева всяка.

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 24 892 266 броя поименни акции с номинал 10 лева за акция. Всяка акция дава право на глас в Общото събрание, право на дивидент и ликвидационен дял.

Основната дейност на “Холдинг Български Държавни Железници” ЕАД и неговите дъщерни предприятия (Групата) се състои в предоставяне на железопътни транспортни услуги за превоз на пътници и товари във вътрешно и международно съобщение, поддръжка и ремонт на подвижен състав и всички други дейности, които не са забранени от закона. Основната дейност на предприятието майка „Холдинг БДЖ” ЕАД се състои в придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; придобиване, управление и продажба на облигации; придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензи за използване на патенти на дружествата, в които холдинговото дружество участва; финансиране на дружества, в които холдинговото дружество участва; извършване на производствена дейност; всички други дейности, които не са забранени от закона.

„БДЖ” ЕАД е регистрирано с Решение № 1 от 15.01.2002 г. постановено по ФД № 7 от 2002 г. на СГС. Същото е пререгистрирано по реда на Закона за търговския регистър на 24 април 2008 г. с ЕИК: 130822878. На 23.11.2010 г. е променено фирменото наименование на дружеството от „БДЖ” ЕАД на „Холдинг БДЖ” ЕАД.

С извършеното преобразуване на „Холдинг БДЖ” ЕАД на 24.05.2011 г. е прехвърлена собствеността на товарни и пътнически вагони, локомотиви, електро - мотрисни влакове (ЕМВ), дизелови мотрисни влакове (ДМВ), локомотивни депа и локомотивен персонал на дъщерните дружества „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД и „БДЖ – Товарни превози” ЕООД, необходими за осъществяваната от тях дейност – предоставяне на товарни и пътнически жп превози вътрешно и международно съобщение. След тази дата основните приходи на „Холдинг БДЖ” ЕАД се формират от продажбата на неоперативни активи и почивно дело. От началото на 2014 г. между „Холдинг БДЖ” ЕАД и двете дъщерни дружества са сключени договори за административно подпомагане и управление, по силата на които компанията майка извършва редица услуги срещу съответното възнаграждение, свързани с техническо осигуряване и инженеринг; контрол в различни сфери; информационни технологии; сигурност; връзки с обществеността, реклама и протокол и др.

Към момента на преобразуването през м. май 2011 г. „Холдинг БДЖ” ЕАД остава длъжник по всички натрупани краткосрочни и дългосрочни задължения, с изключение на тези, които са възникнали по договори, сключени от съответните поделения на „Холдинг БДЖ” ЕАД, които при преобразуването преминават към дъщерните дружества. С вътрешни споразумения през 2012 г. и 2013 г. всички кредити към финансовите институции, с изключение на Втория облигационен заем и задълженията към структурите на Световната банка, са прехвърлени към дъщерните дружества, съобразно придобитите от тях активи при последното преобразуване.

„Холдинг БДЖ” ЕАД остава собственик на всички неоперативни активи, които дружеството притежава към момента на преобразуването и извършва всички сделки на управление и разпореждане с тези активи.

„Холдинг БДЖ” ЕАД извършва социалната дейност, свързана с осигуряване на отход и почивка на собствените си работници и служители, както и на работниците и

служителите от дъщерните си дружества в почивните бази, които при преобразуването през 2007 г. са останали собственост на холдинга.

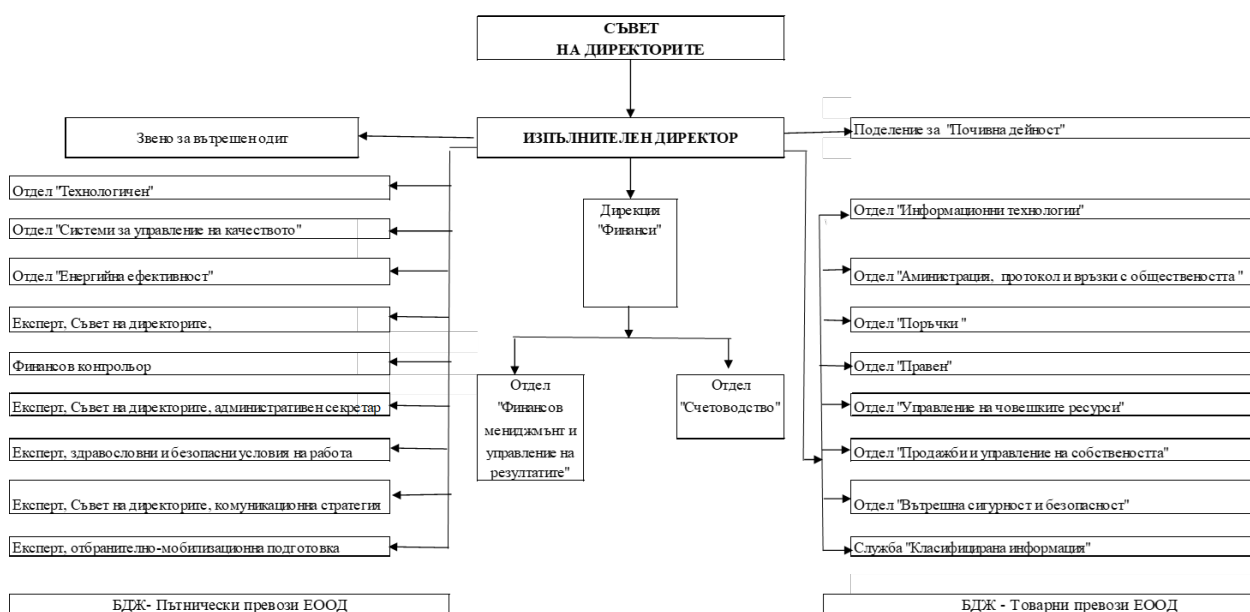
Към „Холдинг БДЖ“ ЕАД е създадено **Подделение за „Почивна дейност“ (ППД)** – създадено със Заповед №52/30.01.2008 г. на Изпълнителния директор с решение на Съвета на директорите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД № 154/24.08.2008 г.

Седалището и адресът на управление на ППД е в гр. София, район „Средец“, ул. „Иван Вазов“ № 3.

Основен предмет на дейността се изразява в ръководство и експлоатация на почивните бази с оглед осигуряване на социална политика на „Холдинг БДЖ“ ЕАД за обезпечаване на отбиха, профилактиката и възстановяване здравето на персонала, работещ в дружествата на Холдинговата група. Всеки служител самостоятелно или с членове на семейството му имат право на 50% отстъпка от регламентираната цена при ползване на почивните бази на дружеството в рамките на 7 календарни дни престой годишно.

2. Организационно-управленска структура

ОРГАНИЗАЦИОННО - УПРАВЛЕНСКА СТРУКТУРА НА „ХОЛДИНГ БДЖ“ ЕАД

3. Мисия

Мисията на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е оптимално управление на дружествата в групата и спазване на висока финансова дисциплина за постигане на отлични корпоративни резултати. Предлагане на висококачествени и конкурентни железопътни услуги в областта на превоза на пътници и товари в националната и международната мрежа чрез

непрекъсната поддръжка и привеждане на подвижния железопътен състав в съответствие на европейските стандарти и добри практики за качество и безопасност.

4. Визия

„Холдинг БДЖ“ ЕАД е ключов регионален партньор за осъществяване на политиката на Европейския съюз за изграждане на единна железопътна общност, която ще се базира на интегрирана инфраструктурна мрежа, на оперативна съвместимост на тягово-подвижния състав и на свободната конкуренция, за да осигури качествени, безопасни и екологични транспортни услуги.

5. Стратегически цели

Основните стратегически цели на „Холдинг БДЖ“ ЕАД са подобряване на качеството на предоставяните транспортни услуги, възстановяване на конкурентоспособността и нарастване на пазарния дял на Група „Холдинг БДЖ“ ЕАД и на жп транспорт чрез:

- Модернизация и обновяване на подвижния състав, с цел осигуряване на модерен, комфортен и надежден подвижен жп състав;
- Електронна цифровизация на процесите и комуникационните канали с клиентите чрез внедряване на интегрирани информационни системи за оперативно, административно и маркетингово управление;
- Подобряване на обслужването на клиентите и увеличаване на тяхната удовлетвореност;
- Запазване на лидерската позиция и повишаване на конкурентоспособността на „БДЖ Пътнически превози“ ЕООД при предоставяне на услугата железопътен превоз на пътници, чрез въвеждане на търговски влакове и промяна ценовата политика на дружеството;
- Устойчиво подобряване на финансовото състояние на дружеството и групата;
- Повишаване на мотивацията и ангажираността на служителите;
- Стратегическо управление и контрол върху дъщерните дружества;
- Продажба на неоперативни активи - движимо (товарни вагони, локомотиви) и недвижимо имущество (сгради, терени и др.), с цел осигуряване на паричен ресурс за погасяване на задължения към кредиторите и реализиране на инвестиционни намерения.
- Модернизация и обновяване на почивните бази;
- Окончателно решаване на проблема със задлъжнялостта на Групата към ДП „НК ЖИ“.

Стремежът е „Холдинг БДЖ“ ЕАД изцяло да се освободи в средносрочен план от свръх капацитета от неоперативни активи и ръководството на Холдинга да се съсредоточи върху стратегическото управление и контрол върху дъщерните дружества.

II. СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ И ПОТРЕБИТЕЛИТЕ НА УСЛУГАТА, ПРЕДЛАГАНА ОТ ПРЕДПРИЯТИЕТО:

1. Област на управлението и развитието на човешките ресурси.

„Холдинг БДЖ” ЕАД предоставя качествени услуги в областта на управлението и развитието на човешките ресурси, в съответствие с най-добрите съвременни практики за оценка, обучение и развитие.

2. Социална политика на „Холдинг БДЖ” ЕАД

Социалната политика на „Холдинг БДЖ” ЕАД се осъществява чрез **Поделение за „Почивна дейност” (ППД)** – създадено със Заповед №52/30.01.2008 г. на Изпълнителния директор с решение на Съвета на директорите на „Холдинг БДЖ” ЕАД № 154/24.08.2008 г.

Седалището и адресът на управление на ППД е в гр. София, район „Средец”, ул. „Иван Вазов” № 3.

Основен предмет на дейността се изразява в ръководство и експлоатация на почивните бази с оглед осигуряване на отдых и почивка на служителите на „Холдинг БДЖ” ЕАД, профилактиката и възстановяване здравето на персонала, работещ в дружествата на Холдинговата група. Всеки служител самостоятелно или с членове на семейството му имат право на 50% отстъпка от регламентираната цена при ползване на почивните бази на дружеството в рамките на 7 календарни дни престой, еднократно или на 2 части в рамките на календарната година. Работодателят поема 50% от разходите на работниците и служителите за почивка в базите на „Холдинг БДЖ” ЕАД за период от 7 календарни дни годишно.

Таблица с отчетни данни за 2023 г. за броя на почиващите работници и служители и техните семейства, както и временно настанени украински граждани, съгласно РМС №318/25.05.2022 г. ползвали почивните бази на „Холдинг БДЖ” ЕАД.

№ по ред	Почивни бази/ Бр. почиващи	Служители от Групата на БДЖ		Външни на БДЖ клиенти		Украински граждани с временна закрила, съгласно РМС №318/25.05.2022	
		2023 г.	2022 г.	2023 г.	2022 г.	2023 г.	2022 г.
1	ПВЦ Паничище	1625	236	3 063	2 394	-	199
2	ПВЦ Приморско	-	-	-	-	569	1 252
3	ПВЦ Железничар	-	-	-	-	255	615
4	ПБ Ахтопол	150	182	-	-	-	-
5	ПБ Фичоза	115	112	-	-	-	-
	Тотал	1 890	530	3 063	2 394	824	2 066

Основните политики, които осъществява мениджърския екип на „Холдинг БДЖ” ЕАД в областта на трудовото законодателство и взаимоотношенията между ръководство и синдикати са отразени в приетия КТД от 14 декември 2021 г., в сила от 01.01.2022 г. (Колективен трудов договор между „Холдинг БДЖ” ЕАД и КНСБ, Синдикат на железничарите в България, Съюз на транспортните синдикати в България, КТ

ПОДКРЕПА”, Национален железничарски синдикат и Федерация на транспортните работници за срок от 2 години).

В приетия Колективен трудов договор (КТД), са определени **допълнителни и други възнаграждения** и са посочени подробно какви придобивки към основната заплата има всеки работник или служител на „Холдинг БДЖ” ЕАД.

✓ За всеки отработен нощен час на работника или служителя се заплаща допълнително възнаграждение за нощен труд в размер на процент от основната часова заплата по трудов договор за всички длъжности;

✓ За работа през дните на официални празници на работника или служителя се изплаща допълнително възнаграждение в размер на 110% от размера на основното трудово възнаграждение.

✓ Положеният от работника или служителя извънреден труд се заплаща с увеличение;

✓ Когато положеният от работника или служителя извънреден труд надвиши нормата, определена с чл.146, ал.1 от КТ, разликата се заплаща 110 %.

✓ На работниците и служителите се заплаща допълнително месечно възнаграждение в размер на 1% за всяка година придобит трудов стаж и професионален опит.

✓ За ползване в работата на по-висока лична квалификация Работодателят заплаща на работника или служителя допълнително месечно възнаграждение в размери, за доктор на науките 100,00 лв. за степен Доктор 60,00 лв., на завършилите следдипломна квалификация 40,00 лв.

✓ В приетия КТД има определен ред и начин за обезщетения на персонала при прекратяване на трудовите взаимоотношения.

✓ Организацията на работното време се определя с Правилник за вътрешния трудов ред, който се утвърждават от Работодателя след провеждане на предварителни консултации със Синдикатите.

✓ На работниците и служителите, членове на Синдикатите - страна по КТД и на присъединилите се към него, се осигурява 22 дни основен платен годишен отпуск.

✓ На работници и служители с трайно намалена работоспособност 50 и над 50 на сто се осигурява 28 дни основен платен годишен отпуск.

✓ При кръводаряване полагащият се отпуск по ал.1 или ал.2 за годината на кръводаряването се завишава с 2 работни дни, отделно от отпуска по чл.157, ал.1, т.2 от Кодекса на труда.

✓ На работниците и служителите, които работят при ненормиран работен ден се осигурява допълнителен платен годишен отпуск в размер не по-малко от 6 работни дни.

✓ Конкретните размери на отпуска се определят от Работодателя след обсъждане между страните по КТД, съгласно приетите и одобрени списъци по чл.45, ал.3 и проведените наблюдения.

✓ Работничките или служителките имат право на платен отпуск за две и повече живи деца по условията и реда на чл.168 от Кодекса на труда.

✓ Разрешение за ползване на отпуска по чл. 161 от Кодекса на труда дава Работодателя след одобрение на предложенията от страните по КТД.

В приетия КТД има раздел **здравословни и безопасни условия на труд**. В него са определени задълженията на работодателя в тази сфера, както начина за осъществяване на контрол съвместно със синдикатите.

Осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд на работниците и служителите е задължение на Работодателя и е за сметка на Дружеството. Работниците и служителите носят отговорност за спазването на установените правила за безопасност и здраве при работа.

Работодателят се задължава:

- ✓ да осигурява целево ресурси за организационно-технически, технологични и други проекти за подобряване условията на труд, съгласно план–програми въз основа на направени оценки на риска;
- ✓ да осигурява провеждането на всички видове инструктажи, съгласно изискванията на Наредба № РД-07-2 от 16 декември 2009г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
- ✓ да провежда периодично обучение на работниците и служителите по въпросите за здравословни и безопасни условия на труд;
- ✓ да онагледи работните места (помещения) с необходимите инструкции и правила по безопасност на труда;
- ✓ не по-малко от веднъж годишно (през месец февруари) предоставя информация на Синдикатите за състоянието на условията на труда, направените и последващи оценки на риска, показателите на трудовия травматизъм и професионалната заболяемост.
- ✓ при настъпили промени, като въвеждане на нови производствени процеси, технологии, оборудване, продукти и материали, промяна на организацията на труда, нови или реконструирани сгради и помещения, промени в нормативната уредба и други, както и по предложение на Синдикатите – страна по КТД, да се извършва преразглеждане оценката на риска;
- ✓ всички разходи за лечение на пострадали при трудова злополука не по тяхна вина, които не се поемат от НЗОК, да се заплащат от Работодателя, съгласно съвместно приети със Синдикатите Правила за отпускане на социални парични помощи;
- ✓ Работодателят да организира за сметка на Дружеството периодични медицински прегледи за здравословното състояние на работниците и служителите, съгласно изискванията на действащата нормативна уредба, а именно: Наредба № 3 от 27.02.1987 г. за задължителните предварителни и периодични прегледи на работниците и Наредба № 7 от 15.08.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с видеодисплеи.
- ✓ да осигури на работниците и служителите обслужване от Служба по трудова медицина (СТМ);
- ✓ да прилага разработените от СТМ мерки за отстраняване и намаляване на риска за здравето и безопасността при работа на работниците и служителите;
- ✓ да покани представители на Синдикатите при разследване на трудови злополуки и професионални заболявания.
- ✓ Работодателят за своя сметка осигурява работно облекло при наличие на условията и при спазване на изискванията на Наредбата за безплатното и униформено облекло,

приета с ПМС №10 от 20.01.2011 г. и др. и съответно да се осъществява контрол съвместно със синдикатите.

В приетия КТД има раздел **социално дело**. Основни моменти, залегнали в него:

✓ За задоволяване на социалните и културните потребности на работниците и служителите, Работодателят отчислява ежемесечно суми в размер не по-малко от 15% от средствата за работна заплата.

✓ Средствата по ал.1 се разпределят по план-сметка, приета с решение на Общото събрание на работниците и служителите (събрание на пълномощниците) в Дружеството, като с нея задължително се осигуряват:

- средства за поевтиняване на храната за целия персонал на Дружеството, под формата на парична сума в размер на 150 лв. на месец бруто;

- социална сума в размер на 150 лв., при ползване от работника и служителя на половината от полагащия му се основен платен годишен отпуск.

- работодателят поема 50% от разходите на работниците и служителите за почивка в базите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД – самостоятелно или заедно с членове на техните семейства, за период от общо 7 (седем) календарни дни. Работниците/служителите ползват правата си по тази точка еднократно или на две части в рамките на календарната година, след представяне на заявление-декларация по образец – Приложение №3. Членове на семействата са: съпруг, съпруга, деца до 18 годишна възраст, ако продължават образованието си – до 26 годишна възраст, а ако са недееспособни или трайно нетрудоспособни – независимо от възрастта.

- отпускане на социални помощи.

Страните по КТД приемат **Социална програма**, с цел подобряване на социалния статус на заетите, която се актуализира всяка календарна година. Основни направления в програмата са:

✓ Социална сума срещу ползване на отпуск; парични помощи; медицинско обслужване и профилактика; бази за спорт, отдих и туризъм; други социални и битови потребности (столово хранене; възстановяване в профилакториум и др.).

✓ Разпоредителни действия, ипотекиране, концесии и др. с почивните бази на Дружеството се предприемат след предварително уведомяване на Синдикатите и обсъждане между страните.

✓ Работодателят прави предложение за промяна на цените на картите за почивните бази след обсъждане от страните по КТД.

✓ Настаняването и продажбата на жилища, собственост на Дружеството, на работници и служители в трудово правни отношения с него, става по процедури и критерии, определени от страните по КТД. В жилищните комисии се включват представители на Синдикатите.

✓ При наличие на средства, Работодателят може да прави ежемесечни вноски за допълнително доброволно пенсионно осигуряване на всички работници и служители в Дружеството.

Работодателят осигурява:

- ✓ На работещите работници и служители от Дружеството, на безсрочен трудов договор, поименна карта за пътуване по цялата жп мрежа;
- ✓ На членовете на семействата – 6 (шест) билета за безплатно пътуване;

В КТД има раздел **Корпоративна социална отговорност**- основните положения в него са:

Работодателят поема отговорността да:

- ✓ реализира социално отговорно поведение при реструктуриране и модернизиране на Дружеството и управлението, чрез ефективни форми на информиране и консултиране;
- ✓ създава здравословен социален климат, социална сигурност на работещите и устойчива заетост, чрез инвестиционни програми в съответните направления, както и със съвместни социални инициативи, разработени с органите по заетостта и социалните партньори;
- ✓ при промяна на работодателя по чл. 123 и 123а от КТ, както и при структурни промени, касаещи смяна на собствеността /приватизация/ и всякакъв вид изменения на дейността, свързани със сключване на договори за концесия, наем, аренда, съвместна дейност, както и чрез съответните договори със страните контрагенти, да сключва споразумения, социални клаузи и да приема съвместни програми за запазване на персонала, неговото преквалифициране и пренасочване;
- ✓ повишава мотивираността на работещите с допълнителни материални, социални и морални стимули;
- ✓ повишава ролята и ефективността на социалния диалог и обвързва предвижданите промени, както с интересите на дружеството, така и с тези на работещите в него;
- ✓ предприема действия за подпомагане опазването на околната среда, енергийната ефективност, предотвратяване на замърсяването, минимизиране на отпадъците и рециклирането им.

Работодателят въвежда мерки за по-добро съвместяване на трудовия и личен живот като:

- ✓ прилагане на гъвкави форми на организация на работното време за бременни жени и родители с деца до три годишна възраст;
- ✓ организиране на допълнително квалификационно обучение след отпуск по майчинство и подкрепа в кариерното развитие и др.

Работодателят създава и **осигурява условия за физическа активност** и провеждане на спортни занимания по различни видове спорт на своите работници и служители, включително в свободното време, като за тази цел ежегодно, в бизнес плана на Дружеството, определя размер на финансови средства според възможностите си.

✓ Работодателят и Синдикатите съвместно определят реда и начина за организиране и провеждане на спортни мероприятия на работниците и служителите от Дружеството. Работниците и служителите от Дружеството могат да членуват в спортни клубове.

✓ С цел участие на работниците и служителите от Дружеството в държавни и международни спортни турнири и първенства, Работодателят и Синдикатите могат да ги подпомогнат чрез създаване по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел,

на аматьорски спортни клубове по различни видове спорт. В тези клубове могат да членуват и други лица.

В КТД има раздел **Равенство между половете и защита от насилие на работното място**- основните положения в него са :

✓ Работодателят гарантира прилагането на принципа на равнопоставеност между половете по отношение на заплащането на труда, достъпа до обучения и кариерно развитие.

✓ Работодателят предприема ефективни мерки за предотвратяване на физически и психически тормоз на работното място, както и за осигуряване на условия на труд, които спомагат за превенция от стрес, физически и психични увреждания.

✓ Работодателят се задължава да води политика на нулева толерантност спрямо насилието на работното място в различните му проявления – физическо, психическо и сексуално.

✓ Работодателят предприема мерки за повишаване на осведомеността на мениджърите, работниците и служителите, чрез беседи с цел идентифициране признаците на тормоз и насилие на работното място, и инициране на превантивни и/или корективни действия в помощ на жертвите.

✓ Работодателят се задължава да не допуска пряка или непряка дискриминация при осъществяване на трудовите права и задължения. След получаване на оплакване от работник или служител, който се смята подложен на тормоз на работното място, Работодателят незабавно извършва проверка и предприема мерки за прекратяване на тормоза, ако се установи такъв.

III. ОПИСАНИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ, КОИТО ПРЕДПРИЯТИЕТО Е ПРИЕЛО И СЛЕДВА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ ВЪПРОСИ:

1. Съществена информация, свързана с контрола върху замърсяването на околната среда и мерките за предотвратяването му

Независимо, че железопътният транспорт е екологично най-безопасния вид транспорт, за използването на това предимство, както и за устойчивото развитие на транспортната система е необходимо хармоничното съчетаване на техническото развитие на подвижния състав и инфраструктурата с опазването на околната среда, което от гледна точка на експлоатацията представлява значителен потенциал за намаляване на разходите. Поради това всички жп администрации разширяват изградените системи за управление на околната среда.

В резултат на предприетите действия по освобождаване от неоперативни активи чрез ликвидация и продажба на скрап, дружеството е генерирало отпадъци от черни и цветни метали. Същите се съхраняват разделно на обособени площадки на територията на дъщерните дружества. Периодично се провеждат търгове за предаването на тези отпадъци съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъци. Ежемесечно са водени отчетни книги за наличните като тази отчетност ежегодно се представя пред Изпълнителна агенция по околна среда.

В структурата на „Холдинг БДЖ” ЕАД относно дейността по опазване на околната среда се цели при организацията на работа и функциите на персонала да се спазват следните принципи:

✓ „Предотвратяване” – образуването на отпадъци да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;

✓ „Разширена отговорност” – дейностите, които допринасят за замърсяването на околната среда, да се управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;

Превозите, които изпълняват дружествата от „Холдинг БДЖ” ЕАД показват, че с електрическа тяга се извършват 95% от превозите на товари и пътници от общия обем превози и едва 5% от превозите се осъществяват с дизелова тяга.

Поставени са електромери на всеки локомотив, обслужващ пътнически и товарни превози, което дава възможност за отчитане на реално потребление по монтиран уред за измерване на използваната ел. енергия.

Превозите с електрическа тяга са почти с 3 пъти по-ниска себестойност от тези с дизелова тяга и тяхното увеличаване води до намаляване както на себестойността на превозите, така и до намаляване на въглеродните емисии.

2. Преките и непреките емисии в атмосферата (емисиите на парникови газове в метрични тонове еквивалент на въглероден диоксид CO₂ и интензитета на емисиите на парникови газове)

„Холдинг БДЖ” ЕАД не участва в схемата за търговия с емисии на парникови газове. Дружествата на „Холдинг БДЖ” ЕАД са разположени в урбанизирани територии, където измерването на вредни емисии CO, SO₂, NO₂, прахови частици и други емисии, отделяни в атмосферния въздух, се извършва на национално и регионално ниво.

3. Управлението на отпадъците

Политиката на „Холдинг БДЖ” ЕАД е насочена към рециклиране и оползотворяване на производствените отпадъци. Основната цел на предприятието е свързана с намаляване на загубите на материали, а именно намаляване на генерираните отпадъци от дейността, разделното им събиране и оползотворяване с цел повторно използване.

В тази посока работим в три направления:

- По-добро разделяне на отпадъците на територията на предприятието;
- Разширена отговорност на производителя, чрез обратно приемане на масово разпространени отпадъци;
- Ежегодни цели за намаляване на отпадъци, депонирани на сметище.

Чрез разделното събиране на отпадъци се стремим към изваждането на възможно най-много видове отпадък от общия битов отпадък, с цел минимизиране на депонирането

и увеличаване на дела на рециклирането. Така например отпадъци от хартия, картон и пластмаса се рециклират, като се предават разделно на местата, които са обособени.

4. Влиянието на транспорта върху околната среда

Железопътният транспорт е с най-нисък процент на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух и на парникови газове в сравнение с останалите видове транспорт. Използването на железопътния транспорт създава сериозни предпоставки за постигане на заложените цели за декарбонизация в транспорта, тъй като характеристиките му позволяват бързо и удобно придвижване на пътници и товари, чрез значително намаляване на вредните емисии и негативното въздействие от процеса на придвижване.

Ползите при използването на железопътен транспорт, в сравнение с автомобилния, са:

- намаляване замърсяванията на въздуха в следствие намалените емисии на парникови газове;

- намаляване на шумовото замърсяване, тъй като то се появява само при преминаване на отделни влакови композиции;

5. Разработването на екологично чисти продукти, услуги и технологии

„Холдинг БДЖ“ ЕАД залага обслужването да се осъществява от квалифициран персонал, познаващ основните и спомагателни дейности и техническата обезпеченост на предприятието, притежаващ опит в прилагането на екологичните нормативи в железопътната дейност. Стремешът ни е насочен към спазване на изискванията на националното и европейско законодателство, действащите стандарти, норми и правила, свързани с опазването на околната среда, намаляване на трафика по пътищата и ПТП от пренасочване на движението.

Настоящата нефинансова декларация е изготвена в съответствие с изискванията на приложимото законодателство.

*Заличено, съгласно чл.59, ал.3
и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД*

Георги Друмев

Изпълнителен директор

30 април 2024 г.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

съгласно чл. 100н, ал. 7, т. 1 от Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК) във връзка с чл.61, ал.3, т.5 от Правилника за прилагане на Закона за публични предприятия (ППЗПП)

Настоящата декларация за корпоративно управление е изготвена на основание на чл. 61, ал.3, т.5 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия (ППЗПП) във връзка с годишното приключване на 2023 г.

- 1. Информация относно спазване по целесъобразност на: (а) Националния кодекс за корпоративно управление или (б) друг кодекс за корпоративно управление, както и информация относно практиките на корпоративно управление, които се прилагат от Дружеството в допълнение на кодекса по буква (а) или (б)**

„Холдинг Български държавни железници“ ЕАД („Дружеството“) спазва по целесъобразност Кодекса за корпоративно управление, одобрен от Заместник-председателя на Комисията за финансов надзор („Кодекса за корпоративно управление“). Дружеството приема доброто корпоративно управление като лоялни и балансиранни взаимоотношения между едноличния собственик, ръководството на дружеството, партньори, контрагенти, персонал и други заинтересовани лица.

Ръководството на Дружеството поддържа ефективни връзки с всички заинтересовани лица, като спазва принципите за прозрачност и бизнес етика. Дружеството отчита интересите както на държавата, така и на доставчици, клиенти, служители, кредитори, неправителствени организации и други, и ги идентифицира въз основа на тяхната степен, сфери на влияние и отношение към неговото развитие. Конкретно разписаните правила и политики за спазване на техните интереси са в Етичния кодекс на дружеството. При решаване на определени въпроси винаги се изисква мнението на заинтересованите лица. Успешното и прозрачно управление на Дружеството и конструктивните решения се гарантират от прилагането на приетите правила и политики.

Всички служители на Дружеството са запознати с установените норми на етично и професионално поведение, като за отклонението от тях, представляващи нарушение на вътрешния трудов ред, е предвидена дисциплинарна отговорност, която се реализира по реда на Кодекса на труда.

В своята дейност Дружеството стриктно спазва принципите за защита на интереса на държавата, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на Дружеството. Ръководството работи целенасочено за постигане на устойчиво развитие и постоянен растеж на Дружеството чрез възстановяване конкурентоспособността и нарастване на

пазарния дял на холдинговата група и на жп транспорта като цяло. Дейността се основава на принципите на прозрачност и публичност на процесите, чрез разкриване на информация пред регулаторните органи и обществеността.

Дружеството има изградена система за разкриване на пълна, навременна, вярна и разбираема информация чрез предоставяне на необходимата информация, съгласно законовите изисквания на приложимите нормативни актове – Закон за публичните предприятия (ЗПП) и правилника за неговото прилагане, Търговския закон (ТЗ), Закон за счетоводството (ЗСч) и др. Предвидени са вътрешни правила и процедури за осигуряване на публичност и прозрачност при разходване на средствата на Дружеството. Информацията се публикува на интернет страницата на Дружеството, с цел осигуряване на бърз и лесен достъп до тази информация.

2. Обяснение от страна на Дружеството кои части на Кодекса за корпоративно управление по т. 1, буква (а) или (б) не спазва и какви са основанията за това, съответно когато не се позовава на никое от правилата на Кодекса за корпоративно управление - основания за това

Дружеството спазва основните принципи на Националния кодекс за корпоративно управление по отношение на всички относими за дейността му негови изисквания и доколкото същите не противоречат на изискванията на приложимия специален Закон за публични предприятия и Правилника за приложението на ЗПП, регламентиращи дейността на Дружеството в качеството му на публично предприятие. Дружеството не прилага следните части от Кодекса за корпоративно управление:

➤ Точка 4 „Възнаграждение“:

Възнаграждението на членовете на Съвета на директорите на Дружеството се определя по реда на ЗПП и ППЗПП.

➤ Частта за защита на правата на акционерите се прилага за защита правата на държавата, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на Дружеството.

➤ Глава шеста „ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНВЕСТИТОРИ, ПАЗАРИ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И ДРУГИ ПОСРЕДНИЦИ“

Дружеството не извършва дейност на финансовите пазари и за него е неприложима Глава шеста от Кодекса за корпоративно управление.

3. Описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска във връзка с процеса на финансово отчитане

Финансовото управление и контрол е цялостен процес, интегриран в дейността на Дружеството, осъществяван от ръководството на Дружеството и неговите служители. Прилага се към всички аспекти от дейността на Дружеството и се осъществява чрез комплекс от взаимосвързани елементи * контролна среда; * управление на риска; * контролни дейности; * информация и комуникация; * мониторинг.

Системата за финансово управление и контрол (СФУК) в Дружеството е съобразена с изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), Указанията и Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, дадени от Министерството на финансите (МФ).

СФУК включва политики, процедури и вътрешни правила за всички дейности и лица в дружеството, с цел да се осигури разумна увереност, че целите на Дружеството са постигнати чрез:

- съответствие със законодателството, вътрешните актове и договори;
- надеждност и всеобхватност на финансовата и оперативната информация;
- икономичност, ефективност и ефикасност на дейностите;
- опазване на активите и информацията;
- предотвратяване и разкриване на измами и нередности, както и предприемане на последващи действия.

СФУК въвежда правила и процедури относно:

- определянето на целите на Дружеството;
- прилагането на стратегически и годишни планове, планове за действие и индикатори за достигане на поставените цели;
- идентифициране, оценка и управление на рисковете, застрашаващи постигането на целите на Дружеството;
- планиране, управление и отчитане на публичните средства, с оглед постигане на целите на Дружеството;
- ефективно управление на персонала и поддържането нивото на компетентността му;
- съхранение и опазване на активите и информацията от погиване, кражба, неправомерен достъп и злоупотреба;
- разделяне на отговорностите по вземане на решение, изпълнение и осъществяване на контрол;
- осигуряване на функцията по вътрешен одит, в съответствие с действащото законодателство;
- наблюдение и актуализиране на СФУК и предприемането на мерки за подобряването им в изпълнение на препоръки от вътрешния одит и други проверки;
- осигуряване на антикорупционни процедури;
- отчетност и докладване за състоянието на СФУК;
- осигуряване на условия за законосъобразно и целесъобразно управление, адекватно и етично поведение на персонала в Дружеството.

Контролните дейности в Дружеството включват:

- система за двоен подпис;
- правила за достъп до активите и информацията;
- политики и процедури за предварителен контрол за законосъобразност;
- политики и процедури за текущ контрол върху изпълнението на поети финансови ангажименти и сключени договори;
- политики и процедури за последващи оценки на изпълнението;
- политики и процедури за обективно, точно, пълно, достоверно и навременно осчетоводяване на всички стопански операции;
- политики и процедури за управление на човешките ресурси;
- политики и процедури за спазване на лична почтеност и професионална етика.

4. Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане

4.1. Член 10, параграф 1, буква "в"

Значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръгостосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО;

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е държавата, като правата ѝ се упражняват от министъра на транспорта и съобщенията.

4.2. Член 10, параграф 1, буква "г"

Притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права;

Дружеството няма притежатели на акции със специални права на контрол.

4.3. Член 10, параграф 1, буква "е"

Всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с Дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа;

Посочената разпоредба не е приложима за Дружеството.

4.4. Член 10, параграф 1, буква "з"

Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния акт

Назначаването и освобождаването на членовете на Съвета на директорите се извършва от едноличния собственик на капитала при спазване на реда и условията на ЗПП, ППЗПП, ТЗ и Устава на Дружеството. Изменения в Устава на Дружеството се извършват от едноличния собственик на капитала по реда на ТЗ, ЗПП, ППЗПП и Устава на Дружеството.

Правомощията на членовете на органите на управление и контрол са уредени в ТЗ, ЗПП, ППЗПП, Устава на Дружеството и приетите от Съвета на директорите - Правила за работата на Съвета на директорите.

Дружеството е „публично предприятие“ съгласно ТЗ и ЗПП, с едноличен собственик на капитала българската държава, чиито права се упражняват от министъра на транспорта и съобщенията. Дружество има едностепенна система на управление.

Едноличният собственик на капитала взема решения от компетентността на Общото събрание на акционерите, в т.ч. за изменение и допълване на Устава; преобразуване и прекратяване на Дружеството; увеличаване и намаляване капитала; избор и освобождаване на членовете на Съвета на директорите; назначаване и освобождаване на регистрираните одитори на Дружеството, одобряване и приемане на годишния финансов отчет след заверка от назначените регистрирани одитори, решения за разпределение на печалбата, за попълване на фонд „Резервен“ и за изплащане на дивидент, освобождаване от отговорност членове на Съвета на директорите и др.

4.5. Член 10, параграф 1, буква "и"

Правомощията на членовете на съвета, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции.

Решението за издаване на акции или на временни удостоверения се взема от Съвета на директорите на Дружеството.

5. Състав и функционирането на административните, управителните и надзорните органи на Дружеството и техните комитети

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е държавата, като правата ѝ се упражняват от министъра на транспорта и съобщенията. Дружество има едностепенна система на управление.

Органите на Дружеството са: Общо събрание на акционерите, чийто права се упражняват от едноличен собственик на капитала и Съвет на директорите.

Изискванията, на които трябва да отговарят членовете на Съвета на директорите са разписани в ТЗ, ЗПП и ППЗПП. Членовете на Съвета на директорите се назначават от едноличния собственик на капитала след провеждане на избор чрез процедура на номиниране съгласно ЗПП и ППЗПП. Условието за избор не се основават на характеристики като възраст, пол, раса и др., а са свързани изцяло с наличието на подходяща образователно-квалификационна степен по посочени конкретни специалности, професионален опит, добра репутация, други подходящи умения и компетенции според специфичната дейност на Дружеството. Управлението на Дружеството се възлага на членовете на Съвета на директорите с договори за управление, сключени в съответствие с ТЗ.

Съветът на директорите управлява независимо и отговорно Дружеството в съответствие със стратегическите цели и одобрените бизнес програми на публичното предприятие, като защитава правата на едноличния собственик на капитала и на Дружеството.

Съветът на директорите ръководи и контролира стратегията за развитие на Дружеството и управлява разумно и ефективно неговите ресурси.

Съветът на директорите има изградена система за вътрешен одит и контрол на риска и получава периодична информация. В своята дейност Съветът на директорите се подпомага от Одитен комитет, който се състои от трима членове. Одитният комитет се избира от едноличния собственик на капитала. Дейността на изпълнителният директор се подпомага от ресорни директори.

Съветът на директорите осигурява условия за ефективен контрол върху дейността на изпълнителния директор.

Съветът на директорите разработва бизнес програма и контролира изпълнението ѝ.

По време на своя мандат членовете на Съвета на директорите се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност. Съветът на директорите е приел Етичен кодекс, който спазва и който се спазва от всички работещи в Дружеството.

Съветът на директорите се отчита за своята дейност пред едноличния собственик на капитала.

Към 31.12.2023 г. Съветът на директорите на Дружеството е в състав: членове –Георги Друмев, Димитър Михайлов и председател – Юлия Варадинова - Милкова. Считано от 07.08.2023 г. длъжността Изпълнителен директор се изпълнява от Георги Друмев.

Одитен комитет

Съгласно решение на Общото събрание на акционерите (едноличен собственик на капитала) и в съответствие със законовите изисквания и конкретните нужди на Дружеството, са избрани членовете на Одитния комитет, мнозинството от които са независими съгласно чл. 107 от ЗНФО.

Основните функции на Одитния комитет са регламентирани в чл. 108 на Закона за независимия финансов одит и са, както следва:

- Да наблюдава процеса на финансово отчитане и представя препоръки и предложения, за да се гарантира неговата ефективност;
- Да наблюдава ефективността на вътрешната контролна система, на системата за управление на риска и на дейността по вътрешен одит по отношение на финансовото отчитане в одитираното предприятие;
- Да наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети, включително неговото извършване, като взема предвид констатациите и заключенията на Комисията по прилагането на чл. 26, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014;
- Да проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори в съответствие с изискванията на глави шеста и седма от ЗНФО, както и с чл. 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014, включително целесъобразността на предоставянето на услуги извън одита на одитираното предприятие по чл. 5 от същия регламент;
- Да отговаря за процедурата за подбор на регистрирания одитор и препоръчва назначаването му с изключение на случаите, когато одитираното предприятие разполага с комисия за подбор;
- Да изготвя и предоставя на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в срок до 30 юни годишен доклад за дейността си и др.

6. Описание на политиката на многообразие, прилагана от по отношение на административните, управителните и надзорните органи на емитента във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит, целите на тази политика на многообразие, начинът на приложението ѝ и резултатите през отчетния период

Към настоящия момент Дружеството не е разработило и не прилага политика на многообразие.

*Заличено, съгласно чл.59, ал.3
и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД*

Георги Друмев
Изпълнителен директор
30 април 2024 г.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До едноличния собственик на
„Холдинг Български държавни железници“ ЕАД,
гр. София

Доклад относно одита на годишния индивидуален финансов отчет

Квалифицирано мнение

Ние извършихме одит на годишния индивидуален финансов отчет на „Холдинг Български държавни железници“ ЕАД (Дружеството, ХБДЖ), съдържащ индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2023 г. и индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, индивидуалния отчет за промените в собствения капитал и индивидуалния отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към годишния индивидуален финансов отчет, съдържащи и съществена информация за счетоводната политика.

По наше мнение, с изключение на възможния ефект от въпросите, описани в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ от нашия доклад, приложеният годишен индивидуален финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2023 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на квалифицирано мнение

В индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2023 г. Дружеството представя материални запаси с балансова стойност 1 177 хил. лв. Ние не сме присъствали на годишната инвентаризация на материалните запаси, тъй като тя предхожда нашето назначаване за одитори на Дружеството за 2023 г. Ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства, включително чрез извършване на алтернативни одиторски процедури, относно наличността, физическото състояние и полезността на материалните запаси. Съответно, ние не бяхме в състояние да определим дали са необходими корекции по отношение на балансовата стойност на материалните запаси, представени в индивидуалния отчет за финансовото състояние, както и дали и в какъв размер биха били необходими корекции на финансовия резултат, представен в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, завършваща на 31 декември 2023 г.

В индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2023 г. Дружеството представя активи, държани за продажба, класифицирани съгласно МСФО 5 *Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности*, с балансова стойност 2 907 хил. лв. Предвид продължителния период на тази класификация, специфичния характер на активите, изискващ по-дълъг период за реализация, ние не получихме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно основанията, критериите и обстоятелствата за продължаващата класификация на тези активи като държани за продажба. Съответно ние не бяхме в състояние да определим дали са необходими и в какъв размер корекции в индивидуалния финансов отчет към 31 декември 2023 г.

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на годишния финансов отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на годишния индивидуален финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето квалифицирано мнение.

Обръщане на внимание

Обръщаме внимание на т. 33 *Условни активи и условни пасиви* от пояснителните приложения към индивидуалния финансов отчет относно значими съдебни дела, по които Дружеството е страна.

Нашето мнение не е модифицирано по отношение на този въпрос.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на годишния индивидуален финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на годишния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

С изключение на въпросите, описани в параграф „База за изразяване на квалифицирано мнение“ по-горе, ние решихме, че няма други ключови одиторски въпроси, които да бъдат комуникирани.

Други въпроси

Годишният индивидуален финансов отчет на Дружеството за годината, завършваща на 31 декември 2022 г., е одитиран от друг одитор, който е изразил модифицирано мнение върху него с одиторски доклад от 21 юли 2023 г.

Друга информация, различна от годишния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от годишен индивидуален доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва годишния индивидуален финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно годишния индивидуален финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на годишния индивидуален финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с годишния индивидуален финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Както е описано в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ от нашия доклад, ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства относно балансовата стойност на материалните запаси, както и относно класификацията на активите, държани за продажба на Дружеството към 31 декември 2023 г. Съответно ние не бяхме в състояние да достигнем до заключение дали другата информация не съдържа във връзка с тези въпроси съществено неправилно докладване на финансовите показатели и съпътстващите оповестявания за тези обекти.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за годишния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този годишен индивидуален финансов отчет в съответствие със ЗСч и МСФО, приети за приложение в ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на годишен финансов отчет,

който не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на годишния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одитора за одита на годишния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали годишният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този годишен финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в годишния финансов отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигахме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и на базата на получените одиторски доказателства относно това, дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в годишния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на годишния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали годишният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на годишния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в годишния доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен годишният индивидуален финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет, върху който сме изразили квалифицирано мнение в „Доклад относно одита на годишния индивидуален финансов отчет“ по-горе.
- б) Годишният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен годишният индивидуален финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- г) Декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен годишният индивидуален финансов отчет, е представена в съответствие с изискванията на Глава Седма от Закона за счетоводството и чл. 61, ал. 3, т.5 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия и съгласно чл. 100(н), ал. 7, т. 1 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Филипов Одитинг“ ООД е назначено за задължителен одитор на годишния индивидуален финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на „Холдинг Български държавни железници“ („Дружеството“) с протокол за избор на одитор № ПД-55/08.04.2024 г. на Министъра на транспорта и съобщенията за период от една година. Одиторският ангажимент е поет с Писмо за поемане на одиторски ангажимент от 19.04.2024 г.
- Одитът на годишния индивидуален финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Дружеството представлява първи пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от нас.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Дружеството.
- За периода, за който се отнася извършения от нас задължителен одит, освен одита, ние не сме предоставяли други услуги на Дружеството. Свързано лице на одиторското дружество е предоставило на Дружеството разрешени от законодателството допълнителни услуги, за които са спазени всички нормативни изисквания.

„Филипов Одитинг“ ООД, одиторско дружество

Заличено, съгласно чл.59, ал.3

Велин Филипови ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,

Регистриран одитор т.3 от ЗЗЛД

Моника Асенова
Управител

Заличено, съгласно чл.59, ал.3
и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД

19 юни 2024 г.
гр. София

Отчет за финансовото състояние

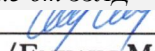
Активи	Пояснение	31 декември 2023 ‘000 лв.	31 декември 2022 ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	5	4	15
Имоти, машини и съоръжения	6	17 343	16 186
Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия	7, 8	208 120	205 120
Дългосрочни финансови активи	10	2 831	2 831
Дългосрочни вземания от свързани лица	32	471	3 000
Отсрочени данъчни активи	11	1 160	1 305
Нетекущи активи		229 929	228 457
Текущи активи			
Материални запаси	12	1 177	1 350
Краткосрочни финансови активи	13	1 847	1 847
Търговски вземания	14	4	2
Вземания от свързани лица	32	9 367	9 055
Други вземания	15	512	727
Пари и парични еквиваленти	16	10 086	9 380
Текущи активи		22 993	22 361
Активи, класифицирани като държани за продажба	17	2 907	3 168
Общо активи		255 829	253 986

Заличено, съгласно чл.59, ал.3
и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД

Отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31 декември	31 декември
		2023	2022
		‘000 лв.	‘000 лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	18.1	248 923	248 923
Преоценъчен резерв	18.2	9 273	8 225
Други резерви	18.2	138 322	138 322
Натрупана загуба		(168 864)	(169 616)
Общо собствен капитал		227 654	225 854
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	20.2	141	108
Нетекущи задължения към свързани лица	32	16 954	17 014
Финансиране	25	94	94
Нетекущи пасиви		17 189	17 216
Текущи пасиви			
Провизии	19	12	6
Пенсионни и други задължения към персонала	20.2	419	525
Задължения по финансов лизинг	9.1	8 423	8 423
Финансиране	25	1	1
Търговски задължения	21	763	923
Краткосрочни задължения към свързани лица	32	213	304
Други задължения	22	1 155	734
Текущи пасиви		10 986	10 916
Общо пасиви		28 175	28 132
Общо собствен капитал и пасиви		255 829	253 986

Заличено, съгласно чл.59, ал.3
и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД

Съставил:
/Емилия Митова/

Изпълнителен директор:
/инж. Георги Друмев/

Заличено, съгласно чл.59, ал.3
и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД

Дата: 30.04.2024 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 19.06.2024г.:

Одиторско дружество, рег.№168
„Филипов одитинг“ ООД

Моника Асенова Заличено, съгласно чл.59, ал.3
Управител и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД

Велин Филипов Заличено, съгласно чл.59, ал.3
Регистриран одитор, отговорен за одита и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 7 до стр. 68 представляват неразделна част от него.

Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход
за годината, приключваща на 31 декември
(представен в единен отчет)

	Пояснение	2023	2022
		'000 лв.	'000 лв.
Приходи от продажби	23	3 462	3 424
Приходи от други доходи	23	380	9 420
Приходи от финансиране	25	1 280	1 244
Разходи за материали	26	(2 173)	(1 959)
Разходи за външни услуги	27	(970)	(3 192)
Разходи за персонала	20.1	(3 225)	(2 941)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	5, 6	(523)	(534)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи		(177)	(77)
Печалба от продажба на нетекущи активи	24	3 220	670
Други разходи, нетно	28	(620)	(701)
(Загуба)/Печалба от оперативна дейност		654	5 354
Финансови разходи	29	(19)	(78)
Финансови приходи	29	7	108
(Загуба)/Печалба преди данъци		642	5 384
Икономия/ (разход) от данък върху дохода	11, 30	(28)	(368)
Нетна (загуба)/печалба годината		614	5 016

Друг всеобхватен доход:

Компоненти, които не се класифицират в печалбата или загубата:

Преоценка на задължения по планове за дефинирани доходи	20.2	-	8
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход		-	(1)
Преоценка на нефинансови нетекущи активи	6	1 303	(4)
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход		(130)	-
Друг всеобхватен доход за годината		1 173	3
Общо всеобхватен (загуба)/печалба за годината		1 787	5 019

Заличено, съгласно чл.59, ал.3 и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД

Заличено, съгласно чл.59, ал.3 и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД

Съставил: Емилия Митова

Изпълнителен директор: инж. Георги Друмев

Дата: 30.04.2024 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 19.06.2024г.

Одиторско дружество, рег.№168

„Филипов одитинг“ ООД

Моника Асенова
Управител

Заличено, съгласно чл.59, ал.3 и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД

Велин Филипov
Регистриран одитор, отговорен за одита

Заличено, съгласно чл.59, ал.3 и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 7 до стр. 68 представляват неразделна част от него.

Отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са представени в '000 лв.

	Акционерен капитал	Преоценъчен резерв	Други резерви	Резерв от актюерски печалби/(загуби)	Нагрупана загуба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2023 г.	248 923	8 225	138 351	(29)	(169 616)	225 854
Печалба/ (Загуба) за годината					614	614
<i>Друг всеобхватен доход:</i>						
Преценка на задължения по планове за дефинирани доходи	-	-	-	-	-	-
Преценка на нефинансови активи	-	1 303	-	-	-	1 303
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход	-	(130)	-	-	-	(130)
Общо всеобхватна печалба (загуба) за годината	-	1 173	-	-	614	1 787
Прехвърляне на преоценъчни резерви в печалби/(загуби)	-	(125)	-	-	138	13
Салдо към 31 декември 2023 г.	248 923	9 273	138 351	(29)	(168 864)	227 654

Заличено, съгласно чл.59, ал.3 и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД

Отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Всички суми са представени в '000 лв.

	Акционерен капитал	Преоценъчен резерв	Други резерви	Резерв от актюерски печалби/(загуби)	Нагрупана загуба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2022 г.	248 923	8 229	138 351	(36)	(174 632)	220 835
Печалба/ (Загуба) за годината					5 016	5 016
<i>Друг всеобхватен доход:</i>						
Преценка на задължения по планове за дефинирани доходи	-	-	-	8	-	8
Преценка на нефинансови активи	-	(4)	-	-	-	(4)
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход	-	-	-	(1)	-	(1)
Общо всеобхватна печалба (загуба) за годината	-	(4)	-	7	5 016	5 019
Прехвърляне на преоценъчни резерви в печалби/(загуби)	-	-	-	-	-	-
Салдо към 31 декември 2023 г.	248 923	8 225	138 351	(29)	(169 616)	225 854

Заличено, съгласно чл.59, ал.3 и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД

Съставил: Емилия Митова
/Емилия Митова/

Заличено, съгласно чл.59, ал.3 и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД

Изпълнителен директор: инж. Георги Друмев
/инж. Георги Друмев/

Дата: 30.04.2024 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 19.06.2024 г.:

Одиторско дружество, рег.№168
„Филипов одитинг“ ООД

Моника Асенов Заличено, съгласно чл.59, ал.3 и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД
Управител

Велин Филипov Заличено, съгласно чл.59, ал.3 и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД
Регистриран одитор, отговорен за одита

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 7 до стр. 68 представляват неразделна част от него.

Отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

Пояснение	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	3 372	2 896
Постъпления от финансираня	1 608	547
Плащания към доставчици	(4 116)	(5 781)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(3 276)	(2 782)
Постъпления от съдебни дела	-	20 841
Други парични потоци от основна дейност	(543)	(1 522)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	(2 955)	14 199
Инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(280)	(81)
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения	3 934	491
Изплатени лихви по заеми от дъщерни предприятия	31.131.1	-
Получени дивиденди	29	7
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	3 661	517
Финансова дейност		
Възстановени суми по споразумение за изплащане задължения по финансов лизинг	31.1	-
Нетен паричен поток от финансова дейност	-	(11 195)
Нетна промяна на пари и парични еквиваленти	706	3 521
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	16	9 380
Пари и парични еквиваленти в края на годината	16	10 086

Заличено, съгласно чл.59, ал.3
и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД

Съставила: _____
/Емилия Митова/

Изпълнителен директор: _____
/инж. Георги Друмев/

Заличено, съгласно чл.59, ал.3
и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД

Дата: 30.04.2024 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 19.06.2024г.:

Одиторско дружество, рег.№168
„Филипов одитинг“ ООД

Моника Асенова
Управител

Заличено, съгласно чл.59, ал.3
и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД

Велин Филипов
Регистриран одитор, отговорен за одита

Заличено, съгласно чл.59, ал.3
и ал.4, във връзка с чл.45, ал.1,
т.3 от ЗЗЛД

Пояснения към индивидуалния финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на „ХОЛДИНГ БДЖ“ ЕАД се състои в придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; придобиване, управление и продажба на облигации; придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензии за използване на патенти на дружествата, в които холдинговото дружество участва; финансиране на дружества, в които холдинговото дружество участва; извършване на производствена дейност; продажба на неоперативни активи и имущество; всички други дейности, които не са забранени от закона.

Дружеството е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията с ЕИК 130822878. Седалището и адресът на управление е гр. София, ул. „Иван Вазов“ №3.

С преобразуване на Национална компания „Български държавни железници“ (НК ”БДЖ”) е създадено „БДЖ“ ЕАД чрез отделяне, считано от 1 Януари 2002 г. Дружеството е правопреемник на отделените активи и пасиви от НК ”БДЖ” в частта, отнасяща се до железопътните превози на пътници и товари съгласно разделителен баланс към 31 Декември 2001 г.

С Решение № 14 от 12 ноември 2007 г. на Софийски градски съд по фирмено дело 7/ 2002 г. е вписано в Търговския регистър преобразуване на „БДЖ“ ЕАД при условията на чл. 262г от Търговския закон, чрез отделяне от него на новоучредените дъщерни дружества „БДЖ – Товарни превози” ЕООД, „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД и „БДЖ – Тягов подвижен състав (Локомотиви)” ЕООД. Новоучредените дружества са правопреемници на съответната част от правата и задълженията на „БДЖ” ЕАД съгласно Плана за преобразуване към 30 Април 2007 г. „БДЖ” ЕАД е едноличен собственик на капитала на всяко едно от дружествата.

Съгласно Решение на Съвета на Директорите в качеството му на управителен орган на „БДЖ” ЕАД и на орган, упражняващ правата на „БДЖ” ЕАД като едноличен собственик на капитала на „БДЖ – Тягов подвижен състав (Локомотиви)” ЕООД в изпълнение на т. 1.1 от Протокол № 7/ 16.11.2009 г. и т. 2.3 от Протокол № 10/ 16.12.2009 г., е предприета процедура по вливане на „БДЖ – Тягов подвижен състав (Локомотиви)” ЕООД в „БДЖ” ЕАД. Направено е вписване на преобразуването в Търговския регистър по реда на чл. 262в от Търговския закон на 24.09.2010 г. От Агенция по вписванията е издадено Удостоверение № 20101123151323/ 23.11.2010 г. за вписване на Дружеството като Холдинг, промяна на устава и наименованието, а именно „ХОЛДИНГ БЪЛГАРСКИ ДЪРЖАВНИ ЖЕЛЕЗНИЦИ” ЕАД („ХОЛДИНГ БДЖ” ЕАД).

В изпълнение Решение на Съвета на Директорите на “Холдинг БДЖ” ЕАД съгласно т.1.4 от Протокол №100/12.04.2011 г., получено решение за преобразуване от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията с Протокол №ПД – 45/ 04.04.2011 г., както и даденото с писмо №92-00-07-45/07.04.2011 г. съгласие на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол е извършено преобразуване на “Холдинг БДЖ” ЕАД по реда на чл.262в от Търговския закон, чрез отделяне на имущество, съгласно подписан Договор за преобразуване от 24.01.2011 г. между “Холдинг БДЖ” ЕАД, “БДЖ – Товарни превози” ЕООД и “БДЖ – Пътнически превози” ЕООД. На 24.05.2011 г. е вписано преобразуване на „Холдинг БДЖ” ЕАД в Търговския регистър към Агенцията по вписвания, с което „БДЖ – Товарни превози” ЕООД и „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД стават правопреемник на отделеното имущество от „Холдинг БДЖ” ЕАД. Критерият за отделяне на имуществото, правата и задълженията от „Холдинг БДЖ” ЕАД

към дъщерните дружества са определени от състоянието на активите и пасивите, които се използват и касаят съответната текуща дейност по реда установен в подписания Договор от 24.01.2011 г.

С нетната стойност на отделеното имущество към дата 24.05.2011 г. са се увеличили инвестициите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД в „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД и „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД.

На основание Решение на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията с Протокол №ПА- 70/06.06.2011 г. и в изпълнение на т.10.1 от Протокол №103/27.04.2011 г. на Съвета на директорите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е вписана в партидата на дружеството в Търговския регистър промяна в предмета на дейност на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, като се преустановява извършване на дейности по предоставяне на железопътни транспортни услуги за превоз на пътници и/или товари във вътрешни и/или международно съобщение, поддръжка и ремонт на железопътни возила.

Организационно – управленска структура на дружеството включва Поделение за почивна дейност, със статут на работодател по смисъла на ал. 1, т.1 от Допълнителните разпоредби на КТ.

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е българската държава. Правата на едноличния собственик на капитала се упражняват от Министерство на транспорта и съобщенията.

Към 31.12.2023 г. Съветът на директорите на Дружеството е в състав: членове –Георги Друмев, Димитър Михайлов и председател – Юлия Варадинова - Милкова. Считано от 07.08.2023 г. длъжността Изпълнителен директор се изпълнява от Георги Друмев.

В Дружеството има назначен Одитен комитет в състав: членове: Петър Стефанов, Деля Джамбова и Владимир Туджаров.

Средно списъчният брой на персонала за 2023 г. е 88 души (за 2022 г.: 92 души).

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2022 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти. Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 BGN.) (включително сравнителната информация за предходния период – 2022 г.), освен ако не е посочено друго.

Ръководството носи отговорност за съставянето и достоверното представяне на информацията в настоящия финансов отчет.

Този финансов отчет е индивидуален. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет, съгласно изискванията на Закона за счетоводството и в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз

(ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Индивидуалният финансов отчет на Дружеството е изготвен при спазване на принципа за действащо предприятие, като са взети предвид възможните ефекти от войната в Украйна. Дружеството отчита печалба след данъци за периода в размер на 614 хил. лв. Натрупаната загуба към 31 декември 2023 г. е в размер на 168 864 хил. лв., а текущите активи надвишават текущите пасиви с 12 008 хил. лева, без да се взимат предвид активите класифицирани като държани за продажба и текущата част на получено финансиране за дълготрайни активи (за 2022 г.: 11 446 хил. лв.). Просрочените търговски, други задължения и задължения към свързани лица на Дружеството към 31.12.2023 г. са в размер на 753 хил. лева (за 2022 г.: 833 хил. лева). Просрочените задължения по финансов лизинг са в размер на 8 423 хил. лв., които продължават да бъдат обект на съдебен спор с „Първа инвестиционна банка“ АД (виж пояснение 9.1).

С протокол № ПД-107 от 12.07.2022 г. Министъра на транспорта и съобщенията е взел решение да се извърши преобразуване чрез вливане на „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД в „Холдинг БДЖ“ ЕАД. Към датата на годишния индивидуален финансов отчет, както и към датата на неговото одобрение не са налице предприети действия от страна на дружеството или от страна на принципала за реализация на горепосоченото решение.

Рискове, несигурност и потенциални ефекти, свързани с инфлацията и ръста на енергийните цени

Рязкото увеличение на цените на електрическа енергия в края на 2021 г., създаде значителни затруднения на бизнеса в Република България, доведе до спиране на производства и влошаване на икономическото състояние на небитовите клиенти на електрическа енергия, голяма част от които вече изпитват затруднения в резултат на пандемията COVID-19.

С цел облекчаване на тежестта спрямо небитовите клиенти и справяне с последиците от съществените и неблагоприятни колебания на цените на електрическата енергия, Министерски съвет, със свои решения одобри Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия. Целта на тази мярка е да се облекчат небитовите потребители на електроенергия в България, като се намалят разходите им за електроенергия в месеците с най-високо потребление и най-високи текущи цени.

През 2023 г. тези процеси започнаха да затихват, като цените на горивата останаха близки до тези през предходната година, а цената на електроенергията се понижи.

Към 31.12.2023 г. Дружеството е отчетело приход от финансиране за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия в общ размер на 19 хил. лева (виж пояснение 25).

Военен конфликт на територията на Украйна

Инвазията на Руската федерация в Украйна усложни допълнително макроикономическата среда в света и особено в Европа. Реалния растеж на БВП в ЕС ще се забави по линия на по-високи цени, намален износ към Руската федерация и Украйна, отлагане на част от инвестициите поради високата несигурност, забавяне/затруднения на доставки на определени суровини.

Военните действия получиха широко международно осъждане и множество държави наложиха санкции върху активи и операции, притежавани от Руската държава и определени лица. Инвазията предизвика бежанска криза от украински граждани.

Икономическите последици от военния конфликт в Украйна не могат да бъдат оценени, но вече индикират за изключително сериозни ефекти върху цялостната глобална икономика. Цените на енергията и суровините, включително на пшеницата и другите зърнени култури, се повишиха значително, утежнявайки допълнително инфлационния натиск от смущенията във веригата за доставки и от възстановяването от пандемията, предизвикана от Covid-19. Очаква се ценовите сътресения да окажат влияние и в световен мащаб. Ако конфликтът търпи негативно развитие или се проточи за по-продължителен период от време, икономическите щети ще бъдат значими и се очаква да засегнат всички сектори на икономиката, както на България, така и на ЕС. МВФ отбелязва, че санкциите срещу Русия оказват въздействие върху световната икономика и финансовите пазари, като ще имат значителни странични ефекти и в други държави.

Ситуацията във връзка с военния конфликт промени и икономическите перспективи за България:

Конфликтът се отразява на икономиката чрез ограничаване на покупателната способност на домакинствата от по-високата инфлация, по-ниско външно търсене, което забавя износа, и увеличена несигурност, която ще се отрази в отлагане на частни инвестиции.

Дружеството няма директни открити експозиции към свързани лица или ключови клиенти или доставчици от тези страни, поради което не е изложено на валутен риск или риск от контрагента породени от военните събития в Украйна, но е възможно да има негативно влияние върху финансовото състояние и резултатите от дейността му през 2024 г. по отношение на общите ефекти върху националната икономика и инфлационните процеси.

Ръководството ще продължи да наблюдава потенциалното въздействие на кризите и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на ефектите.

Ситуация във връзка с настанени лица получили временна закрила в почивните бази на Дружеството:

Настъпилите извънредни събития, породени от военните действия в Република Украйна, започнали на 24 февруари 2022 г., доведоха до безпрецедентен миграционен поток на украински граждани, търсещи закрила в Европейския съюз и в Република България.

В изпълнение на Решение на Министерски съвет № 318 от 20.05.2022 г., считано от 28.05.2022 г. в почивните бази, собственост на „Холдинг БДЖ“ ЕАД – ПВЦ Приморско, ПВЦ Железничар и ЦПВК Паничище (до 30.09.2022 г.), са настанени лица, получили временна закрила на територията на Република България, вследствие на военните действия в Украйна.

През 2023 г. със собствени средства „Холдинг БДЖ“ ЕАД е осигурило издръжката на настанените лица (нощувка и изхранване), като дейността свързана с издръжка на настанените украинските граждани отчита загуба в размер на 1 332 хил. лева (за 2022 г.: загуба – 1 730 хил. лева). За покриване на част от извършените разходи дружеството ежесечно е кандидатствало за получаване на финансова помощ по Програма за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна, като в отчетената загуба е отразено и получено финансиране в общ размер на 1 261 хил. лева, (за 2022 г.: 1 058 хил. лева) от очакван размер за периода от 1 592 хил. лева. (виж пояснение 25).

Значими събития и сделки настъпили през 2022 г.

През 2022 г. по банковата сметката на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е постъпила сумата от 20 841 хил. лева. Сумата е преведена доброволно от „Първа инвестиционна банка“ АД в изпълнение на влязло в законна сила решение по т.д. № 1735/2020 г. по описа на САС, ТО, 13 състав, с което е потвърдено решение по т.д. № 2763/2014 г. на СГС, ТО, VI-9 състав. Същата представлява сбор от всички суми за периода от 07.05.2009 г. до 06.03.2014 г., получени от „Първа инвестиционна банка“ АД без основание – въз основа на нищожни Договор за доставка на второкласни пътнически вагони втора употреба на лизинг от 02.06.2007 г. и Договор за продажба на вземане от 10.07.2007 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 30.04.2014 г. до 16.02.2022 г., обезщетение за забавено изпълнение върху главницата за периода от 12.04.2014 г. до 30.04.2014 г. и разноски по компенсация за всички инстанции.

От горепосочената сума „Холдинг БДЖ“ ЕАД е възстановило на „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД сума в общ размер на 11 195 хил. лева за неоснователно изплатени поети задължения, произтичащи от сключено споразумение от 27.02.2014 г. за изплащане на задължения по финансов лизинг (виж пояснение 31.1). Върнатата сума е отразена като изходящ паричен поток от финансова дейност в Отчета за паричните потоци на Дружеството.

В Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е отчетен нетен ефект от спечеления съдебен спор равняващ се на печалба в размер на 7 149 хил. лв., формирана като разлика между отчетения приход от 9 646 хил. лв. представляващ част от възстановена сума от „Първа инвестиционна банка“ АД, включваща изплатените от Дружеството погасителни вноски за периода от 07.05.2009 г. до 24.05.2011 г., включително извършени разноски, законна и мораторна лихва, и отчетени разходи по делото в общ размер на 2 497 хил. лв., включващи 1 351 хил. лева за юридическо обслужване и услуги, 798 хил. лв. съдебни такси и 348 хил. лв. сторнирани неоснователно претендирани лихви за забавено плащане към „БДЖ Пътнически превози“ ЕООД по споразумение от 27.02.2014 г.

Във връзка с доброволно изплатената сума от 20 841 хил. лева „Първа инвестиционна банка“ АД е завела съдебен иск срещу „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД (виж пояснение 33). На 01.12.2023 г. е даден ход по същество на делото, като към датата на издаване на този отчет се очаква постановяване на съдебно решение.

Независимо от посочените по – горе ефекти и от натрупаните загуби Ръководството е анализирано способността на Дружеството да продължи да функционира в бъдеще. Ръководството счита, че въз основа на направените прогнози за бъдещото развитие на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, дружеството ще успее да запази постигната финансова устойчивост и да продължи своята дейност, чрез предприети мерки за:

- продажба на дялови участия в предприятия, различни от дъщерни,
- продажба на неоперативни активи,
- провеждане на политика на оптимизиране на разходите, материалните запаси и други елементи на оборотния капитал.

Очакваният резултат от тези мерки е подобряване на ликвидната позиция и оборотния капитал на Дружеството.

Към 31 декември 2023 г. Ръководството смята, че не е налице съществена несигурност по отношение на способността на Дружеството да продължи дейността си като действащо предприятие. Валидността на предположението за действащо предприятие в бъдеще зависи и от бъдещите решения на собственика на капитала.

3. Промени в счетоводната политика, в резултат на промени в Международните стандарти за финансово отчитане

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2023 г.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2023 г.:

- **МСФО 17 Застрахователни договори - дата на влизане в сила: първоначално на 1 януари 2021 г., но удължен до 1 януари 2023 г. от СМСС през март 2020 г.**
- **Оповестяване на счетоводни политики (Изменения на МСС 1 и Декларация за практиката 2 на МСФО) за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.**

СМСС измени МСС 1, за да изисква предприятията да оповестяват своите съществени счетоводни политики, вместо значимите си счетоводни политики. Измененията определят какво е „съществена информация за счетоводната политика“ и обясняват как да се определи кога информацията за счетоводната политика е съществена. Освен това те поясняват, че несъществената информация за счетоводната политика не е необходимо да се оповестява. Ако бъде оповестена, тя не трябва да прикрива съществената счетоводна информация. За да подкрепи това изменение, СМСС измени също Декларация за практиката 2 на МСФО Изготвяне на преценки за същественост, за да предостави насоки как да се прилага концепцията за същественост към оповестяванията на счетоводната политика.

- **Определение на счетоводните оценки (изменения на МСС 8) за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.**

Изменението на МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните оценки и грешки изяснява как компаниите трябва да разграничават промените в счетоводните политики от промените в счетоводните оценки. Разграничението е важно, тъй като промените в счетоводните оценки се прилагат перспективно към бъдещи трансакции и други бъдещи събития, докато промените в счетоводната политика обикновено се прилагат ретроспективно към минали трансакции и други минали събития, както и към текущия период.

- **Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от единична сделка – Изменения на МСС 12, за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.**

Промените в МСС 12 Данъци върху печалбата изискват компаниите да признават отсрочен данък върху сделки, които при първоначално признаване водят до равни суми на облагаеми и приспадащи временни разлики. Те обикновено се прилагат за сделки като лизинг на

лизингополучатели и задължения за извеждане от експлоатация и ще изискват признаване на допълнителни отсрочени данъчни активи и пасиви. Изменението следва да се прилага за сделки, които се извършват на или след началото на най-ранния представен сравнителен период. В допълнение, предприятията трябва да признават отсрочени данъчни активи (доколкото е вероятно те да бъдат използвани) и отсрочени данъчни задължения в началото на най-ранния сравнителен период за всички приспадащи и облагаеми временни разлики, свързани с:

- активи с право на ползване и задължения по лизинг, и
- извеждане от експлоатация, възстановяване и подобни задължения и съответните суми, признати като част от себестойността на свързаните активи.

Кумулативният ефект от признаването на тези корекции се признава в неразпределената печалба или друг компонент на собствения капитал, според случая. МСС 12 по-рано не разглеждаше как да се отчитат данъчните ефекти от лизингови договори, признати в баланса и подобни сделки и различни подходи бяха считани за приемливи. Някои предприятия може вече да са отчитали такива трансакции в съответствие с новите изисквания. Тези субекти няма да бъдат засегнати от измененията.

- **Правила на втория стълб на ОИСП – незабавно, с изключение на определени оповестявания, както е отбелязано по-долу ****

През декември 2021 г. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСП) публикува примерните правила на Стълб 2 (Глобални правила за борба с ерозията на данъчната основа, или „Правилата GloBE“) за реформиране на международното корпоративно данъчно облагане. Големите мултинационални предприятия в обхвата на правилата са задължени да изчисляват ефективната си данъчна ставка на GloBE за всяка юрисдикция, в която оперират. Те ще бъдат задължени да плащат допълнителен данък за разликата между тяхната ефективна данъчна ставка на GloBE за юрисдикция и минималната ставка от 15%.

През май 2023 г. СМСС направи изменения с тесен обхват на МСС 12, които предоставят временно освобождаване от изискването за признаване и оповестяване на отсрочени данъци, произтичащи от влязло в сила или по същество влязло в сила данъчно законодателство, което въвежда правила на Стълб 2, включително данъчно законодателство, което въвежда квалифицирани вътрешни минимални допълнителни данъци, описани в тези правила.

Измененията също изискват засегнатите компании да оповестяват:

- фактът, че са приложили изключението за признаване и оповестяване на информация за отсрочени данъчни активи и пасиви, свързани с данъци върху дохода по втори стълб;
- техния текущ данъчен разход (ако има такъв), свързан с данъците върху доходите по Втори стълб, и
- по време на периода между влизането в сила или по същество на законодателството и влизането му в сила, известна или разумно оценима информация, която би помогнала на потребителите на финансови отчети да разберат експозицията на предприятието към данъци върху дохода по Втори стълб, произтичащи от това законодателство. Ако тази информация не е известна или разумно оценима, от предприятията се изисква вместо това да оповестят изявление в този смисъл и информация за своя напредък в оценката на експозицията.

** Измененията трябва да бъдат приложени незабавно, предмет на всеки местен процес на одобрение и ретроспективно в съответствие с МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните оценки и грешки. Въпреки това, оповестяванията относно известната или разумно оценена експозиция към данъци върху дохода по втори стълб се изискват само за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., и не е необходимо да се правят в междинни финансови отчети за междинни периоди, завършващи на или преди 31 декември 2023 г.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2024 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Информация за тези стандарти и изменения, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството, е представена по-долу.

Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

- **Класификация на пасивите като текущи или нетекущи – Изменения на МСС 1- Нетекущи пасиви с условия (ковенанти) – Изменения на МСС 1, за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.**

Измененията, направени в МСС 1 Представяне на финансови отчети през 2020 г. и 2022 г., поясниха, че пасивите се класифицират като текущи или нетекущи, в зависимост от правата, които съществуват в края на отчетния период. Класификацията не се влияе от очакванията или събитията на предприятието след отчетната дата (напр. получаване на отказ или нарушение на условията по договора).

Условията (Ковенантите) на заемните споразумения няма да повлияят на класифицирането на пасив като текущ или нетекущ към датата на отчета, ако предприятието трябва да спазва ковенантите само след датата на отчета. Въпреки това, ако предприятието трябва да спазва условие преди или към датата на отчета, това ще повлияе на класификацията като текущо или нетекущо, дори ако условието е тествано за съответствие само след датата на отчета.

Измененията изискват оповестявания, ако дадено предприятие класифицира пасив като нетекущ и този пасив е предмет на условия (ковенанти), които предприятието трябва да спазва в рамките на 12 месеца от датата на отчета. Оповестяванията включват:

- балансовата стойност на задължението;
- информация за ковенантите, и
- факти и обстоятелства, ако има такива, които показват, че предприятието може да има трудности при спазването на условията (ковенантите).

Измененията също така поясняват какво има предвид МСС 1, когато се отнася до „уреждането“ на пасив. Условията на пасив, които биха могли, по избор на контрагента, да доведат до уреждането му чрез прехвърляне на инструмента на собствения капитал на предприятието, могат да бъдат пренебрегнати само за целите на класифицирането на задължението като текущо или нетекущо, ако предприятието класифицира опцията като капиталов инструмент. Въпреки това, конвертируемите опции, които са класифицирани

като пасив, трябва да се вземат предвид при определяне на текущата/нетекущата класификация на конвертируем инструмент.

Измененията трябва да се прилагат със задна дата в съответствие с нормалните изисквания на МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки. Прилагат се специални преходни правила, ако предприятието е приело по-рано измененията от 2020 г. относно класифицирането на пасивите като текущи или нетекучи.

- **Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг – изменения на МСФО 16, за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.**

През септември 2022 г. СМСС финализира изменения с тесен обхват на изискванията за трансакции за продажба и обратен лизинг в МСФО 16 Лизинг, които обясняват как предприятието отчита продажба и обратен лизинг след датата на сделката.

Измененията уточняват, че при измерване на пасивите по лизинг след продажбата и обратния лизинг, продавачът-лизингополучател определя „лизингови плащания“ и „ревизирани лизингови плащания“ по начин, който не води до признаване от страна на продавача-лизингополучател на каквато и да е сума на печалбата или загуба, която е свързана с правото на използване, което запазва. Това може особено да повлияе на трансакциите за продажба и обратен лизинг, когато лизинговите плащания включват променливи плащания, които не зависят от индекс или процент.

- **Споразумения за финансиране на доставчици – Изменения на МСС 7 и МСФО 7 – дата на влизане в сила: 1 януари 2024 г.**

СМСС издаде нови изисквания за оповестяване относно договореностите за финансиране на доставчици („SFAs“), след като обратната връзка към решението на дневния ред на Комитета за тъкувания на МСФО подчерта, че информацията, изисквана от МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяванията не отговаря на изискванията на потребителя информационни нужди.

Измененията на СМСС се прилагат за споразумения за финансиране на доставчик 1, които имат всички изброени по-долу характеристики.

- Финансов доставчик 2 плаща суми, които компанията (купувачът) дължи на своите доставчици.
- Компанията се съгласява да плати съгласно условията на договореностите на същата дата или на по-късна дата, отколкото се плаща на нейните доставчици.
- На компанията се предоставят удължени срокове за плащане или доставчиците се възползват от условията за предсрочно плащане в сравнение със съответната дата на плащане по фактурата.

Промените не се прилагат за споразумения за финансиране на вземания или материални запаси.

Целта на новите оповестявания е да се предостави информация за SFAs, която позволява на инвеститорите да оценят ефектите върху задълженията, паричните потоци и излагането на ликвиден риск на предприятието. Новите оповестявания включват информация за следното:

Правилата и условията на SFA.

1. Балансовите стойности на финансовите пасиви, които са част от SFA, и позициите, в които тези пасиви са представени.
2. Балансовата стойност на финансовите пасиви, за които доставчиците вече са получили плащане от доставчиците на финансиране.
3. Диапазон от падежни дати за плащане както за финансовите пасиви, които са част от SFA, така и за сравними търговски задължения, които не са част от такива споразумения.
4. Непарични промени в балансовите стойности на финансовите пасиви в .
5. Достъп до съоръжения на SFA и концентрация на ликвиден риск при доставчиците на финансиране.

СМСС предостави преходно облекчение, като не изисква сравнителна информация през първата година, а също така не изисква оповестяване на определени начални салда. Освен това изискваните оповестявания са приложими само за годишни периоди през първата година на прилагане. Следователно най-рано ще трябва да се предоставят новите оповестявания в годишните финансови отчети за края на годината през декември 2024 г., освен ако предприятието има финансова година по-малка от 12 месеца.

- **Продажба или апорт на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие – Изменения на МСФО 10 и МСС 28**

СМСС направи изменения с ограничен обхват на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия.

Измененията изясняват счетоводното третиране на продажби или апорт на активи между инвеститор и техните асоциирани предприятия или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи от това дали непаричните активи, продадени или внесени в асоциирано или съвместно предприятие, представляват „бизнес“ (както е дефинирано в МСФО 3 Бизнес комбинации).

Когато непаричните активи представляват бизнес, инвеститорът ще признае пълната печалба или загуба от продажбата или апорта на активи. Ако активите не отговарят на определението за бизнес, печалбата или загубата се признават от инвеститора само до степента на интересите на другия инвеститор в асоциираното или съвместното предприятие. Промените се прилагат перспективно.

* През декември 2015 г. СМСС реши да отложи датата на прилагане на това изменение до момента, в който СМСС финализира изследователския си проект относно метода на собствения капитал.

Ръководството на Дружеството не очаква посочените по-горе, изменения на стандарти да имат ефект в бъдеще при първоначалното им прилагане върху финансовия отчет на Дружеството.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Съществената информация за счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този индивидуален финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения индивидуален финансов отчет са използвани счетоводни приблизителни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Предприятието прие да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Предприятието:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) рекласифицира позиции във финансовия отчет, когато това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

Дружеството е възприело да представя отчета за паричните потоци по пряк метод според изискванията на МСС 7 Отчети за паричните потоци.

През 2023 г. е представен един сравнителен период, тъй като Дружеството не е извършило ретроспективно преизчисления и прекласификации на позиции във финансовия отчет.

4.3. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Контролът върху дъщерните предприятия на Дружеството се изразява във възможността му да ръководи и определя финансовата и оперативната политика на дъщерните предприятия, така че да се извличат изгоди в резултат на дейността им. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента. На всяка дата на баланса ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции при превишение на балансовата стойност на инвестицията над дела в нетните активи на дъщерното. За целите на провеждане на тест за обезценка на инвестициите в дъщерните дружества, ръководството възлага на лицензиран оценител определяне на пазарната стойност на нетните активи за всяко от дружествата.

4.4. Инвестиции в асоциирани предприятия

Инвестициите в тези предприятия се отчитат по себестойността метод, в индивидуалните финансови отчети.

Асоциирани са тези предприятия, върху които Дружеството е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойността метод.

Дружеството признава дивидент от съвместно контролирано предприятие или асоциирано предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.5. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не се преоценяват). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.6. Приходи

Приходите включват приходи от предоставяне на услуги свързани с дейността на дъщерните дружества и продажба на стоки и дълготрайни материални активи. Приходите от основните стоки и услуги са представени в пояснение 23.

За да определи дали и как да признае приходи, Дружеството използва следните 5 стъпки:

- 1 Идентифициране на договора с клиент
- 2 Идентифициране на задълженията за изпълнение
- 3 Определяне на цената на сделката
- 4 Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
- 5 Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/или услуги се прехвърли на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти дружеството извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение. Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на

портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

При определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Дружеството разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката. При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

4.6.1. Приходи от продажба на услуги и стоки

Дружеството отдава под наем някои активи или част от тях при условията на сключени договори, предоставя бази за отдых на работниците от системата на „Холдинг БДЖ“ ЕАД и на външни клиенти, осъществява експертно и административно подпомагане на дъщерните дружества.

Приходи от услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.

Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложили в конкретния договор. Обичайният кредитен период е до 30 дни след предоставяне на услугите. В случай, че предоставените от Дружеството услуги, надвишават плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договор.

Приходи от продажби на краткотрайни активи

Приходите от продажби на краткотрайни активи и материали се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните активи. Доставка възниква, когато рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба.

4.6.2. Приходи от наеми

Приходите от наеми от части от сгради (помещения) се признават в печалби и загуби по линеен метод за периода на наема. Получени допълнителни плащания се признават като неделима част от общия приход от наем за периода на наема.

4.6.3. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви са свързани с договори за заем и депозити, предоставени съгласно предмета на дейност на дружеството. Те се отчитат текущо по метода на ефективната лихва.

Приходите от дивиденди се признават когато се установи правото за тяхното получаване.

4.6.4. Приходи от финансиране

Първоначално финансиранята се отчитат като приходи за бъдещи периоди (финансиране), когато има значителна сигурност, че Дружеството ще получи финансирането и ще изпълни условията при които то е отпуснато. Приходите от финансиранята за нетекущи активи се признават равномерно за срока на полезен живот на съответните активи. Приходите от финансиранята за текущата дейност се признават през периода и до стойността на отчетените разходи, за които те са предназначени.

4.6.5. Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения

Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контрола върху продавания актив.

4.7. Активи и пасиви по договори с клиенти

Дружеството признава активи и/или пасиви по договор, когато една от страните по договора е изпълнила задълженията си в зависимост от връзката между дейността на предприятието и плащането от клиента. Дружеството представя отделно всяко безусловно право на възнаграждение като вземане. Вземане е безусловното право на предприятието да получи възнаграждение.

Пасиви по договор се признават в отчета за финансовото състояние, ако клиент заплаща възнаграждение или дружеството има право на възнаграждение, което е безусловно, преди да е прехвърлен контрола върху стоката или услугата. Дружеството признава активи по договор, когато задълженията за изпълнение са удовлетворени и плащането не е дължимо от страна на клиента. Актив по договор е правото на предприятието да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които предприятието е прехвърлило на клиент.

Последващо Дружеството оценява актив по договора в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“.

4.8. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.9. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Дружеството, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

4.10. Нематериални активи

Нематериалните активи придобити от Дружеството, и имащи ограничен срок на използване, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Разходите свързани с поддръжката на нематериални активи се капитализират само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават като разход в печалби и загуби в момента на тяхното възникване.

Амортизацията се начислява в печалби и загуби на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на нематериалните активи, тъй като това отразява очаквания начин на консумиране на бъдещите икономически ползи от актива.

Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

- софтуер 2 години
- други 7 години

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи“.

Ръководството на Дружеството е възприело политика на капитализиране на нематериални активи в случай, че тяхната цена на придобиване е еквивалентна на, или надвишава стойностно ниво на същественост в размер на 700 лева.

4.11. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на транспортните средства (подвижен жп състав) и земите се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценка, намалена в следствие с натрупаната амортизация и загуба от обезценка. Направените преоценки се отчитат като преоценъчен резерв, ако преди това не се предхождат от начислени разходи. При бракуване на преоценения актив, той се обезценява до неизхабения размер на преоценъчния резерв поради изчерпване на неговите

потребителски качества, а частта, която съответства на пренесената стойност при използването му в употреба, се отписва в увеличение на финансовия резултат от минали периоди. При продажба на преоценен актив, който е в добро състояние и не са намалени неговите качества, преоценъчният резерв се отразява във финансовия резултат за минали периоди за сметка на увеличение на печалбата. За имотите, машините и съоръженията закупени чрез финансираня и рекласифицирани като активи държани за продажба или материални запаси се преустановява признаването на приход от финансиране до момента на тяхното връщане в група имоти, машини и съоръжения или до тяхното освобождаване.

Честотата на преоценките се определя при наличието на значителни промени в справедливите стойности на активите, които се преоценяват поне веднъж на 5 години.

През 2020 г. е направена преоценка на активите, отчитани последващо по преоценена стойност, на база на доклад на външен независим оценител, както следва:

- на транспортни средства – локомотиви, пътнически и товарни вагони към 31.12.2020г.
- на земите – към 31.12.2020 г.

Останалите активи от имоти, машини и съоръжения се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка. Загубите от обезценка се отчитат като разход в печалбата или загубата за съответния период.

Последващите разходи за ремонт и модернизация на имоти, машини и съоръжения, при условие, че удължават срока на тяхното използване или подобряват икономическите ползи над първоначално оценената ефективност, се добавят към стойността на актива.

Всички други последващи разходи, които възстановяват качествата на активите се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от специалистите от съответните дейности и се одобряват от ръководството на Дружеството.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	25 години
• Машини	10 години
• Транспортни средства:	
- Локомотиви	10 години
- Вагони пътнически	10 години
• Стопански инвентар	7 години
• Компютри	2 години
• Други	7 години

Амортизацията на клас активи „Товарни вагони” (от 01.01.2016 г.), се изчислява като се използва методът според произведеното количество услуги, при използване на обемен показател за извършена работа - отчетени бруто тонкилометри.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за признаване на активи от Групата Имоти, машини и съоръжения на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.12. Лизинг

Дружеството като лизингополучател

Дружеството преценява дали договорът е или съдържа лизинг. Лизингът се дефинира като „договор или част от договор, който носи правото да се използва актив (основният актив) за период от време в замяна на заплащане“. За да приложи това определение, Дружеството оценява дали договорът отговаря на три ключови оценки, които са дали:

- Договорът съдържа определен актив, който или е изрично идентифициран в договора, или неявно е посочен, като бъде идентифициран в момента, в който активът е предоставен на Дружеството;
- Дружеството има право да получи по същество всички икономически ползи от използването на определения актив през целия период на използване, като се вземат предвид неговите права в определения обхват на договора;
- Дружеството има право да насочва използването на определения актив през целия период на използване. Дружеството оценява дали има право да насочва „как и с каква цел“ активът да се използва през целия период на използване.

Оценяване и признаване на лизинг като лизингополучател

На датата на започване на лизинга Дружеството признава актив за право на ползване и задължение за лизинг в баланса. Активът с право на ползване се оценява по себестойност, която се състои от първоначалната оценка на пасива по лизинга, всички първоначални преки разходи, направени от Дружеството, оценка на всички разходи за демонтаж и отстраняване на актива в края на лизинг и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинга (без всякакви получени стимули).

Дружеството амортизира активите с право на ползване на линейна база от датата на започване на лизинга до по-ранния от края на полезния живот на актива с право на ползване или края на срока на лизинга. Дружеството, също така извършва преглед за обезценка на актива с право на ползване, когато има такива показатели.

Към датата на започване, Дружеството оценява лизинговото задължение по настоящата стойност на неизплатените към тази дата лизингови плащания, дисконтирани, като използва лихвения процент, който е включен в лизинговия договор. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, дружеството използва лихвения процент, който то би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време при сходно обезпечение средствата, необходими за получаването на актив със сходна стойност в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания, включени в оценяването на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания, променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат платими съгласно гаранция за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, разумно сигурни за да се упражняват.

След началната дата Дружеството оценява пасива по лизинга като увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга и намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания, и преоценява балансовата стойност на пасива, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Дружеството е изложено на потенциални бъдещи увеличения в променливите лизингови плащания въз основа на индекс или лихвен процент, които не са включени в лизинговия пасив до влизането им в сила. Когато влязат в сила корекциите в лизинговите плащания, въз основа на индекс или лихва, лизинговото задължение се преоценява и коригира спрямо актива с право на ползване.

Когато лизинговият пасив се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или в печалбата и загубата, ако активът с право на ползване вече е намален до нула.

Дружеството е избрало да отчита краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, като използва освобождавания от изискванията за признаване. Вместо признаване на актив с право на ползване и задължение за лизинг, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата на линейна линия през срока на лизинга.

Дружеството като лизингодател

Като лизингодател Дружеството класифицира лизинговите си договори като оперативен или финансов лизинг. Лизингодателят класифицират лизинговите договори според степента, до която рисковете и изгодите, произтичащи от собствеността върху основния актив, се прехвърлят по силата на лизинговия договор.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив. Рисковете включват възможните загуби от неизползвани мощности или технологично остаряване, както и от колебанията на възвръщаемостта, дължащи се на променящи се икономически условия. Изгодите могат да бъдат представени от очакваната доходносна експлоатация през икономическия живот на основния актив и очакваната печалба от нарастването на стойността или реализирането на остатъчната стойност.

Дали даден лизингов договор е договор за финансов или за оперативен лизинг зависи от същността на сделката, а не от формата на договора.

Класификацията на лизинговия договор се осъществява на датата на въвеждане и се преразглежда само при изменение на лизинговия договор. Промените в оценките или промените в обстоятелствата не дават основание за нова класификация на лизинговия договор за счетоводни цели.

Оперативен лизинг

Признаване и оценяване

Лизингодателят признава лизинговите плащания по договори за оперативен лизинг като приход по линейния метод или на друга систематична база. Лизингодателят прилага друга систематична база, когато тази база отразява по-точно начина, по който се намалява ползата

от използването на основния актив.

Лизингодателят прибавя първоначалните преки разходи, извършени във връзка с постигането на оперативен лизинг, към балансовата стойност на основния актив и ги признава като разход през срока на лизинговия договор на същата база както дохода от лизинг.

Основният актив, предмет на оперативен лизинг, се амортизира с обичайната амортизационна политика на лизингодателя по отношение на подобни активи. Амортизацията на такъв актив се признава като разход за срока на лизинга на същата основа като дохода от лизинг.

Изменения на лизинговия договор

Лизингодателят отчита изменението в договор за оперативен лизинг като нов лизинг от датата на влизане в сила на изменението, като взима предвид всички авансово платени или начислени лизингови плащания, свързани с първоначалния договор за лизинг, като част от лизинговите плащания за новия лизинг.

Представяне

Лизингодателят представя в своя отчет за финансовото състояние основните активи, предмет на оперативен лизинг, в съответствие с тяхното естество.

Приходите от оперативен лизинг, когато дружеството е лизингодател, се признават като доходи на линейна база през срока на лизинговия договор.

4.13. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката, Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. Загубите от обезценка на единица, генерираща парични

потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица и се признават в отчета за печалбите и загубите и другия всеобхватен доход.

4.14. Финансови инструменти.

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив на едно предприятие и финансов пасив или инструмент на собствения капитал на друго предприятие.

Финансов актив е всеки актив, който представлява: парични средства, капиталов инструмент на друго предприятие, договорно право да се получат или разменят при потенциално благоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на Дружеството и е недериватив, при който то може или ще получи променлив брой от своите капиталови инструменти, или дериватив, който може или ще бъде уреден, чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой собствени капиталови инструменти.

Финансов пасив е всеки пасив, който представлява: договорно право да се предоставят или разменят при потенциално неблагоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на издателя и е недериватив, при който Дружеството може или ще получи променлив брой от капиталовите инструменти на предприятието, или дериватив, който може или ще бъде уреден, по начин, различен от размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой капиталови инструменти на предприятието.

4.14.1. Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изгълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

4.14.2. Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи или финансови приходи с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.14.3. Последващо оценяване на финансовите активи

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Тази категория включва парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания, търговски вземания от свързани лица и вземания от предоставени заеми, включително от свързани лица. Тази категория финансови активи е най-съществена за Дружеството.

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- дружеството управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котираат на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Дружеството класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти, търговските и други вземания, както и вземания от свързани лица и предоставени заеми.

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени услуги или, извършени в обичайния ход на стопанската дейност на Дружеството. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицират като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата (капиталови инструменти)

Дружеството е направило неотменим избор да класифицира в тази категория малцинствените си капиталови инвестиции, които то държи, във връзка със своите бизнес интереси в тези дружества (виж пояснение 10). Те не се търгуват на капиталови пазари.

4.14.4. Обезценка на финансовите активи

Дружеството признава провизии за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, като прилага подход, представен в таблицата по долу:

	Тип на финансовия актив	Категория по МСФО 9	Подход за обезценка
1	Краткосрочни търговски Вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
2	Търговски вземания с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
3	Краткосрочни вземания от свързани лица	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
4	Вземания от свързани лица с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
5	Вземания по предоставени заеми	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
6	Парични средства и еквиваленти	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
7	Други финансови, съдебни и присъдени вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход

Очакваните кредитни загуби представляват вероятно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Обезценката и загубите по финансовите инструменти се разглеждат на три етапа - на първите два като очаквани кредитни загуби, които могат да възникнат в резултат на неизпълнение, а на третия като кредитна обезценка (загуба), вече въз основа на доказателства за потенциално или фактическо неизпълнение по инструментите.

Очакваните кредитни загуби за експозиции, за които не е налице значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване, се признават за кредитни загуби, които е възможно да възникнат в резултат на събития по неизпълнение през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, се изисква корекция на загубата за очакваните кредитни загуби спрямо оставащия живот на експозицията, независимо от времето на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента) .

Вземания по заеми от свързани лица и вземания с елемент на финансиране

За изчислението на очакваните кредитни загуби по предоставени заеми на свързани лица и дългосрочни вземания с елемент на финансиране, дружеството прилага тристепенен подход за обезценка. Съгласно този подход дружеството прилага „тристепенен“ модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив).

Очакваните кредитни загуби се признават на три етапа:

- Финансов актив, който не е кредитно обезценен при първоначалното му възникване/придобиване, се класифицира във Фаза 1. От първоначалното му признаване неговият кредитен риск и качества са обект на непрекъснато наблюдение и анализи. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани във Фаза I се определят на база на кредитни загуби, които са резултат от възможни събития на неизпълнение е, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния актив (12-месечни очаквани кредитни загуби за инструмента).

- В случаите, когато след първоначалното признаване на финансов актив, кредитният му риск нарасне значително и в резултат от това неговите качества се влошат, той се

класифицира във Фаза 2. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани във Фаза 2 се определят за целия оставащ живот (срок) на съответния актив, независимо от момента на настъпването на неизпълнението (очаквани кредитни загуби за целия живот (срок) на инструмента).

- В случаите, когато кредитният риск на финансов актив нарасне до ниво, което индикира, че има настъпило събитие на неизпълнение, финансовият актив се счита за обезценен и той се класифицира във Фаза 3. На този етап се установяват и изчисляват понесените загуби по съответния актив за целия му оставащ живот (срок).

Търговски и други вземания, активи по договор и вземания по лизингови договори

Дружеството използва опростен подход при последващата оценка на търговските и други вземания, както и на активите по договор и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Дружеството използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на вземанията по възрастова структура, използвайки матрица на провизиите. Ползваните исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад, групирани по вида и съответните модели на клиентски сегменти, и коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за съответната индустрия.

Дружеството обезценява за текущата година стойностите на търговските си вземания, които са с изтекъл срок до 90 дни след падеж с 69%, със 77% стойностите, които са с изтекъл срок от 90 дни до 180 дни, със 78% стойностите, които са с изтекъл срок над 180 дни, а несъбираемите вземания се обезценяват напълно.

4.14.5. Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения, заеми и други привлечени средства. Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“ в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

- **Търговски и други задължения**

Тези суми представляват задължения за стоки и услуги, предоставени на Дружеството преди края на финансовата година, които не са платени. Търговските и други задължения се представят като текущи пасиви освен ако плащането не е дължимо в рамките на 12 месеца след отчетния период. Те се признават първоначално по тяхната справедлива стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност като се използва методът на ефективния лихвен процент.

4.15. Материални запаси

Материалните запаси включват материали и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като първа входяща-първа изходяща за значимите материали и средно претеглена стойност за всички останали.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.16. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези вземания или задължения от или към данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 11.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преоценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

Поради размера на стопанската дейност на групата, на която Дружеството е предприятие майка, то няма да подлежи на облагане с допълнителен данък и/или национален допълнителен данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане, съгласно новите изисквания за облагане на многонационалните и големите национални групи предприятия с допълнителен данък и с национален допълнителен данък, които са в сила от 1 януари 2024 г.

4.17. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца.

4.18. Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба

Когато Дружеството възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Дружеството. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

4.19. Собствен капитал, резерви

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Преоценъчният резерв включва ефект от преоценка на земя и подвижен жп състав.

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и непокритите загуби от минали години.

Всички транзакции със собственика на Дружеството се представят отделно в отчета за промените в собствения капитал.

4.20. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Дружеството внася фиксирани вноски в държавни фондове. Дружеството няма други правни или договорни

задължения след изплащането на фиксираните вноски. Вноските по плановете с дефинирани вноски се признават за разход в периода, в който съответните услуги са получени от служителя.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в двукратен размер на брутното трудово възнаграждение. В случай че служителят е работил в Дружество или в системата на железопътния превоз през последните 10 години, размерът на обезщетението възлиза на шестмесечния размер на брутното му трудово възнаграждение. Колективния трудов договор определя и допълнителни компенсации за някои групи служители.

Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа, с помощта на независим външен актюер.

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали на база неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква отпуските да възникват в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

4.21. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.22. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.22.1. Класифициране на инвестициите на Дружеството

През периода Ръководството на дружеството е направило преглед на инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия, в резултат на което част от инвестициите, различни от инвестиции в дъщерни предприятия, продължават да се отчитат като краткосрочни финансови активи, за които взетото решение за тяхното освобождаване е валидно към датата на настоящият финансов отчет.

4.22.2. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

На база този подход и проявявайки висока доза консервативност Дружеството не начислява отсрочен данъчен актив за натрупаните данъчни загуби и върху неизплатените доходи на физическите лица.

4.22.3. Измерване на очакваните кредитни загуби и обезценка на вземания

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Дружеството и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката. Приблизителната оценка за загуби от трудносъбираеми и несъбираеми вземания се прави в края на всеки отчетен период.

Дружеството прилага опростен подход за изчисляване на очакваните кредитни загуби за търговски вземания, които не съдържат елемент на финансиране. Очакваните кредитни загуби се изчисляват за всяко единично вземане (фактура и др.), задължаващо контрагент, коригирано на база дните просрочие и стандартния цикъл на плащане от страна на контрагента. Среден брой дни забава по клиент се определя на база историческа информация за периода на покриване на вземанията от страна на клиентите.

Ретроспективният преглед се извършва за период от 3 години. Вземанията, при чието събиране са констатирани трудности и които са с изтекъл срок на плащане до 6 месеца се класифицират като трудносъбираеми, а такива с изтекъл срок на плащане над 36 месеца – като несъбираеми. Ръководството на Дружеството на база на извършен анализ на исторически данни е приело трудносъбираемите вземания да се обезценяват до 78% от тяхната брутна стойност, а несъбираемите вземания се обезценяват напълно.

В случаите, в които Дружеството е предприело съдебни действия за удовлетворяване на своите вземания, то същите се класифицират като съдебни вземания. Този тип вземания се характеризират с пълно неизпълнение – т.е. нежелание или невъзможност на клиента да уреди своето задължение. Поради тази причина, независимо от наличието на решения на съдебните органи и стартираните изпълнителни процедури, събираемостта на тези вземания и респ. очакваните бъдещи входящи парични потоци са ниски, а вероятността от неизпълнение вече е настъпила спрямо първоначалния актив, т.е. е равна на 100%.

4.22.4. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2023 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване на представените амортизируеми нетекущи активи.

4.22.5. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи на стойност 194 хил. лв. (2022 г.: 196 лв.) се базира на статистически показатели за брой, възрастова структура на персонала и законодателни изисквания за настъпване на пенсионна възраст. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на държавни ценни книжа. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на допусканията, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи. Допълнителна информация за задълженията за доходи на персонала при пенсиониране е представена в пояснение 20.2.

4.22.6. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.13). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

4.22.7. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

4.22.8. Провизии

Дружеството е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Провизиите нямат да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Дружеството в горепосочените спорове. За повече информация относно делата, вижте пояснение 19.

5. Нематериални активи

Балансовите стойности на нематериалните активи на Дружеството за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Патенти и лицензии ‘000 лв.	Софтуер ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2023 г.	73	227	300
Новопридобити активи	3	-	3
Отписани активи	-	-	-
Салдо към 31 декември 2023 г.	76	227	303
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2023 г.	(73)	(212)	(285)
Амортизация	(1)	(13)	(14)
Отписани активи	-	-	-
Салдо към 31 декември 2023 г.	(74)	(225)	(299)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	2	2	4

	Патенти и лицензии ‘000 лв.	Софтуер ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2022 г.	73	232	305
Новопридобити активи	-	2	2
Отписани активи	-	(7)	(7)
Салдо към 31 декември 2022 г.	73	227	300
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2022 г.	(72)	(176)	(248)
Амортизация	(1)	(43)	(44)
Отписани активи	-	7	7
Салдо към 31 декември 2022 г.	(73)	(212)	(285)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	-	15	15

6. Имоти, машини и съоръжения

Балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията може да бъде анализирана, както следва:

	Земя и Сгради	Съоръжения	Машини и оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентари други	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2023 г.	17 738	206	908	11 213	1 014	31 079
Новопридобити активи	5	-	3	83	219	310
Отписани активи	-	-	(31)	(50)	(50)	(131)
Трансфер от активи класифицирани като държани за продажба	-	-	-	496	-	496
Преоценка/(Обезценка) за сметка на собствения капитал	-	-	-	884	-	884
Салдо към 31 декември 2023 г.	17 743	206	880	12 626	1 183	32 638
Амортизация и обезценка						
Салдо към 1 януари 2023 г.	(4 177)	(110)	(738)	(9 132)	(736)	(14 893)
Отписани активи	-	-	31	30	50	111
Трансфер от активи класифицирани като държани за продажба	-	-	-	(423)	-	(423)
Преоценка/(Обезценка) за сметка на собствения капитал	-	-	-	419	-	419
Амортизация	(210)	(7)	(29)	(195)	(68)	(509)
Салдо към 31 декември 2023 г.	(4 387)	(117)	(736)	(9 301)	(754)	(15 295)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	13 356	89	144	3 325	429	17 343

Към 31 декември 2023 г. Дружеството няма заложен имоти, машини и съоръжения като обезпечение по свои задължения.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

	Земя и Сгради	Съоръжения	Машини и оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентари други	Активи в процес на изграждане и аванси	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2022 г.	17 743	204	896	11 213	1 016	-	31 072
Новопридобити активи	1	2	35	-	25	-	63
Отписани активи	(6)	-	(23)	-	(27)	-	(56)
Салдо към 31 декември 2022 г.	17 738	206	908	11 213	1 014	-	31 079
Амортизация и обезценка							
Салдо към 1 януари 2022 г.	(3 974)	(103)	(734)	(8 934)	(710)	-	(14 455)
Отписани активи	6	-	23	-	27	-	56
Преоценка/(Обезценка) за сметка на собствения капитал	-	-	-	(4)	-	-	(4)
Амортизация	(209)	(7)	(27)	(194)	(53)	-	(490)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(4 177)	(110)	(738)	(9 132)	(736)	-	(14 893)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	13 561	96	170	2 081	278	-	16 186

Съгласно възприетият модел на последващо отчитане и оценяване активите на Дружеството от групите „Земя“ и „Транспортни средства – подвижен жп състав“ през 2020 г. са преоценени от лицензиран външен оценител. Дружеството ползва в дейността си активи, които са напълно амортизирани както следва:

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Отчетна стойност		
сгради	1 125	1 104
съоръжения	13	21
машини	595	622
транспортни средства	8 877	8 894
стопански инвентар и други	462	508
	11 072	11 149

В дейността на дружеството не се използват към 31.12.2023 г. активи от групи земи, сгради, съоръжения, машини, транспортни средства, стопански инвентар и други с обща балансова стойност от 9 693 хил. лева (през 2022 г.: 8 543 хил. лева).

7. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дружеството има следните инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2023	Участие	2022	Участие
			'000 лв.	%	'000 лв.	%
"БДЖ - Пътнически превози" ЕООД	България	Железопътни превози на пътници, поддръжка и ремонт на подвижен състав	96 093	100%	96 093	100%
"БДЖ - Товарни превози" ЕООД	България	Железопътни превози на товари поддръжка и ремонт на подвижен състав	112 027	100%	109 027	100%
			208 120		205 120	

През 2021 г. е извършено увеличение на капитала на дъщерните предприятия с непарични вноски, представляващи апорт на вземания и движими вещи в общ размер на 5 644 хил. лева. В резултат инвестицията на Дружеството в „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД е увеличена с 3 104 хил. лева, съответно в „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД с 2 540 хил. лева.

На 24.02.2023 г. е извършено увеличение на капитала на дъщерното дружество „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД с непарична вноска (апорт) в общ размер на 3 000 хил. лева, представляващо главница към 31.10.2022 г. по Договор за паричен заем от 29.12.2021 г., в резултат на което „Холдинг БДЖ“ ЕАД като едноличен собственик на капитала на дъщерното предприятие придобива нови 300 000 дяла, всеки на стойност 10 (десет) лева.

Инвестициите в дъщерните предприятия "БДЖ - Пътнически превози" ЕООД и „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД са отразени във финансовия отчет на Дружеството, по метода на себестойността.

8. Инвестиции в асоциирани предприятия

Всички инвестиции в асоциирани дружества са отчетени по себестойностния метод. Датата на финансовите отчети на асоциираните предприятия е 31 декември.

Дяловете на асоциираните предприятия не се търгуват на публична фондова борса и поради тази причина не може да бъде установена справедливата им стойност.

Финансовата информация за асоциираните предприятия може да бъде обобщена, както следва:

Име на асоциираното предприятие	2023	участие	2022	участие
	'000 лв.	%	'000 лв.	%
Зона за Обществен достъп - Бургас АД	100	20	100	20
БДЖ Кончар АД (н)	25	49	25	49
Обезценка	(125)		(125)	
		-	-	

Всички трансфери на парични средства към Дружеството, например изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 51 % от всички собственици на асоциираните предприятия. Дружеството не е получило дивиденди през текущия и съпоставим период, от класифицираните през 2023 г. асоциирани предприятия.

С решение на Софийски градски съд от 05.04.2022 г. е обявена несъстоятелност на асоциираното предприятие „БДЖ – Кончар“ АД, прекратена е дейността и е постановена процедура по осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността.

Инвестициите са изцяло обезценени. Дружеството няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестициите в асоциирани предприятия.

9. Лизинг

9.1. Финансов лизинг като лизингополучател

Дружеството е сключило следните договори за финансов лизинг за доставка на активи:

Доставени са 100 бр. пътнически вагони от Arwex AG Швейцария за 19 646 хил. лв., от които частично е платено на доставчика, а останалата част е цедирана от доставчика на Първа Инвестиционна Банка. Към 31.12.2022 г. задълженията по този лизинг са в размер на 8 423 хил. лева.

През 2014 г. по възникнал спор с „Първа инвестиционна банка“ АД за неоснователно платени суми по цедираните вземания от Arwex AG Швейцария, Дружеството е завело търговско дело №2763/2014г. по описа на СГС, ТО, VI -9 състав за възстановяване на тези суми, възлизащи в размер на 6 794 хил. евро. В тази връзка са спрени плащанията от страна на Дружеството на дължимите вноски по договора, считано от 01.04.2014 г. Със съдебно определение №42 от 31.01.2022 г. на ВКС по т.д. №781 не е допуснато касационно обжалване по заведена касационна жалба от „Първа инвестиционна банка“ АД, в резултат на което през 2022 г. „Първа инвестиционна банка“ АД възстановява на Дружеството получените без основание суми за периода от 07.05.2009 г. до 06.03.2014 г., ведно с дължимите лихви и разноси, в общ размер на 20 841 хил. лева.

За неизплатените вноски по договора „Първа инвестиционна банка“ АД е образувала съдебни дела срещу Дружеството, които не са приключили към дата на настоящия индивидуален отчет.

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			
	До 1 Година '000 лв.	От 1 до 5 години '000 лв.	Над 5 години '000 лв.	Общо '000 лв.
31 декември 2023 г.				
Лизингови плащания	8 423	-	-	8 423
Дисконтиране	-	-	-	-
Нетна настояща стойност	8 423	-	-	8 423

	Дължими минимални лизингови плащания			
	До 1 Година '000 лв.	От 1 до 5 години '000 лв.	Над 5 години '000 лв.	Общо '000 лв.
31 декември 2022 г.				
Лизингови плащания	8 423	-	-	8 423
Дисконтиране	-	-	-	-
Нетна настояща стойност	8 423	-	-	8 423

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в края на срока на лизинга. Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения.

9.2. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг на Дружеството са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година '000 лв.	От 1 до 5 години '000 лв.	Общо '000 лв.
Към 31 декември 2023 г.	182	720	902
Към 31 декември 2022 г.	187	720	907

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 182 хил. лв. (2022 г.: 187 хил. лв.) представляват наем на терени, представени като „Допълнителни услуги от ДП „НК ЖИ“ в разходите за външни услуги. Тази сума включва минималните лизингови плащания.

Минималните лизингови плащания за периоди от една до пет години са определени на база очаквания и предположения от информация за признати разходи през текущия период. Дружеството няма сключени дългосрочни договори за оперативен лизинг, като лизингополучател.

Ръководството е анализирано договорите за наем и е установило, че не отговарят на условията на МСФО 16 „Лизинг“ за отчитането им като активи с право на ползване поради липса на осъществяване на пряк контрол върху наетите активи.

9.3. Оперативен лизинг като лизингодател

Приходите от отдадените при условията на оперативен лизинг активи за 2023 г. са 148 хил. лв. (2022 г.: 730 хил. лв.), от които: приходи от наем на сгради и терени 35 хил. лв. (2022 г.: 610 хил. лв.), които не са класифицирани като инвестиционни имоти и приходи от отдадени под наем локомотиви и вагони и др. 113 хил. лв. (2022 г.: 120 хил. лв.).

	Минимални лизингови постъпления		
	До 1 година '000 лв.	От 1 до 5 години '000 лв.	Общо '000 лв.
Към 31 декември 2023 г.	148	2 144	2 680
Към 31 декември 2022 г.	730	2 920	3 650

Минималните лизингови постъпления за периоди от една до пет години са определени на база очаквания и предположения от информация за реализирани приходи през текущия период. Дружеството няма сключени дългосрочни договори за такива постъпления.

10. Дългосрочни финансови активи

Дългосрочните финансови активи, признати в отчета за финансовото състояние, се отнасят към категорията финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата:

	Участие	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Участие в дружество:	%		
Еврофима	0.20	2 828	2 828
Интерконтейнер Интерфриго	1.70	1 065	1 065
Клирингово Бюро Брюксел	8.00	3	3
Прибой ООД	8.00	0.4	0.4
Обезценка		(1 065)	(1 065)
Балансова стойност		2 831	2 831

Справедливата стойност на участието в собствения капитал на горепосочените дружества, не може да бъде надеждно оценена. Причината за това е, че притежаваните инвестиции са в институции със специален статут, които не се търгуват на активен пазар и не може да бъде определена тяхната справедлива стойност, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с висока несигурност, за да се достигне до достатъчно надеждно определяне на справедливата им стойност. Поради тази причина инвестициите са представени във финансовия отчет по първоначална оценка.

Инвестицията в Интерконтейнер Интерфриго е обезценена на 100%, поради прекратяване на дейността и обявяване на дружеството в ликвидация от 26.11.2010 г. (неприключила). През 2023 г. Дружеството е получило дивидент от Еврофима в размер на 7 хил. лева (за 2022 г.: 23 хил. лева), виж пояснение 29.

11. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни (активи) пасиви	1 януари 2023 ‘000 лв.	Признати в друг всеобхват ен доход ‘000 лв.	Признати директно в капитала ‘000 лв.	Признати в печалбата или загубата ‘000 лв.	31 декември 2023 ‘000 лв.
Нетекущи активи					
Имоти, машини и съоръжения	495	130	(13)	(20)	592
Текущи активи					
Търговски и други вземания	(542)	-	-	17	(525)
Материални запаси	(186)	-	-	(11)	(197)
Нетекущи пасиви					
Преоценка на пенсионни планове	(11)	-	-	-	(11)

Отсрочени данъчни (активи) пасиви	1 януари 2023	Признати в друг всеобхват ен доход	Признати директно в капитала	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2023
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Текущи пасиви					
Режим слаба капитализация (финансови разходи)	(1 039)	-	-	42	(997)
Други задължения към персонала (компенсируеми отпуски)	(13)	-	-	1	(12)
Преценка на пенсионни планове	(9)	-	-	-	(9)
Провизии на задължения	-	-	-	(1)	(1)
	(1 305)	130	(13)	28	(1 160)
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	(1 800)				(1 752)
Отсрочени данъчни пасиви	495				592
Нетно отсрочени данъчни (активи)/пасиви	(1 305)				(1 160)

Отсрочените данъци за сравнителния период 2022 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни (активи) пасиви	1 януари 2022	Признати в друг всеобхватен доход	Признати директно в капитала	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2022
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи					
Имоти, машини и съоръжения	530	-	-	(35)	495
Текущи активи					
Търговски и други вземания	(542)	-	-	-	(542)
Материални запаси	(183)	-	-	(3)	(186)
Нетекущи пасиви					
Преценка на пенсионни планове	(17)	1	-	5	(11)
Текущи пасиви					
Режим слаба капитализация (финансови разходи)	(1 436)	-	-	397	(1 039)
Други задължения към персонала (компенсируеми отпуски)	(13)	-	-	-	(13)
Преценка на пенсионни планове	(13)	-	-	4	(9)
	(1 674)	1	-	368	(1 305)
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	(2 204)				(1 800)
Отсрочени данъчни пасиви	530				495
Нетно отсрочени данъчни (активи)/пасиви	(1 674)				(1 305)

Към 31.12.2023 г. Дружеството няма формирана сума за приспадащи се неизползвани данъчни загуби за която да бъде признат отсрочен данъчен актив.

12. Материални запаси

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Материали и консумативи	1 173	1 345
Стоки	4	5
Материални запаси	1 177	1 350

Материалите включват следните позиции:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Активи в процес на ликвидация, в резултат на бракуване	117	117
Резервни части за локомотиви и вагони	243	244
Материали втора употреба съхранявани в подразделенията на дъщерни дружества	700	865
Гориво	47	19
Метален скрап	27	58
Други материали	39	42
Стоки	4	5
Материални запаси	1 177	1 350

През 2023 г. общо 503 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2022 г.: 470 хил. лв., в т.ч. 61 хил. лева обезценка), като 148 хил. лева от тях представляват обезценка.

След извършеното преобразуване на „Холдинг БДЖ“ ЕАД през 2011 г. дружеството не разполага с материална база за съхранение на материални запаси. В тази връзка са подписани договори за отговорно пазене на материали, резервни части и скрап, собственост на „Холдинг БДЖ“ ЕАД на територията на дъщерните предприятия – „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД и „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД, като в Отчета за печалбата или загубата и друг всеобхватен доход, са отчетени разходи за охрана и контрол върху състоянието на материални запаси в общ размер на 20 хил. лева.

13. Краткосрочни финансови активи

Краткосрочните финансови активи, признати в отчета за финансовото състояние, се отнасят към категорията финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата. Балансовата стойност на финансовите активи, включва:

	Участие	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Участие в дружество:	%		
БДЖ- Трансимпекс АД	35	1 847	1 847
Балансова стойност		1 847	1 847

Краткосрочните финансови активи са оценени и представени по справедлива стойност, въз основа на извършена оценка от лицензиран външен оценител към 31.12.2023 г.

С Протокол № ПД-143/20.09.2022 г. на Министерство на транспорта и съобщенията, е разрешена продажба на 1 846 667 бр. обикновени, поименни налични акции, с право на глас акции, всяка от които с номинална стойност 1 лев от капитала на „БДЖ Трансимпекс“ АД, собственост на „Холдинг БДЖ“ ЕАД.

14. Търговски вземания

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Търговски вземания, брутно	33 415	33 997
Обезценка	(33 411)	(33 995)
Търговски вземания	4	2

Всички търговски и други финансови вземания са прегледани относно индикации за обезценка като за тях е приложен опростен подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода. Съгласно счетоводната политика на Дружеството приблизителната оценка за загуби от трудносьбираеми и несъбираеми вземания се извършва в края на всеки отчетен период. На база възрастов анализ, търговски вземания, които са с изтекъл падеж над 90 дни са обезценени и съответната обезценка в размер на 0.005 хил. лв. (2022 г.: 0.3 хил. лв.) е призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватния доход на ред „Други разходи“. Промените в обезценката на търговските и другите вземания през годината са представени в пояснение 36.3.

Търговските вземания от чуждестранни и български контрагенти към 31 декември 2023 г. са представени, както следва:

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Вземания от чуждестранни железопътни администрации:		
Сръбски железници	15 564	15 564
Македонски железници	13 469	13 469
Гръцки железници	2 991	2 991
Обезценка	(32 024)	(32 024)
	-	-
Вземания от други търговски контрагенти:		
Интерконтейнер Интерфриго (в ликвидация)	1 339	1 339
Мини Бобов дол ЕАД	47	98
Коловаг АД	-	230
Булмаркет ДМ ЕООД	-	129
Министерство на финансите	-	77
ОКОМБИ GmbH	-	44
Tour Arago - 5	-	16
Прециз интер холдинг АД	-	12
Други	5	28
Обезценка	(1 387)	(1 971)
	4	2

15. Други вземания

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Авансови плащания	31	27
Съдебни и присъдени вземания	192	24
Други	289	676
	512	727

Позиция Други съдържа формирано вземане от Корпоративна търговска банка АД, в резултат на сключени договори между „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД, с които дъщерното дружество прехвърля (цедира) вземанията си от „Корпоративна търговска банка“ АД на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, представляващи салда по разплащателни сметки в лева и евро, в общ размер на 3 891 хил. лева. Цесията е извършена с цел погасяване на задължения на „Холдинг БДЖ“ ЕАД към „Корпоративна търговска банка“ АД, явяваща се облигационер, притежаващ 4.45 % от издадената от Дружеството през 2007 г. Втора емисия облигации. Искането към банката за извършване на съответни платежни операции, които да доведат до погасяване на задълженията на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, до размера на цедираните вземания, не са удовлетворени. Вземането от КТБ АД е обезценено на 100%.

Формираният разчет по модернизацията на ел. локомотиви, серия 46, свързан с извършен обем работа, възлизащ в общ размер на 1 067 хил. лева. е обезценен изцяло през 2020 г.

Авансовите плащания могат да бъдат представени, както следва:

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Контрагент		
Кончар - ELLOK Хърватска	1 122	1 122
ЦГМ ЕАД	12	12
ЗАД Булстрад Виена Иншуранс Груп	10	1
Инфодизайн България ООД	9	16
Локомотивно ремонтен завод гр. Русе	-	87
Акаунтконсулт ООД	-	20
Райчев ЕООД	-	10
Други	-	9
Обезценка	(1 122)	(1 250)
	31	27

Съдебните и присъдени вземания могат да бъдат представени, както следва:

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Съдебни вземания		
Кремиковци АД	8 136	8 136
Кремиковци Трейд АД	1 108	1 108
Първа инвестиционна банка АД	183	20
Други	10	3
Обезценка	(9 246)	(9 244)
	191	23

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Присъдени вземания		
Фаст Фууд Мениджмънт ЕООД	117	117
Димов ойл ЕООД	88	88
Ерида Трейд АД	-	719
Про Про Шууз	-	258
ССС Стил шипинг	-	225
Монопол 2000 ООД	-	179
Росилекс ООД	-	172
Мавимекс АД	-	108
ЕТ Арсонада Надка Димитрова	-	69
Други	63	76
Обезценка	(267)	(2 010)
	1	1
	192	24

Другите вземания могат да бъдат представени, както следва:

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Корпоративна търговска банка АД (н)	3 891	3 891
Модернизация ел. локомотиви серия 46	1 052	1 067
Разчети за наеми, ел. енергия, комунални услуги и други	248	249
Финансиране по Програма за хуманитарно подпомагане	165	511
Вземания по липси и начети	109	112
Данък добавена стойност за следващ период	11	12
Разчети по дадени гаранции	-	22
Данъчни вземания	-	5
Други	5	90
Обезценка	(5 192)	(5 283)
	289	676

Равнението на обезценката на вземанията е представена в пояснение 36.3.

16. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	10 006	9 232
- евро	77	145
- щатски долари	3	3
Пари и парични еквиваленти	10 086	9 380

Към 31.12.2023 г. Дружеството няма наложени обезпечителни запори и блокирани пари и парични еквиваленти по откритите банкови сметки.

Дружеството е извършило оценка на очакваните кредитни загуби върху парични средства и парични еквиваленти. Оценената очаквана кредитна загуба е под 0.3% от брутната

стойност на паричните средства, депозирани във финансови институции. Ръководството е приело, че същата е несъщественa и не е призната кредитна загуба във финансовите отчети на Дружеството.

17. Активи класифицирани като държани за продажба

Активи, класифицирани като държани за продажба могат да бъдат представени, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Активи, класифицирани като държани за продажба		
Имоти, машини и съоръжения	2 907	3 168
	<u>2 907</u>	<u>3 168</u>

Движение на активите, класифицирани като държани за продажба, включва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Активи, класифицирани като държани за продажба		
В началото на периода	3 168	3 214
Продадени активи през периода	(59)	(42)
Ликвидация чрез брак или отписване на липси	(129)	(4)
Класифицирани в държани за продажба	-	-
Класифицирани в нетекущи активи	(73)	-
Загуба от обезценка/възстановяване на загуба от обезценка	-	-
	<u>2 907</u>	<u>3 168</u>

Подвижен състав, класифициран като държан за продажба:

Подвижен състав	Брой	2023	Брой	2022
		‘000 лв.		‘000 лв.
Товарни вагони	2 149	1 288	2 437	1 490
Локомотиви	22	458	23	507
Пътнически вагони	87	1 120	88	1 129
Контейнери	110	41	114	42
		<u>2 907</u>		<u>3 168</u>

18. Собствен капитал

18.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 24 892 266 броя поименни акции с номинал 10 лева за акция. Всяка акция дава право на глас в Общото събрание, право на дивидент и ликвидационен дял.

Към 31.12.2023 г. едноличен собственик е държавата, представлявана от Министъра на транспорта и съобщенията.

	2023 брой акции	2022 брой акции
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	24 892 266	2 894 973
Общо акции, оторизирани на 31 декември	<u>24 892 266</u>	<u>24 892 266</u>

На 27.03.2020 г. в изпълнение на Разпореждане №3 от 20.12.2019 г. на Министерски съвет на Р. България капиталът на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е увеличен, с непарична вноска, представляваща вземане на държавата срещу „Холдинг БДЖ“ ЕАД, в размер на 219 973 хил. лева, включващо главница в размер на 196 658 хил. лева и определена лихва към 31.12.2019 г. в размер на 23 315 хил. лева, срещу записване на нови 21 997 293 броя поименни акции с право на глас, с номинална стойност от 10 (десет) лева всяка. Увеличението на капитала на дружеството е в съответствие с получената на 16 юни 2017 г. нотификация от Европейската комисия с Решение (ЕС) 2017/2372 за допустима държавна помощ S.A.31250-2011/C.

18.2. Резерви

Всички суми са в '000 лв.	Законови резерви	Общи резерви	Резерв от актюерска печалба (загуба)	Общо други резерви	Преоценъчен резерв
Салдо към 1 януари 2022 г.	7 238	131 113	(36)	138 315	8 229
Прехвърляне на резерви	-	-	-	-	-
Преценка на нефинансови активи	-	-	-	-	(4)
Преценка на задължения по планове за дефинирани доходи	-	-	8	8	-
Данъчни ефекти от преоценката	-	-	(1)	(1)	-
Салдо към 31 декември 2022 г.	7 238	131 113	(29)	138 322	8 225
Прехвърляне на резерви	-	-	-	-	(125)
Преценка на нефинансови активи	-	-	-	-	1 303
Преценка на задължения по планове за дефинирани доходи	-	-	-	-	-
Данъчни ефекти от преоценката	-	-	-	-	(130)
Салдо към 31 декември 2023 г.	7 238	131 113	(29)	138 322	9 273

Към 31.12.2023 г. Дружеството представя законови резерви на стойност 7 238 хил. лв., които представляват фонд "Резервен" в размер на 12 % от номиналната стойност на акционерния капитал на Дружеството.

На база доклад на независим актюер за определяне на задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” към 31.12.2023 г. През 2022 г. Дружеството е начислило актюерска печалба от промяна във финансовите предположения в нетен размер на 7 хил. лева (виж пояснение 20.2).

19. Провизии

Балансовите стойности на провизии за съдебни дела могат да бъдат представени, както следва:

	Провизии за съдебни дела '000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2022 г.	4
Допълнителни провизии	6
Използвани суми	(3)
Възстановени неизползвани суми	(1)

Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	6
Допълнителни провизии	12
Използвани суми	(6)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	12

Провизиите нямат да бъдат разглеждани подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Дружеството в тези спорове.

20. Възнаграждения на персонала

20.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи за заплати	(2 480)	(2 337)
Разходи за социални осигуровки	(675)	(585)
Разходи за провизия на задължения за дефинирани доходи	(70)	(19)
Разходи за персонала	(3 225)	(2 941)

20.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи:		
Провизии на задължения за дефинирани доходи	141	108
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	141	108
Текущи:		
Задължения към персонала	284	306
Задължения към осигурителни институции	82	131
Провизии на задължения за дефинирани доходи	53	88
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	419	525

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2023 г. Другите краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и пенсионни плащания. Тъй като нито един служител няма право на по-ранно пенсиониране, останалата част от пенсионните задължения се считат за дългосрочни.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и подписания Колективен трудов договор, при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Колективния трудов договор също така определя допълнителни компенсации за някои групи служители.

При прекратяване на трудовото правоотношение, след като е придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст (включително и по чл.68а от КСО), независимо от основанията за прекратяването, работниците и служителите имат право на обезщетение в

размер на 6 брутни заплати, завишени с коефициент 1.5, за служители пенсиониращи се през 2022, ако са работили 20 години в системата на жп транспорта, вкл. последните 10 от трудовия стаж в следните предприятия от системата на държавните железопътни предприятия: НК "БДЖ", ДП "НК ЖИ", „БДЖ“ ЕАД, „Холдинг БДЖ“ ЕАД, „БДЖ - Пътнически превози" ЕООД, „БДЖ - Товарни превози" ЕООД и "БДЖ-ТПС/Локомотиви" ЕООД. Трудовият стаж, придобит в което и да е от посочените дружества, се зачита за трудов стаж по смисъла на чл. 222, ал. 3 от КТ.

Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица”, с помощта на независим актюер. За оценка на настоящите стойности на очакваните бъдещи задължения за изплащане на очакваните обезщетения при пенсиониране е използван кредитния метод на прогнозираните единици за плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа и предположения за преждевременно отпадане от предприятието поради смърт или други причини. Оценката е направена отделно за всяко лице и включва - прогноза за очаквания му трудов стаж в предприятието, очакваното обезщетение при пенсиониране, оценка на заработената част от очакваното обезщетение при пенсиониране и дисконтиране чрез използване на подходящ лихвен процент и предположения за преждевременно отпадане от предприятието поради смърт или други причини.

При определяне на настоящата стойност на пенсионните задължения към 31.12.2023 г. са направени следните актюерски предположения:

- Дисконтиращ лихвен процент –4.0328%. Дисконтиращия лихвен процент е определен на база на публикувана информация от БНБ за доходността на предлаганите на финансовия пазар в България инструменти за дългосрочни инвестиции - дългосрочен лихвен процент за месец декември 2023.;
- очакван ръст на работните заплати през 2024 г. – 19.6 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период, за 2025 г. – 10.7%. за 2026 г. – 10.4% и ръст за периода 2027-2028 – 8% годишно;
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2020 г. - 2022 г.;
- Ежегоден процент на отпадане (съкращения, уволнения, напускане по взаимно съгласие) – 15% ежегодно;

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Задължения за дефинирани доходи към 1 януари	196	298
Разходи за лихви	8	5
Разход за текущ стаж	70	19
Изплатени суми за пенсиониращи през годината	(80)	(118)
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби	-	(8)
Задължения за дефинирани доходи към 31 декември	194	196

	Лихвен процент	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2023 г.				
Дължими обезщетения		60	285	345
Сkonto	4.0328%	(7)	(144)	(151)
Дисконтирани парични потоци		53	141	194
Към 31 декември 2022 г.				
Дължими обезщетения		98	221	319
Сkonto	1.8502%	(10)	(113)	(123)
Дисконтирани парични потоци		88	108	196

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Разходи за текущ трудов стаж	(70)	(19)
Разходи за лихви	(8)	(5)
Общо разходи, признати в печалбата или загубата	(78)	(24)

Разходите за лихви са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“. Всички други разходи, представени по-горе, са включени на ред „Разходи за персонала“.

Значимите актюерски предположения при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи са свързани с дисконтовия процент, очакваното текучество на персонала и средната продължителност на живота. Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в тези актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани доходи към 31 декември 2023 г.:

Промени в значими актюерски предположения	‘000 лв.	‘000 лв.
Дисконтов процент	Увеличение с 0.25%	Намаление с 0.25%
Промяна на провизията, заделена към 31. 12.2023 на задължението за обезщетение при пенсиониране	(1)	1
Промяна в степените на отпаданията	Увеличение с 1%	Намаление с 1%
Промяна на провизията, заделена към 31. 12.2023 на задължението за обезщетение при пенсиониране	(4)	4
Промяна в степените на смъртност	Увеличение с 0,25%	Намаление с 0,25%
Промяна на провизията, заделена към 31. 12.2023 на задължението за обезщетение при пенсиониране	(2)	2

21. Търговски задължения

Търговските задължения, отразени в отчета за финансовото състояние, включват:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Текущи:		
Задължения към чуждестранни железопътни администрации	627	636
Задължения по доставки	136	287
	<u>763</u>	<u>923</u>

Нетната балансова стойност на текущите търговски задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност. Търговските задължения могат да бъдат анализирани, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Задължения към чуждестранни железопътни администрации:		
Унгарски железници - пътници	627	636
	<u>627</u>	<u>636</u>

Задължения по доставки:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
М-Брадърс ООД	45	60
Мастър - ПИК ЕАД	18	21
Топлофикация София ЕАД	11	19
ЕВН България Електроснабдяване АД	11	-
Енерго - Про продажби АД	10	-
ВиК Бургас ЕАД	8	3
Електрохолд продажби ЕАД	6	-
Адвокатско дружество Коцева и Вълкова	4	5
ВиК Варна ООД	3	3
А 1 България ЕАД	2	2
Софийска вода АД	2	1
Алгос ООД	1	1
Омега тим България ЕООД	1	1
UIC International union of railways	-	69
Смарт енерджи трейд ЕАД	-	66
Енемона екогаз ООД	-	16
Перун ККБ ЕООД	-	4
АО ЕООД	-	3
Други	14	13
	<u>136</u>	<u>287</u>

22. Други задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Текущи:		
Получени гаранции	901	435
Внесени гаранции по договори за управление и контрол	95	136
Данък добавена стойност за следващ период	42	47
Данък добавена стойност	38	25
Данък върху доходите на физически лица	26	27
Местни данъци и такси	5	5
Данъци върху разходи за представителни цели, социални	3	3
Разчети по извънтрудови правоотношения	1	12
Получени аванси от клиенти	-	3
Други задължения към бюджета -50% наем имоти	-	2
Задължения по съдебни дела	-	1
Други	44	38
	1 155	734

Представените получени гаранции са свързани с гаранции за участие и за изпълнение на договори които подлежат на възстановяване съобразно поетите договорености.

23. Приходи от продажби и други доходи

Приходите от продажби на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Приходи от експертно и административно подпомагане	2 321	2 321
Приходи от почивни станции	704	339
Приходи от продажба на материали	289	34
Приходи от наеми	148	730
	3 462	3 424

Приходите от други доходи на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Отписани задължения	245	72
Приходи от лихви и неустойки, нетно	65	3 335
Безвъзмездно получени активи	65	-
Приходи от съдебни дела	-	6 002
Приходи от други услуги	5	11
	380	9 420

24. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Приходи от продажба	3 279	712
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(59)	(42)
Печалба от продажба на нетекущи активи	3 220	670

25. Приходи от финансиране

Приходите от финансиране включват:	2023	2022
	'000 лв.	'000 лв.
Финансиране на текуща дейност	1 280	1 244
Финансиране за нетекущи активи	-	-
	1 280	1 244

Отразената в отчета за финансовото състояние нетекуща част на отсроченото финансиране е в размер на 94 хил. лева (2022 г.: 94 хил. лева) и представлява частта от полученото финансиране за придобиване на имоти, машини и съоръжения. Текущата част на отсроченото финансиране в размер на 1 хил. лева (2022 г.: 1 хил. лева) е равна на размера на амортизационните отчисления на съответните нетекущи активи, които ще бъдат начислени в следващата финансова година.

Финансирането на текущата дейност включва получени средства от държавния бюджет за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия в общ размер на 19 хил. лева (2022 г.: 186 хил. лева) и отчетени средства по Програма за хуманитарно подпомагане на разселени лица, получили временна закрила на територията на Р. България – 1 261 хил. лева (2022 г.: 1 058 хил. лева).

26. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2023	2022
	'000 лв.	'000 лв.
Храни и напитки	(1 529)	(1 149)
Електроенергия	(330)	(428)
Топлоенергия	(113)	(135)
Материали и резервни части	(102)	(129)
Вода	(74)	(34)
Гориво	(25)	(84)
	(2 173)	(1 959)

Позицията „Храни и напитки“ включва отчетени разходи за доставена готова храна и напитки по сключени договори за кетъринг, във връзка с осъществено изхранване на настанените в почивните бази на Дружеството украински граждани, в изпълнение на РМС №318/28.05.2022 г. и Програма за хуманитарно подпомагане на разсели лица, получили временна закрила на територията на Р. България.

27. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2023	2022
	'000 лв.	'000 лв.
Охрана и контрол върху състоянието на активи	(183)	(262)
Оказани допълнителни услуги от ДП „НК ЖИ“	(182)	(181)
Такса смет	(144)	(141)
Консултантски услуги	(101)	(13)
Ремонти и поддръжка	(62)	(89)
Граждански договори	(57)	(97)
Разходи за почистване и пране	(42)	(96)
Юридическо обслужване и услуги	(30)	(1 354)

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Такси	(29)	(20)
Независим финансов одит	(29)	(15)
Лицензионни такси за софтуери	(15)	(35)
Разходи за преместване на вагони	(15)	(18)
Телефонни услуги	(15)	(15)
Реклама	(11)	(3)
Абонамент печатни издания	(10)	(6)
Оценка на активи	(8)	(6)
Имуществени застраховки	(4)	(11)
Транспортни разходи	(4)	(6)
Разходи за квалификация и обучение на персонала	(4)	(1)
Съдебни такси	-	(798)
Разходи за наем на активи	-	(6)
Други	(25)	(19)
	(970)	(3 192)

Възнаграждението на регистрирания одитор е за независим финансов одит на финансовия отчет. През годината регистрирания одитор не е предоставял други услуги. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл.30, ал.1 на Закона за счетоводството.

28. Други разходи, нетно

Другите разходи на Дружеството включват:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Липса на активи	(164)	(5)
Разходи от обезценка на материални запаси, нетно	(148)	(61)
Алтернативни данъци	(138)	(455)
Начислен ДДС	(78)	(95)
Отписани вземания	(34)	-
Представителни разходи	(19)	(19)
Командировки	(12)	(13)
Провизии	(12)	(5)
Лихви глоби и неустойки по просрочени плащания	(11)	(28)
Изгубени съдебни дела	(2)	(6)
Разходи за ликвидация на ДМА и КМА, в резултат на брак	-	(10)
Разходи за охрана на труда	-	(3)
Други	(2)	(1)
	(620)	(701)

Позициите „Алтернативни данъци“ и „Начислен ДДС“ включват начислени разходи за туристически данък – 49 хил. лева (2022 г.: 41 хил. лева) и начислен данък върху добавената стойност – 78 хил. лева (2022 г.: 92 хил. лева) за полученото финансиране по Програмата за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна.

29. Финансови разходи и приходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Разходи за лихви по актюерски изчисления	(8)	(5)
Други финансови разходи	(11)	(73)
Финансови разходи	(19)	(78)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Приходи от лихви от финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалба или загуба	-	85
Приходи от дивиденди	7	23
Финансови приходи	7	108

30. Икономия (разход) от данък върху дохода

Икономията за данък е базирана на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2022 г.: 10 %), като действително признатият размер на икономията от данък в печалбата или загубата може да бъде равен, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Печалба/(Загуба) преди данъчно облагане	642	5 384
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци върху дохода	-	-
Данъчен ефект от:		
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	1 295	2 984
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	(1 937)	(8 368)
Текущ разход за данъци върху дохода	-	-
Отсрочени данъчни приходи/(разходи):		
Ефект от възникване и обратно проявление на временни разлики	(28)	(368)
Приходи/(Разходи) от данъци върху дохода	(28)	(368)

Отсрочени данъчни приходи, признати директно в другия всеобхватен доход

(130)	(1)
-------	-----

Пояснение 11 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включително за стойностите, признати в другия всеобхватен доход и директно в капитала.

31. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството включват едноличния собственик, дъщерните и асоциираните предприятия, ключовия управленски персонал, както и всички предприятия, които са под общ контрол на Министерство на транспорта и съобщенията.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикновено се изплащат по банков път.

31.1. Сделки с дъщерни предприятия

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Безналични сделки		
- Непарична вноска (апорт) в капитала на „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД	3 000	-
Предоставени заеми		
- Финансови приходи от лихви по предоставени заеми на „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД	-	84
Продажба на стоки и услуги		
- продажба на стоки и услуги на „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД	1 312	1 301
- продажба на стоки и услуги на „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД	1 929	1 625
- лихви за забава по споразумение с „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД	-	(348)
Покупки на стоки и услуги		
- покупки на стоки от „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД	109	84
- покупки на услуги от „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД	198	221

Предоставени заеми на дъщерни предприятия

В изпълнение на получено разрешение от Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията с протокол №ПД-267 от 23.12.2021 г. „Холдинг БДЖ“ ЕАД е предоставил на „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД паричен заем в размер на 3 000 хил. лева, с цел погасяване на задължения към ДП „НК ЖИ“. Погасяването на заема се извършва на 36 равни месечни вноски, с гратисен период от 12 месеца по главницата. Лихвеният процент е определен на 3 m Euribor + надбавка на 3% процентни пункта, но не по – малко от 3% годишно. Заема е гарантиран със залог на 3 броя локомотиви и 1 бр. товарен вагон.

На 24.02.2023 г. в изпълнение на протоколно решение от 10.11.2022 г. на Съвета на директорите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е увеличена притежаваната инвестиция на Дружеството в дъщерното предприятие - „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД с непарична вноска (апорт) в общ размер на 3 000 хил. лева, представляващо вземане на „Холдинг БДЖ“ ЕАД по Договор за паричен заем от 29.12.2021 г. - главница към 31.10.2022 г. (виж пояснение 7).

Реализирани търговски сделки с дъщерни предприятия

На основание сключени договори с дъщерните дружества - „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД за отговорно съхранение и контрол състоянието на текущи и нетекущи активи, собственост на „Холдинг БДЖ“ ЕАД находящи

се на и извън територията на дъщерните предприятия, през 2022 г. са реализирани сделки по покупка на услуги в общ размер на 176 хил. лв. (2022 г.: 252 хил. лева).

През 2023 г. „Холдинг БДЖ“ ЕАД е осъществило със своето дъщерно дружество „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД сделка по продажба на нетекущи активи, включваща прехвърляне собствеността на 1 брой ЕМВ на стойност 216 хил. лева, без ДДС, определена от лицензиран оценител.

Сключени споразумения с дъщерни предприятия:

Споразумения за изплащане задължения към финансови кредитори

Въз основа на преобразуването на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, вписано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията на 24.05.2011 г., част от имущество му, премина към приемащите дъщерни дружества - „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД, съгласно разпределението направено с Договор за преобразуване от 24.01.2011 г.

В договора за преобразуване задълженията, произтичащи от взети кредитни средства, използвани за придобиване и ремонт на дълготрайни материални активи, не са разпределени между участвалите в преобразуването дружества, въпреки че тези активи са преминали към приемащите дружества, с оглед извършваната от тях дейност по превоз на товари, съответно на пътници.

С оглед на това, че носители, както на изгодите така и на рисковете, свързани с дейността и активите са приемащите дружества, и предвид разпоредбата на чл.263з, ал.1 от Търговския закон, през 2013 г. и 2014 г. са подписани споразумения между „Холдинг БДЖ“ ЕАД, „БДЖ Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ Товарни превози“ ЕООД, с които дъщерните дружества поемат изцяло изплащането на задълженията по заемите и финансовия лизинг, както и всички разходи свързани с тяхното обслужване, считано от 24.05.2011 г. за сметка на формирания Резерв от преобразуването. До края на 2018 г. изцяло са изплатени поетите задължения от дъщерните дружества, произтичащи от сключени с „Холдинг БДЖ“ ЕАД споразумения, с изключение на поетото задължение от „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД за изплащане на финансов лизинг, което е обект на съдебен спор към датата на отчета (виж пояснение 9.1).

През 2022 г. за неоснователно изплатени за периода от 24.05.2011 г. до 06.03.2014 г. поети задължения по сключено споразумение от 27.02.2014 г. за изплащане на задълженията по финансов лизинг, „Холдинг БДЖ“ ЕАД е възстановило на „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД сума в общ размер на 11 195 хил. лева, представляваща част от постъпилата сума от спечеления съдебен спор срещу „Първа инвестиционна банка“ АД, като допълнително са сторнирани неоснователно претендирани и заплатени от дъщерното дружество лихви за забава по споразумението в размер на 348 хил. лева.

Споразумения за разсрочено плащане

На основание протоколно решение на Съвета на директорите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД от 23.02.2024 г. е подписано споразумение с „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД за разсрочено изплащане на просрочени задължения на дъщерното предприятие към „Холдинг БДЖ“ ЕАД, възлизащи към 31.12.2023 г. в общ размер на 940 хил. лева. Съгласно условията на подписаното споразумение „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД следва да изплати сумата от 813 хил. лева на части, чрез изплащане на ежемесечна сума от 40 хил. лева, считано от

01.04.2024 г., както и остатъка от дълга - 127 хил. лева, в срок до 30.06.2024 г. За периода на разсрочване „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД дължи лихва в годишен размер от 3,5%, като при забава на което и да е от договорените плащания дъщерното дружество дължи обезщетение по чл.86 от ЗЗД, в размер на законната лихва върху всяка забавена сума. Споразумението е подписано на 26.03.2024 г. и поражда действие, считано от 31.12.2023 г.

31.2. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Продажба на стоки и услуги		
- продажба на стоки и услуги на ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“	24	601
Покупки на стоки и услуги		
- покупки на стоки и услуги от ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“	182	181
- покупка на стоки и услуги от „Български пощи“ ЕАД	1	2

31.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите и Изпълнителния директор. Възнагражденията на ключовия управленски персонал се състоят от следните разходи:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	252	344
Разходи за социални осигуровки	17	21
Други разходи – командировки, гориво	10	16
Общо възнаграждения	279	381

Длъжността на Изпълнителен директор се изпълнява от Атанас Атанасов до 07.08.2023 г. Считано от 07.08.2023 г. Изпълнителен директор на дружеството е Георги Друмев. В състава на Съвета на директорите участват като Председател – Иво Тодоров – до 06.01.2023 г., от 06.01.2023 г. до 07.08.2023 г. – Владимир Дунчев, от 07.08.2023 г. – Юлия Варадинова-Милкова, членове – Петко Петков и Калин Стоянов – до 06.01.2023 г., Валя Петрова и Атанас Атанасов от 06.01.2023 г. до 07.08.2023 г., и от 07.08.2023 г. Димитър Михайлов и Георги Друмев.

32. Разчети със свързани лица в края на годината

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Нетекущи		
Вземания от:		
- Търговски вземания по сключени споразумения		
- „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД	471	-
- Вземания от предоставени парични заеми		
- „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД	-	3 000
Общо нетекущи вземания от свързани лица	471	3 000

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Текущи		
Вземания от:		
- <i>вземания по споразумения за прежвърлени заеми</i>		
- „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД	8 423	8 423
- <i>търговски вземания</i>		
- „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД	573	284
- „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД	368	346
- <i>асоциирани предприятия</i>		
- БДЖ Кончар АД	39	47
- обезценка	(39)	(47)
- <i>други свързани лица под общ контрол</i>		
- НК "Железопътна инфраструктура"	16	17
- ИА „Железопътна администрация“	3	-
- Трен ЕООД	-	19
- „Български пощи“ ЕАД	-	1
- обезценка	(16)	(35)
Общо текущи вземания от свързани лица	9 367	9 055
Общо вземания от свързани лица	9 838	12 055
	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи		
Задължения към:		
- <i>други свързани лица под общ контрол</i>		
- НК "Железопътна инфраструктура"	16 954	17 014
Общо нетекущи вземания от свързани лица	16 954	17 014
	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Текущи		
Задължения към свързани лица:		
- <i>дъщерни предприятия</i>		
- „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД	2	-
- „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД	1	2
- <i>асоциирани предприятия</i>		
- БДЖ Кончар АД	126	126
- <i>други свързани лица под общ контрол</i>		
- НК "Железопътна инфраструктура"	80	80
- „Български пощи“ ЕАД	4	6
- <i>други</i>		
- БДЖ - Трансимпекс АД	-	90
Общо текущи задължения към свързани лица	213	304
Общо задължения към свързани лица	17 167	17 318

33. Условни активи и условни пасиви

В нормалния ход на дейността за Дружеството възникват съдебни спорове и иски. Според ръководството на Дружеството, разходите, необходими за решаване на тези спорове и

искове, няма да окажат съществено влияние върху финансовата позиция и паричните потоци в бъдещи финансови периоди или не могат да бъдат прогнозирани. Към датата на финансовия отчет по-значими съдебни дела, по които Дружеството е страна, са:

Търговски дела 1235/2019, 1979/2019, 1010/2019, 817/2019, 1474/2019, 191/2020, 192/2020, 1407/2020, 1408/2020 и 179/2021 от Софийски градски съд. Ищец по делото е Първа инвестиционна банка. Общата стойност на исковите е 7 519 хил. лв. Предметът на иска се основава на чл.79 и чл.86 от ЗЗД. Ответници по делото са „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ Пътнически превози“ ЕООД, като трето лице помагач.

Гражданско дело №20221100109012/2022г. от СГС образувано по искова молба от Първа инвестиционна банка АД. Ответници по делото са „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ Пътнически превози“ ЕООД. Иска е частичен за сумата от 1 097 хил. лева, представляваща част от общата претенция в размер на 20 841 хил. лева за неправомерно увреждане и при условията на евентуалност частичен иск за неоснователно обогатяване за сумата от 1 061 хил. лева, представляваща част от общата претенция в размер на 20 841 хил. лева (виж пояснение 9.1).

Гражданско дело №20231110117558/2023 г. от Софийски районен съд. Ищец по делото е Николай Евгениев. Предмет на иска е трудов спор по чл.344, ал.1, т.1, т.3 и чл.128, т.2 от Кодекса на труда. Общата стойност на иска е 12 хил. лв.

Освен гореописаните дела „Холдинг БДЖ“ ЕАД е ответник и по други дела, които не са съществени заедно и поотделно за финансовия отчет.

Нито един от гореспоменатите искове не е изложен тук в детайли, за да не окаже сериозно влияние върху позицията на Дружеството при разрешаването на споровете.

34. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	31.12.2023	31.12.2022
		‘000 лв.	‘000 лв.
Акции и дялове	10, 13	4 678	4 678
Дългови инструменти по амортизируема стойност:			
Предоставени заеми на СЛ	32, 31.1	-	3 000
Търговски, вземания от свързани лица и други вземания (без аванси)	14, 0, 32	10 322	9 728
Пари и парични еквиваленти	16	10 086	9 380
		<u>20 408</u>	<u>22 108</u>
		25 086	26 786
Финансови пасиви	Пояснение	31.12.2023	31.12.2022
		‘000 лв.	‘000 лв.
Задължения по финансов лизинг	9.1	8 423	8 423
Търговски и други задължения (без аванси)	21, 22	764	940
Задължения към свързани лица	32	17 159	17 220
		<u>26 346</u>	<u>26 583</u>

Пояснение 4.14 дава информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Методите, използвани за оценка на справедливите стойности на финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност, са описани в пояснение 4.14. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството, относно финансовите инструменти е представено в пояснение 36.

35. Промените в задълженията на Дружеството, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Краткосрочни задължения по финансов лизинг ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
01 януари 2023	8 423	8 423
Парични потоци:		
Плащания	-	-
Постъпления	-	-
Непарични промени:		
Начисления по метода на ефективен лихвен процент	-	-
Преквалифициране	-	-
31 декември 2023	8 423	8 423
	Краткосрочни задължения по финансов лизинг ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
01 януари 2022	8 423	8 423
Парични потоци:		
Плащания	-	-
Постъпления	-	-
Непарични промени:		
Начисления по метода на ефективен лихвен процент	-	-
Преквалифициране	-	-
31 декември 2022	8 423	8 423

36. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството вижте пояснение 34. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество със Съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци.

Дружеството не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

36.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

36.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват в български лева. Чуждестранните транзакции на Дружеството са деноминирани главно в евро. Дружеството притежава дългосрочни инвестиции в дялове и акции в швейцарски франкове и евро. Поради наличието на валутен борд и фиксиран курс EUR/BGN 1.95583, експозициите деноминирани в евро не излагат Дружеството на валутен риск.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в щатски долари и швейцарски франкове и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

	Излагане на краткосрочен риск	Излагане на дългосрочен риск
	Щатски долари '000	Швейцарски франкове '000
31 декември 2023 г.		
Финансови активи	1	2 321
Финансови пасиви	-	-
Общо излагане на риск	1	2 321
31 декември 2022 г.		
Финансови активи	1	2 321
Финансови пасиви	-	-
Общо излагане на риск	1	2 321

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на валутните курсове на българския лев спрямо следните чуждестранни валути:

- Щатски долар +/- 2.2% (за 2022 г. +/- 8.6%)
- Швейцарски франкове +/- 3.3% (за 2022 г. +/- 5.5%)

Всички други параметри са приети за константни.

Тези проценти са определени на база на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на позициите на Дружеството във финансови активи и пасиви в чуждестранна валута, държани към края на отчетния период.

31 декември 2023 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.	Нетен финансов резултат ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.
Щатски долари (+/- 2.2%)	-	-	-	-
Швейцарски франкове (+/- 3.3%)	(144)	(144)	144	144

31 декември 2022 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.	Нетен финансов резултат ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.
Щатски долари (+/- 8.6%)	-	-	-	-
Швейцарски франкове (+/- 5.5%)	(229)	(229)	229	229

Излагането на риск от промени във валутните курсове варира през годината в зависимост от обема на извършените международни сделки. Въпреки това се счита, че представеният по-горе анализ представя степента на излагане на Дружеството на валутен риск.

36.1.2. Лихвен риск

Лихвеният риск за Дружеството е свързан най-вече с търговските задължения и задълженията към свързани лица, при които при просрочие се дължат лихви. Дружеството не е изложено на лихвен риск, поради факта че към 31.12.2023 г. няма получени дългосрочни финансираня с променлив лихвен процент.

36.2. Други ценови рискове

Дружеството е изложено и на други ценови рискове във връзка участията му в дъщерни и асоциирани дружества, както и на притежаваните акции и дялове под формата на дългосрочни финансови активи.

Чувствителността на Дружеството към ценови риск във връзка с участията му не би могла да бъде надеждно определена поради непредвидими обстоятелства, които биха могли да настъпят в бъдеще.

36.3. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като възникване на вземания от клиенти, депозирани средства и други. Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

31.12.2023 31.12.2022

	‘000 лв.	‘000 лв.
<i>Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата:</i>		
Акции и дялове	4 678	4 678
<i>Дългови инструменти по амортизируема стойност:</i>		
Предоставени заеми на СЛ	-	3 000
Търговски и други вземания (без аванси)	10 322	9 728
Пари и парични еквиваленти	10 086	9 380
	25 086	26 786

Промените в обезценката на търговските и другите вземания през годината са както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Обезценка на 1 януари	51 863	51 885
Отписани несъбираеми вземания	(2 570)	(22)
Обезценка, отчетена през годината	-	-
Възстановяване на загуба от обезценка през годината	(1)	-
Обезценка към 31 декември	49 292	51 863

36.4. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност.

Към 31 декември падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

	<u>Текущи</u>	<u>Нетекучи</u>
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.
31 декември 2023 г.		
Задължения по финансов лизинг	8 423	-
Търговски и други задължения	764	-
Задължения към свързани лица	205	16 954
Общо	9 392	16 954

В предходните отчетни периоди падежите на договорните задължения на Дружеството са обобщени, както следва:

	<u>Текущи</u>	<u>Нетекучи</u>
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.
31 декември 2022 г.		
Задължения по финансов лизинг	8 423	-
Търговски и други задължения	940	-
Задължения към свързани лица	206	17 014
Общо	9 569	17 014

Стойностите, оповестени в този анализ на класифицираните като текущи и нетекущи задължения, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства, търговски вземания и продажба на нетекущи активи, класифицирани като активи за продажба. Наличните парични ресурси и търговски вземания са недостатъчни за покриване на текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до шест месеца.

37. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви, отчетани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в три нива съобразно йерархията на справедливата стойност. Тази йерархия се определя въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, както следва:

1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;

2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и

3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2023 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

1 декември 2023 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>
- земи	-	-	11 176	11 176
- подвижен състав	-	-	2 047	2 047
- краткосрочни финансови активи	-	-	1 847	1 847

31 декември 2022 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>
- земи	-	-	11 176	11 176
- подвижен състав	-	-	2 047	2 047

Справедливата стойност на земята и на подвижния жп състав на Дружеството е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители. Последната преоценка е извършена към 31.12.2020 г.

38. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собственика, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на нетен дълг към капитал.

Дружеството определя капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал представени в отчета за финансовото състояние.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Дружеството е да поддържа съотношението на нетен дълг към капитал в граници които да осигуряват релевантно и консервативно съотношение на финансиране.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура Дружеството може да променя сумата на дивидентите изплащани на собственика да върне капитал на акционера, да емитира нови акции или да продаде активи за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2023	2022
	'000 лв.	'000 лв.
Собствен капитал	227 654	225 854
Коригиран капитал	227 654	225 854
Общо пасиви	28 080	28 037
- Пари и парични еквиваленти	(10 086)	(9 380)
Нетен дълг	17 994	18 657
Съотношение на нетен дълг към капитал	0.08	0.08

39. Събития след края на отчетния период

На 01.03.2024 г. Дружеството е получило финансиране по Програма за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна в размер на 165 хил. лв., като същото е отразено като приход от финансиране към 31.12.2023 г.

На 15.03.2024 г. Дружеството е получило разпределен дивидент от Eurofima за 2023 г. в размер на 49 хил. лева.

С Протокол №ПД-29/22.02.2024 г. на Министъра на транспорта и съобщенията е назначен за член на Одитния комитет на дружеството Петър Стефанов.

Не са възникнали коригиращи събития и други значителни некоригиращи събития между датата на индивидуалния финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване.

40. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2023 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 30.04.2024 г. Одитираният индивидуален финансов отчет се предоставя за приемане от Министъра на транспорта и съобщенията.